

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS JAUNIMO SITUACIJOS IDENTIFIKAVIMO, JAUNIMO POLITIKOS KOKYBĖS VERTINIMO IR PROBLEMATIKOS TYRIMO ATASKAITA

Analizę parengė
Jaunimo srities tyrėjas Nerijus Miginis
nmiginis@gmail.com

Užsakovas

Kauno miesto savivaldybės
administracija

2025 metai, Kaunas

SAVOKŲ ŽODYNĖLIS

Atvirasis darbas su jaunimu – darbas su jaunimu atviruosiuose jaunimo centruose ir (ar) erdvėse, vykdomas remiantis darbo su jaunimu principais, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. A1–614 „Dėl darbo su jaunimu gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame atviro darbo su jaunimu tvarkos apraše.

Atvirasis jaunimo centras – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių veiklos arba jos dalies vykdymo vieta yra Lietuvos Respublikoje ir kurie atlieka darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantį jų įsitraukimą į šią veiklą.

Atviroji jaunimo erdvė – kultūros, švietimo, kūno kultūros ir sporto ar socialines paslaugas teikiančio juridinio asmens nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindais valdoma patalpa, kurioje atliekamas darbas su jaunimu, grindžiamas savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantis jų įsitraukimą į šią veiklą.

Darbas su jaunimu – veikla, skirta sąlygoms jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą sudaryti, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti.

Darbas su jaunimu gatvėje – darbas su jaunimu ne institucinėje aplinkoje, bet tiesiogiai neformaliose jaunimo susibūrimo vietose (viešosiose erdvėse, gatvėse, parkuose, kavinėse, sporto aikštynuose, klubuose ir kt.).

Jaunas žmogus – asmuo nuo 14 iki 29 metų.

Jaunimas – du ir (ar) daugiau jaunų žmonių.

Jaunimo organizacija – Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka jaunimui ir (ar) jaunimo interesams atstovauti įsteigta asociacija, kurios ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės ir (ar) jaunų žmonių interesams atstovaujančios asociacijos, kurių kiekvienos ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės.

Jaunimo politika – priemonių, kuriomis sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuotis jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, visuma.

Jaunimo informavimas ir konsultavimas (JIK) – veikla, skirta teikti jaunimui informaciją ir patarimus įvairiose gyvenimo srityse, siekiant jų asmeninio, švietimo, profesinio ir socialinio vystymosi. Ši veikla taip pat apima suteikimą pagalbos ir konsultacijų jaunimui sprendžiant jų problemas, priimant svarbius gyvenimo sprendimus arba įveikiant sunkumus.

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas (PUI) – kompleksiškai teikiamos paslaugos, kurios lavina jauno žmogaus asmeninius ir socialinius įgūdžius, suteikia jaunam žmogui žinių ir gebėjimų, leidžiančių integruotis į darbo rinką ir (ar) grįžti į švietimo sistemą. Ši darbo su jaunimu forma ypatingai efektyvi teikiant individualias paslaugas mažiau galimybių turintiems ir neaktyviems jauniems žmonėms nuo 15 iki 29 erių metų.

Mažiau galimybių turintis jaunimas (MGT) – jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų.

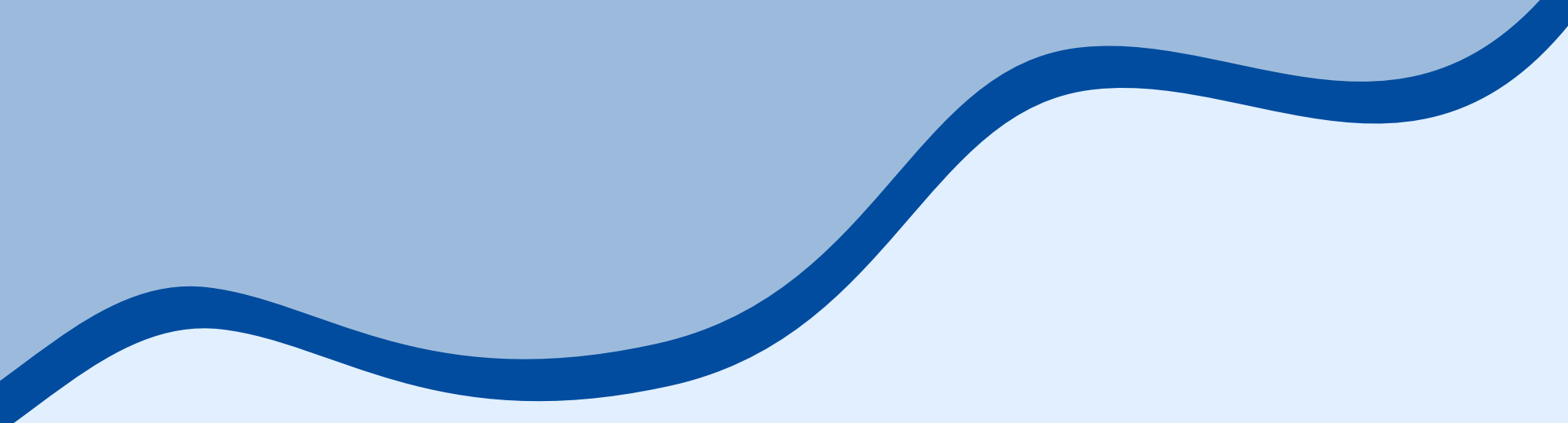
Mobilusis darbas su jaunimu – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius.

Neaktyvus jaunas žmogus (NEET) – nesimokantis, nestudijuojantis, nedirbantis pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neturintis kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, nevykdantis neatlygintinio užimtumo veiklos, neieškantis darbo jaunas žmogus.

Savivaldybės jaunimo organizacijų taryba – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis veiklos tikslas – vienyti savivaldybės teritorijoje veikiančias jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

Su jaunimu dirbanti organizacija – juridinis asmuo, kurio vienas iš veiklos tikslų – atlikti darbą su jaunimu ir tai yra nurodoma organizacijos veiklos tikslu.

Darbas su bendruomene – darbą su jaunimu vykdančios organizacijos kryptinga veikla, kuria siekiama stiprinti gyvenamosios vietos bendruomenės (toliau – bendruomenė) narių tarpusavio bendradarbiavimą, sprendžiant su jaunimu susijusias problemas, ir kuri apima tarpžinybinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, jaunimo interesų atstovavimą, bendrų projektų ir renginių rengimą, jaunimo iniciatyvų palaikymą ir kt.

Darbas su jaunimo grupėmis – kryptinga darba su jaunimu vykdančios organizacijos veikla, kuri padeda stiprinti jaunimo tarpusavio ryšius ir įgyvendinti jaunimo ugdymo tikslus.

Individualus darbas su jaunimu – trumpalaikės konsultacijos arba tęstinė pagalba jaunam žmogui įvairiose gyvenimo situacijose, siekiant jį įgalinti spręsti asmenines ir socialines problemas.

Supervizija – konsultacinė pagalba su jaunimu dirbantiems specialistams, vadovams, komandoms ir organizacijoms, norinčioms tobulėti ir efektyviau dirbti darbo su jaunimu srityje (pvz., susidarius sudėtingoms situacijoms darbe).

Tarpsektorinis bendradarbiavimas – bendra valstybės ir savivaldybių institucijų, visuomenės, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir žiniasklaidos sektorių veikla, kuria siekiama padėti įgyvendinti bendrus tikslus.

Tarpžinybinis bendradarbiavimas – bendra valstybinio, verslo ir nevyriausybinių sektorių veikla, kuria siekiama padėti įgyvendinti bendrus tikslus.

ĮVADAS

Pastaraisiais metais jaunimo politikos reikšmė savivaldybių lygmeniu nuosekliai didėja, atsižvelgiant į demografinius, socialinius, ekonominius ir kultūrinius pokyčius, darančius tiesioginę įtaką jaunų žmonių gyvenimo kokybei, dalyvavimui visuomenėje ir integracijai į darbo rinką. Didžiuosiuose miestuose, tarp jų ir Kaune, jaunimo politika tampa ne tik socialinės gerovės, bet ir ilgalaikės miesto plėtros, konkurencingumo bei talentų pritraukimo klausimu.

Kauno miestas pasižymi stipria švietimo, kultūros, sporto ir nevyriausybinių organizacijų infrastruktūra, aktyvia jaunimo organizacijų ekosistema ir inovatyviomis investicijomis į darbo su jaunimu paslaugas, kaip „Gerumo Rankų“ namai, kur teikiamos palydėjimo paslaugas su apgyvendinimu. Tačiau kartu mieste ryškėja struktūriniai iššūkiai, susiję su paslaugų pasiekiamumu, jų teritoriniu pasiskirstymu, tarpinstituciniu koordinavimu, jaunimo įsitraukimu į sprendimų priėmimą bei jaunų žmonių ekonomine integracija. Šie iššūkiai reikalauja sisteminio, duomenimis grįsto vertinimo ir ilgalaikių sprendimų.

Atsižvelgiant į tai, Kauno miesto savivaldybė inicijavo jaunimo situacijos identifikavimo, jaunimo politikos kokybės vertinimo ir problematikos tyrimą, kurio tikslas – objektyviai įvertinti jaunimo padėtį mieste, nustatyti pagrindines jaunimo politikos stiprybes ir trūkumus bei sudaryti pagrįstą pagrindą tolimesniam jaunimo politikos planavimui. Tyrimas orientuotas ne tik į esamos situacijos fiksavimą, bet ir į pokyčių priežasčių analizę bei prioritetinių intervencijų identifikavimą.

Tyrimas atliekamas vadovaujantis Jaunimo reikalų agentūros parengta jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika ir aktualiais nacionaliniais strateginiais dokumentais, įskaitant Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą ir Nacionalinės jaunimo politikos 2023–2027 metų veiksmų planą. Tai užtikrina tyrimo rezultatų palyginamumą nacionaliniu mastu ir jų pritaikomumą jaunimo politikos sprendimų priėmimo procese.

Šiame kontekste tyrimas atlieka dvejopą funkciją. Pirma, jis suteikia išsamų empirinį pagrindą jaunimo situacijos Kauno mieste analizei, atskleidžiant jaunų žmonių poreikius, patirtis ir lūkesčius, taip pat specialistų, dirbančių su jaunimu, sisteminių matymą. Antra, tyrimo rezultatai tampa pagrindu formuojant Kauno miesto jaunimo politikos įgyvendinimo 2026–2029 metų gaires (atskiras dokumentas), kurios orientuotos į ilgalaikius, tvarius ir tarpinstituciniu bendradarbiavimu grįstus sprendimus.

Tokiu būdu tyrimas yra integrali Kauno miesto jaunimo politikos ciklo dalis, jungianti situacijos analizę, politikos kokybės vertinimą ir strateginį planavimą, siekiant sukurti nuoseklią, prieinamą ir jaunų žmonių poreikius atliepiančią jaunimo politikos sistemą.

Tyrimo tikslas – identifikuoti Kauno miesto jaunimo situaciją, įvertinti jaunimo politikos kokybę ir jos įgyvendinimo praktiką savivaldybėje bei parengti duomenimis grįstas rekomendacijas, sudarančias pagrindą Kauno miesto jaunimo politikos įgyvendinimo 2026–2029 metų gairėms.

Tyrimu siekiama ne tik apibūdinti esamą jaunimo padėtį Kauno mieste, bet ir įvertinti, kiek efektyviai savivaldybėje įgyvendinamos jaunimo politikos priemonės, kaip jos atliepia jaunų žmonių poreikius bei kokios struktūrinės prielaidos būtinos tolesnei nuosekliai ir tvariai jaunimo politikos plėtrai. Tyrimo rezultatai skirti sudaryti pagrįstą pagrindą sprendimų priėmimui, veiklos prioritetų nustatymui ir jaunimo politikos priemonių tobulinimui Kauno miesto savivaldybėje.

Parengtos rekomendacijos orientuotos į jaunų žmonių gyvenimo sąlygų gerinimą, paslaugų prieinamumo ir kokybės didinimą, tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimą bei ilgalaikės, faktais ir žiniomis grįstos jaunimo politikos sistemos kūrimą.

Tyrimo tikslui pasiekti buvo iškelti **šie uždaviniai**:

1. Identifikuoti pagrindinius Kauno miesto jaunimo iššūkius ir problemas, jų priežastis bei jaunų žmonių poreikius saviraiškai, įsitraukimui ir savirealizacijai.
2. Išanalizuoti Kauno miesto jaunų žmonių požiūrį į jaunimo situaciją mieste, esamas problemas, paslaugų prieinamumą ir jų nusiteikimą dalyvauti sprendžiant jaunimui aktualius klausimus.
3. Įvertinti savivaldybėje įgyvendinamos jaunimo politikos stipriąsias ir silpnąsias puses, remiantis jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika.
4. Identifikuoti potencialias jaunimo politikos stiprinimo kryptis, atsižvelgiant į empirinius tyrimo duomenis ir nacionalinius jaunimo politikos prioritetus.
5. Parengti rekomendacijas ir alternatyvias priemones, skirtas kokybiškam, nuosekliam ir teritoriniu požiūriu subalansuotam jaunimo politikos įgyvendinimui Kauno miesto savivaldybėje.

Tyrimo metodika

Tyrimas atliktas taikant mišrios metodikos taikomąjį tyrimo dizainą, derinant kiekybinius ir kokybinius duomenų rinkimo bei analizės metodus. Tokia metodika leido išsamiai atskleisti jaunimo situaciją Kauno mieste, suderinti jaunų žmonių patirtis su specialistų sisteminiu vertinimu bei įvertinti jaunimo politikos įgyvendinimo kokybę savivaldybės lygmeniu.

Tyrimo tikslinė grupė – Kauno miesto 14–29 metų jauni gyventojai, specialistai dirbantys su jaunimu, sprendimų priėmėjai, nevyriausybinių organizacijų atstovai.

Nors jaunimo politikos tikslinė grupė apibrėžiama kaip 14–29 m., apklausa papildomai apėmė 11–13 m. amžiaus grupę, siekiant įvertinti ankstyvosios paauglystės poreikius, aktualius darbo su jaunimu mokykloje kontekste, bei ruošiantis jaunimo amžiaus ankstinimui, kuris planuojams nuo 2026 m..

Tyrimo metu taikyti šie metodai:

- **Internetinė jaunų žmonių apklausa**, skirta identifikuoti jaunimo poreikius, patiriamus iššūkius, gyvenimo Kauno mieste vertinimą, paslaugų prieinamumą ir dalyvavimo galimybes.
- **Internetinė specialistų, dirbančių su jaunimu, apklausa**, siekiant įvertinti jaunimo politikos įgyvendinimo praktiką, paslaugų veiksmingumą, tarpžinybinio bendradarbiavimo aspektus ir sisteminius iššūkius.
- **Žvalgybinės pusiau struktūruotos fokus grupės** su jaunais žmonėmis, jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų atstovais ir kitomis suinteresuotomis šalimis, leidusios giliau analizuoti identifikuotas problemas ir jų priežastis.
- **Jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimas**, atliktas vadovaujantis Jaunimo reikalų agentūros parengta jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika, apimančia jaunimo politikos formavimo, įgyvendinimo, finansavimo, dalyvavimo, savanorystės ir administravimo sritis.
- **Interviu su Kauno miesto savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi**, siekiant papildyti kiekybinius ir kokybinius duomenis instituciniu požiūriu bei patikslinti jaunimo politikos įgyvendinimo kontekstą.

Surinkti duomenys analizuoti taikant lyginamąją ir apibendrinamąją analizę, siekiant nustatyti pasikartojančias tendencijas, struktūrinius iššūkius ir prioritetines intervencijų kryptis. Tyrimo rezultatai naudojami rengiant Jaunimo situacijos identifikavimo, jaunimo politikos kokybės vertinimo ir problematikos tyrimo ataskaitą bei Kauno miesto jaunimo politikos įgyvendinimo 2026–2029 metų gaires.

Fokus grupių tyrimas buvo įgyvendintas 2025 m. spalio 10 ir 18 dienomis. Iš viso buvo suorganizuotos trys žvalgomojo pobūdžio fokus grupės, kurių tikslas – giliau atskleisti jaunimo situacijos Kauno mieste kontekstą, identifikuoti aktualiausias problemas bei išgryninti skirtingų suinteresuotųjų grupių požiūrį. Fokus grupėse dalyvavo 23 dalyviai: jauni žmonės, su jaunimu dirbantys specialistai ir Kauno miesto savivaldybės darbuotojai. Tokia dalyvių sudėtis sudarė prielaidas daugiasluoksnei diskusijai, leidusiai palyginti jaunimo patirtis su instituciniu ir profesiniu vertinimu.

Kiekybinių duomenų rinkimui buvo parengta internetinė anketa, skirta Kauno miesto jauniems žmonėms. Atsakymai buvo renkami laikotarpiu nuo 2025 m. rugsėjo 26 d. iki lapkričio 9 d. Apklausoje dalyvavo 1 019 respondentų. Anketa sudarė 34 klausimai, iš kurių 9 buvo atviri, leidę respondentams išsamiau įvardyti savo patirtis, poreikius ir lūkesčius. Surinkti duomenys suteikė galimybę kiekybiškai įvertinti jaunimo situaciją Kauno mieste ir identifikuoti pasikartojančias tendencijas.

Papildomai buvo vykdoma internetinė apklausa specialistams, dirbantiems su jaunimu. Šią anketa sudarė 12 atvirų klausimų, orientuotų į jaunimo politikos įgyvendinimo praktiką, paslaugų veiksmingumą ir sisteminius iššūkius. Apklausą užpildė 22 specialistai, atsakymai buvo renkami nuo 2025 m. rugsėjo 22 d. iki spalio 24 d. Specialistų apklausos rezultatai leido papildyti jaunimo apklausos duomenis instituciniu ir profesiniu požiūriu.

Tyrimo rezultatų pristatymas vyko keliais etapais. 2025 m. gruodžio 9 d. tyrimo rezultatai buvo pristatyti Kauno miesto savivaldybėje miesto politikams, o 2026 m. sausio 15 d. – Kauno miesto jaunimo reikalų tarybai. Vėliau rezultatai buvo pristatyti ir platesnei miesto bendruomenei. Po kiekvieno pristatymo vyko diskusijos, kurių metu buvo aptartos pagrindinės tyrimo įžvalgos, identifikuoti prioritetiniai jaunimo politikos iššūkiai ir diskutuojama apie galimas jaunimo politikos plėtros kryptis Kauno mieste. Diskusijose dalyvavo miesto politikai, su jaunimu dirbantys specialistai ir jauni žmonės, taip užtikrinant įtraukų ir dialogu grįstą tyrimo rezultatų reflektavimą.

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS PAGRINDINIAI JAUNIMO POLITIKOS RODIKLIAI

Kauno miesto savivaldybės teritorijos plotas siekia 157 km². 2025 m. birželio mėn. duomenimis, savivaldybėje gyveno 304 114 gyventojų. Socialinių-ekonominių rodiklių analizė rodo, kad Kauno mieste nedarbo lygis sudarė 9,5 proc., o jaunimo nedarbo lygis – 10,6 proc. Palyginimui, šalies mastu bendras nedarbo lygis tuo pačiu laikotarpiu siekė 8,6 proc., o jaunimo nedarbas – 6,6 proc. Šiuos rodiklius tikslinga vertinti ir platesniame darbo rinkos kontekste – apie 10 proc. siekiantis jaunimo nedarbo lygis laikytinas struktūriškai įprastu reiškiniu, susijusiu su natūralia darbo rinkos kaita, profesinių krypčių paieška, darbo vietų keitimu bei jaunų žmonių sprendimais laikinai nedirbti, renkantis studijų pertrauką (angl. gap year), kvalifikacijos kėlimą ar savanorystę.

2025 m. birželio mėn. Kauno miesto savivaldybėje gyveno 49 698 jauni žmonės, kurių amžius – nuo 14 iki 29 metų. Jaunimas sudarė 16,3 proc. visų savivaldybės gyventojų. Nacionaliniu mastu jaunų žmonių dalis bendroje gyventojų struktūroje siekė 16,2 proc., todėl Kauno miesto jaunimo proporcija atitinka bendras šalies demografines tendencijas.

Vertinant santykinę jaunų žmonių dalį savivaldybių kontekste, Kauno miestas išsiskiria didesne jaunimo koncentracija nei daugelis kitų didžiųjų Lietuvos miestų. Tuo tarpu mažiausia jaunų žmonių santykinė dalis fiksuojama Birštono savivaldybėje (12,8 proc.), o didžiausia – Kalvarijos savivaldybėje (19 proc.), abi šios savivaldybės priklauso mažųjų savivaldybių grupei. Šie rodikliai patvirtina Kauno miesto svarbą kaip reikšmingo jaunų žmonių traukos centro ir pabrėžia būtinybę kryptingai planuoti jaunimo politikos priemones, atsižvelgiant į demografinę struktūrą ir darbo rinkos iššūkius.

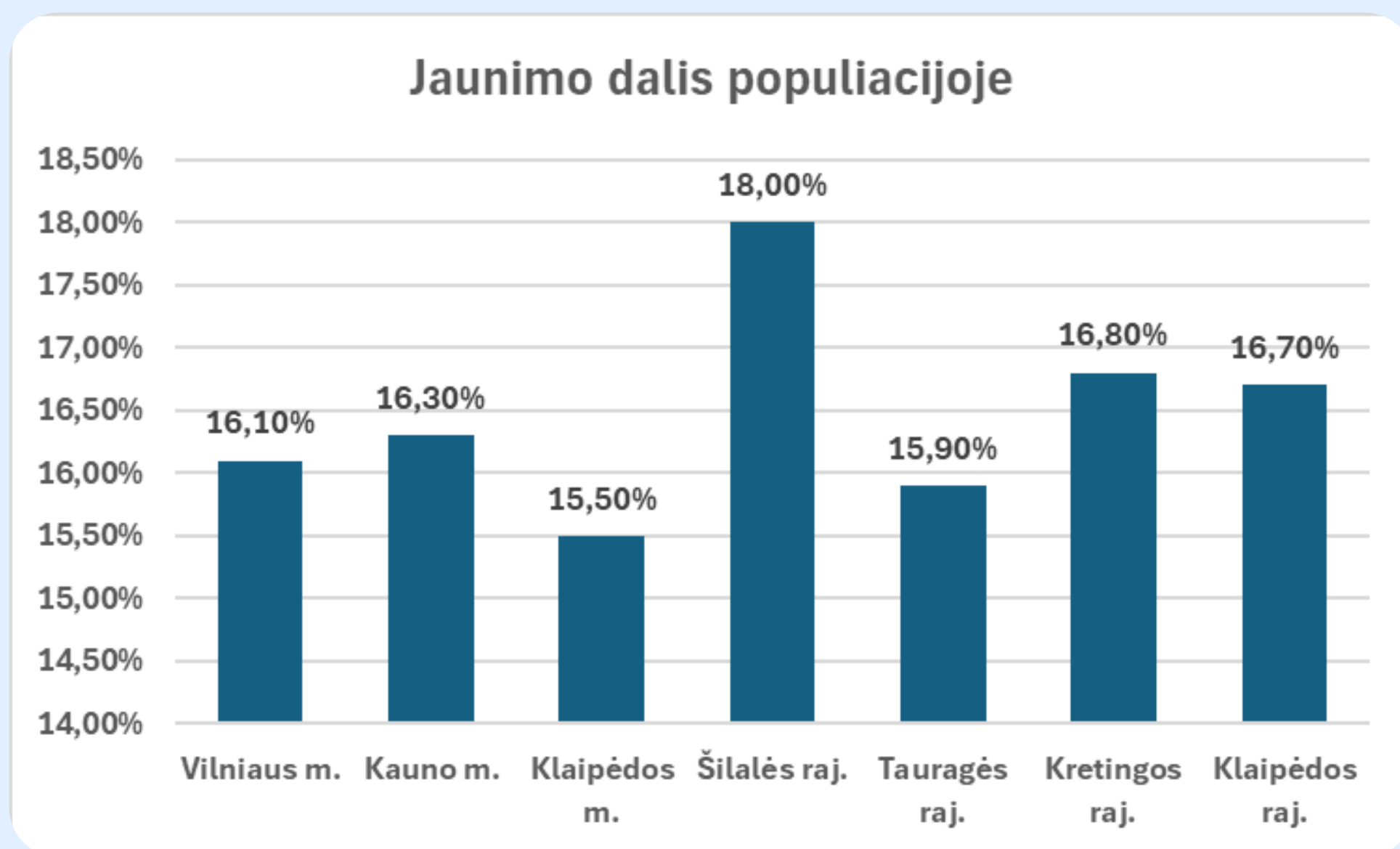

Diagrama Nr. 1 (2025 m. birželio mėn. duomenys)

Nuo 2021 metų Kauno mieste jaunų žmonių skaičius padidėjo 626 asmenimis – nuo 49 072 iki 49 698, t. y. 1,28 proc. Tuo tarpu nacionaliniu mastu tuo pačiu laikotarpiu fiksuotas priešingas procesas – jaunų žmonių skaičius sumažėjo 3,73 proc., arba 18 187 asmenimis. Ši tendencija leidžia daryti prielaidą, kad Kaunas išlieka patrauklus miestas jauniems žmonėms gyventi, mokytis ir kurti profesinę karjerą, nepaisant bendrų nepalankių demografinių pokyčių šalyje. Panašios jaunimo skaičiaus augimo tendencijos stebimos ir kitose didžiųjų miestų savivaldybėse bei jų žiedinėse savivaldybėse, tokiose kaip Vilniaus ir Kauno rajonai, taip pat kurortinėse savivaldybėse – Palangoje ir Neringoje.

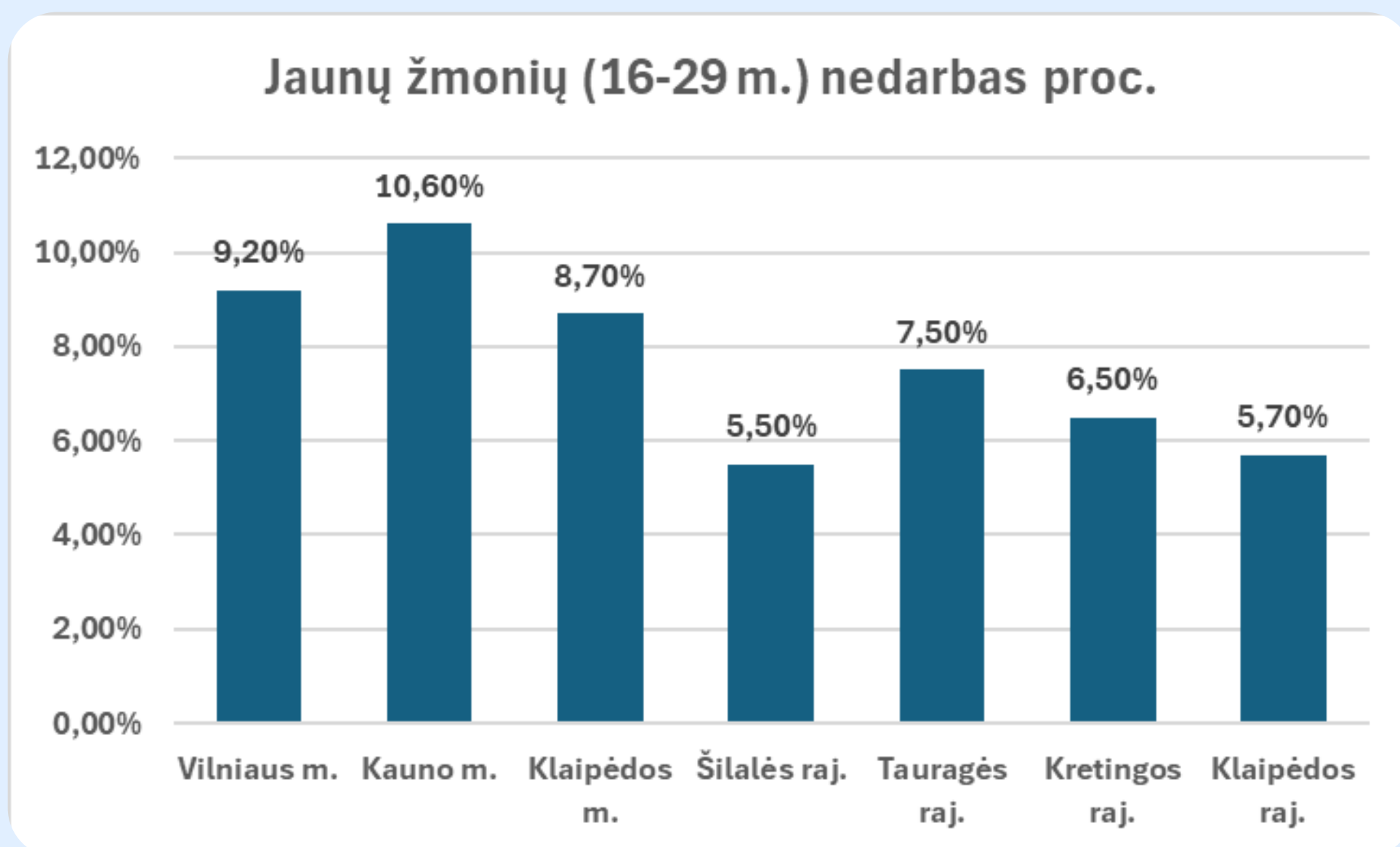

Diagrama Nr. 2 (2025 m. birželio mėn. duomenys)

Lyginant su kitomis savivaldybėmis, Kauno miesto nedarbo lygio reitingas siekia 20,1 proc. ir yra aukštesnis nei kitų didžiųjų miestų – Klaipėdos miesto (16,9 proc.) ir Vilniaus miesto (17,8 proc.). Šalies vidurkis sudaro 15 proc., o mažiausias nedarbo lygis fiksuojamas Neringos savivaldybėje – 6,4 proc. Šie duomenys rodo, kad Kauno mieste nedarbo lygis yra vienas aukščiausių savivaldybių kontekste ir išsiskiria nacionaliniame palyginime.

Kauno mieste neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veiklose dalyvaujančių moksleivių dalis siekia 77,55 proc., o tai rodo aukštą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į neformalųjį ugdymą. Šis rodiklis atskleidžia, kad mieste sudarytos palankios sąlygos moksleiviams dalyvauti sporto, kultūros, meninėse, technologinėse ir kitose kompetencijas ugdančiose veiklose po pamokų. Aukštas NVŠ dalyvavimo lygis taip pat signalizuoja apie išplėtotą paslaugų pasiūlą.

KAUNO MIESTO JAUNIMO POLITIKOS, DARBO SU JAUNIMU IR JAUNIMO PROJEKTŲ RODIKLIAI

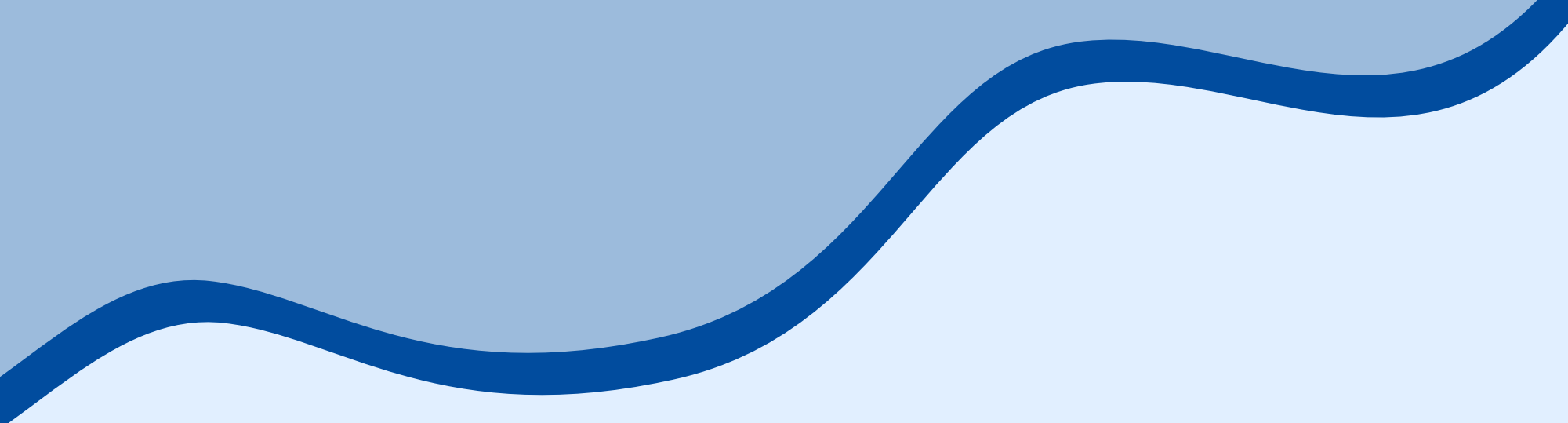
Kauno miesto savivaldybėje veikia Kauno miesto savivaldybės jaunimo reikalų taryba, sudaryta iš 12 narių, iš kurių pusę sudaro jaunimo atstovai. Toks sudėties modelis sudaro prielaidas jaunimo interesų atstovavimui savivaldybės lygmens sprendimų priėmimo procese ir užtikrina dialogą tarp jaunimo bei savivaldybės institucijų.

Kaune taip pat įgyvendinama Jaunimo savanoriška tarnyba (JST). Savivaldybės teritorijoje veikia 40 savanorius priimančių organizacijų, sudarančių galimybes jaunimui įsitraukti į struktūruotą savanorišką veiklą. 2024 metais JST programoje dalyvavo 84 savanoriai. Kauno miesto savivaldybė prisideda prie šios programos įgyvendinimo dalinai finansuodama jos veiklas, taip stiprindama savanorystės ekosistemą ir jaunimo pilietinį aktyvumą.

Kauno miesto savivaldybė skiria finansavimą jaunimo organizacijų ir organizacijų, dirbančių su jaunimu, projektams per programą „Iniciatyvos Kaunui“. Ši programa sudaro sąlygas jaunimo iniciatyvoms, bendruomeninėms veikloms ir inovatyviems projektams, prisidedantiems prie jaunimo įgalinimo ir aktyvaus dalyvavimo miesto gyvenime.

Darbas su jaunimu

Savivaldybėje išvystyta darbo su jaunimu paslaugų infrastruktūra. Kauno mieste veikia keturi atviri jaunimo centrai ir viena atvira jaunimo erdvė, taip pat vykdomas darbas su jaunimu gatvėje – mieste dirba dvi gatvės jaunimo darbuotojų komandos. Be to, savivaldybėje teikiamos jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugos (JK), o jaunimo centras „Vartai“ ir VŠĮ „Užimtumo centras“ veikia kaip regioniniai „Eurodesk“ partneriai. Kauno mieste įgyvendinamos keturios iš penkių Jaunimo reikalų agentūros apibrėžtų darbo su jaunimu formų, o praktinių įgūdžių ugdymo (PUI) darbo su jaunimu forma vykdoma per VŠĮ „Užimtumo centrą“.

Darbo su jaunimu paslaugų poreikis Kauno mieste išlieka itin didelis, ypač vertinant jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių prieinamumą miesto teritorijoje. Remiantis gyventojų skaičiumi, Kauno mieste turėtų veikti apie 15 atvirų jaunimo centrų (taikant orientacinį santykį – vienas jaunimo centras 20 000 gyventojų), tolygiai pasiskirsčiusių po visus miesto mikrorajonus. Šiuo metu esamas jaunimo centrų ir erdvių skaičius neužtikrina pakankamo paslaugų pasiekiamumo visose miesto dalyse, todėl teritorinė paslaugų aprėptis išlieka vienu pagrindinių darbo su jaunimu iššūkių.

Kauno mieste veikia dvi įstaigos, kurios faktiškai vykdo darbo su jaunimu veiklas, tačiau neatitinka visų Jaunimo reikalų agentūros (JRA) nustatytų jaunimo centrų identifikavimo procedūros reikalavimų. Šios organizacijos turi potencialą tapti pilnaverčiais atvirais jaunimo centrais, tačiau joms reikalingas tikslinis institucinis palydėjimas, metodinė pagalba ir savivaldybės paskatos, siekiant sutvarkyti formalius reikalavimus ir užtikrinti atitiktį nacionaliniams kokybės standartams. Savivaldybei tenka svarbus vaidmuo kuriant motyvacines ir finansines priemones, skatinančias šių įstaigų formalizaciją.

Kauno miesto savivaldybė nuosekliai skiria finansavimą darbo su jaunimu paslaugoms, kurios atitinka JRA nustatytus reikalavimus. 2024 metais šiam tikslui buvo skirta 105 728 eurų, o 2025 metais – 107 216 eurų. Šie finansavimo rodikliai rodo savivaldybės įsipareigojimą palaikyti ir plėtoti kokybiškas darbo su jaunimu paslaugas, tačiau atsižvelgiant į realų paslaugų poreikį ir siekiamą centrų skaičių, finansavimo apimčių augimas išlieka aktualus klausimas.

Kauno miesto savivaldybėje šiuo metu nėra biudžetinės ar iš savivaldybės biudžeto finansuojamos viešosios įstaigos, kurios pagrindinė funkcija būtų darbo su jaunimu vykdymas, todėl šias paslaugas jaunimui mieste užtikrina su jaunimu dirbančios nevyriausybinės organizacijos.

Jaunimo lyderių ugdymas ir kultūrinė jaunimo saviraiška

Kauno miesto jaunimo politikos lauke svarbi vieta tenka iniciatyvai „Kylantis Kaunas“, kuri yra programos „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ (KEKS) tęstinumo rezultatas. „Kylantis Kaunas“ – jaunimo įsteigta ir jaunimui skirta organizacija, kurios veikla orientuota į jaunų žmonių kūrybinį, pilietinį ir kultūrinį augimą. Organizacija kuria bendruomenę, paremtą eksperimentavimu, mokymusi iš klaidų ir aktyviu įsitraukimu į miesto gyvenimą. Po „Kylančio Kauno“ veiklos skėčiu įgyvendinamos tokios iniciatyvos kaip programa „Kauno iššūkis“ ir festivalis „Pėrkūnija“, kurios sudaro sąlygas jauniems žmonėms generuoti ir įgyvendinti kūrybinius projektus – nuo idėjos vystymo iki galutinio rezultato. Veiklose ugdomi komandinio darbo, komunikacijos, projektų valdymo ir viešo pristatymo įgūdžiai.

Kita Kaune veikianti jaunimo iniciatyva – „Pusės dainos festivalis“ (PDF), kuris yra muzikos festivalio ir konkurso formato renginys, orientuotas į pradedančius ir kylančius internetinės muzikos atlikėjus. Festivalis suteikia jauniems kūrėjams galimybę pasirodyti gyvoje scenoje, pristatyti savo kūrybą platesnei auditorijai ir įgyti sceninės patirties.

Gatvės kultūra

Kauno mieste veikia nevyriausybinė organizacija VŠĮ „Social Hug“, įgyvendinanti projektą „Chillin’Street“, orientuotą į vaikų ir jaunuolių motyvavimą, socialinių kompetencijų ugdymą ir įgalinimą. Projekto veiklos grindžiamos vidinės motyvacijos principu, kai jauni žmonės įsitraukia į veiklas ne dėl išorinio atlygio, o dėl pačios veiklos prasmingumo, patirties ir saviraiškos galimybių. „Chillin’Street“ metodika skatina jaunuolius priimti savarankiškus elgsenos sprendimus, tyrinėti savo interesus, ugdyti atsakomybę ir pasitikėjimą savimi, sudarant sąlygas mokytis per patirtį ir neformalų dalyvavimą viešosiose miesto erdvėse. Ši iniciatyva prisideda prie prevencinio darbo su jaunimu, ypač pasiekiant jaunuolius, kurie neįsitraukia į formalias ar institucines veiklas.

Nevyriausybinių organizacijų iniciatyvos, projektai ir programos

Kauno miesto darbo su jaunimu laukas išsiskiria stipriu bendradarbiavimu su nevyriausybėmis organizacijomis, teikiančiomis socialines paslaugas jaunimui. Savivaldybė taiko paslaugų pirkimo modelį, kuris leidžia pasitelkti NVO kompetencijas dirbant su skirtingomis jaunimo grupėmis, įskaitant jaunuolius, patiriančius socialinę atskirtį. Mieste veikia ir išskirtinės, nacionaliniu mastu reikšmingos paslaugos, tokios kaip VŠĮ „Užimtumo rankų namai“, teikiantys palydėjimo paslaugas, bei VŠĮ A. C. Patria įgyvendinama akademinių stipendijų programa, skirta mažiau galimybių turintiems (MGT) ir NEET jaunuoliams, susiduriantiems su kompleksiniais socialiniais ir ekonominiais iššūkiais.

Kauno mieste įgyvendinamas projektas „Jungtys“ yra į jaunus žmones orientuota darbo su jaunimu iniciatyva, skirta mažiau galimybių turinčiam (MGT) ir NEET jaunimui, susiduriančiam su kompleksiniais socialiniais, švietimo ir užimtumo iššūkiais. Projektą įgyvendina nevyriausybinės organizacijos VŠĮ „Actio Catholica Patria“, „Gerumo rankos“ ir VŠĮ „Užimtumo centras“, kurios veikia kaip projekto partneriai teikiantys paslaugas. Projekto tikslas – stiprinti jaunų žmonių socialinę įtrauktį, padėti atkurti ryšius su švietimo, užimtumo ir socialinių paslaugų sistema bei sudaryti sąlygas tvariai integracijai į visuomenę ir darbo rinką.

Kauno miesto nevyriausybinės organizacijos aktyviai dalyvauja tarptautinėse jaunimo programose ir nuosekliai įgyvendina jaunimo srities projektus, finansuojamus pagal **Erasmus+** ir **Europos solidarumo korpuso** programas. 2025 metų pirmajame paraiškų teikimo etape finansavimas skirtas 28 projektams, kuriuos įgyvendina Kauno mieste registruotos organizacijos. Tuo tarpu 2024 metais per visus metus buvo finansuoti 73 jaunimo srities projektai, kas rodo aukštą organizacijų aktyvumą, projektinę brandą ir gebėjimą pritraukti tarptautinį finansavimą.

Papildomai pažymėtina, kad Kauno mieste 27 organizacijos turi Europos solidarumo korpuso kokybės ženklą, suteikiantį teisę priimti tarptautinius savanorius. Šis rodiklis atspindi išplėtotą savanorystės infrastruktūrą mieste ir sudaro palankias sąlygas jaunimo tarptautiškumui, tarpkultūriniam mokymuisi bei ilgalaikiam nevyriausybinio sektoriaus stiprinimui Kauno miesto savivaldybėje.

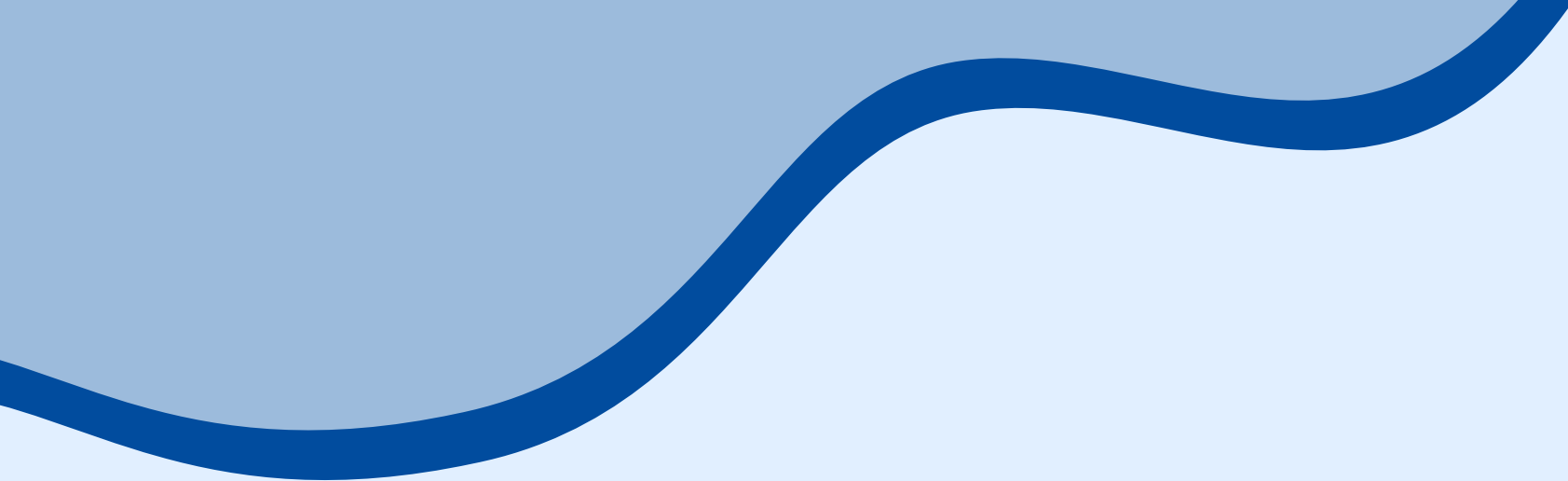
Karjera ir verslumas

Kauno miesto savivaldybė taip pat įgyvendina jaunimo verslumo skatinimo priemones, organizuodama jaunimui skirtus verslumo mokymus. Šias paslaugas savivaldybės užsakymu teikė „Code Academy“, užtikrinusi praktinių skaitmeninių ir verslumo kompetencijų ugdymą, orientuotą į šiuolaikinės darbo rinkos poreikius. Ankstesniais laikotarpiais analogiškas jaunimo verslumo ugdymo veiklas Kauno mieste vykdė ir organizacija „Junior Achievement“, prisidėjusi prie jaunuolių finansinio raštingumo, verslumo mąstysenos ir iniciatyvumo stiprinimo.

Kauno miesto savivaldybėje veikia Užimtumo tarnybos karjeros konsultavimo centras „Karjeras“, teikiantis jaunimui ir kitiems gyventojams karjeros planavimo, profesinio orientavimo ir įsidarbinimo konsultavimo paslaugas. Šio centro veikla papildo savivaldybėje vykdomas jaunimo užimtumo ir darbo rinkos integracijos priemones, sudarydama galimybes jauniems žmonėms gauti individualias konsultacijas, stiprinti karjeros planavimo kompetencijas ir priimti informuotus sprendimus dėl mokymosi ar profesinio kelio pasirinkimo. Šios priemonės papildo savivaldybės jaunimo užimtumo ir ekonominės integracijos politiką, sudarydamos sąlygas jauniems žmonėms įgyti ankstyvų verslumo kompetencijų ir pasirengti savarankiškam profesiniam keliui.

Tipinės jaunimo politikos programos, kurių Kauno mieste nėra

Kauno miesto savivaldybėje šiuo metu nėra įgyvendinamos kai kurios tipinės jaunimo politikos programos, kurios yra paplitusios kitose Lietuvos savivaldybėse ir laikomos svarbiomis jaunimo įgalinimo priemonėmis. Viena iš jų – moksleivių dalyvaujamojo biudžeto programa, veikianti maždaug pusėje šalies savivaldybių ir sudaranti sąlygas jauniems žmonėms praktiškai įsitraukti į sprendimų priėmimą, planuoti viešųjų lėšų panaudojimą ir ugdyti pilietines kompetencijas. Taip pat Kauno mieste nėra atskiros jaunimo užimtumo ir integracijos į darbo rinką programos, kuri kitose savivaldybėse dažnai taikoma kaip sisteminė priemonė jaunimo darbinių įgūdžių ugdymui ir pirmojo darbo patirties trūkumo sprendimui. Tokios programos paprastai orientuotos į nepilnamečius jaunuolius, sudarant jiems galimybes įgyti pirmąjį darbo patirtį.

Pastaraisiais metais Lietuvos savivaldybėse vis plačiau diegiama nauja jaunimo politikos priemonė – mažų jaunimo iniciatyvų finansavimo programa, skatinanti jaunimo dalyvavimą ir neformalių jaunimo grupių veiklą. Šios programos esmė – operatyvus, nedidelės apimties finansavimas, dažniausiai siekiantis kelis šimtus eurų, skirtas jaunimo renginiams, bendruomeninėms ar kūrybinėms iniciatyvoms įgyvendinti. Sprendimai dėl finansavimo priimami per trumpą laikotarpį – per kelias savaites, todėl programa pasižymi lankstumu ir greita reakcija į jaunimo idėjas. Tokios priemonės nebuvimas Kauno mieste riboja galimybes operatyviai įgalinti jaunimą ir palaikyti mažas, tačiau reikšmingas vietos iniciatyvas, kurias vykdo neformalios jaunimo grupės.

ANKETINĖ JAUNIMO APKLAUSA

Anketinės apklausos rezultatai šiame skyriuje pateikiami struktūruotai, naudojant vizualines priemones ir apibendrintą analizę. Respondentų pasirinkimai atvaizduojami grafikuose, o susisteminta informacija pateikiama lentelėse. Papildomai pateikiamos ir respondentų citatos, kurios žymimos raide R (respondentas) ir atitinkamu anketos registracijos numeriu. Skliausteliuose nurodomas skaičius žymi tos pačios ar panašios minties pasikartojimo dažnį. Citatos parinktos taip, kad kuo tiksliau atspindėtų vyraujančias respondentų nuomones ir patirtis.

Šiame skyriuje analizuojami anketinės apklausos duomenys, kuriuos pateikė 1 019 respondentų. Apklausą užpildė 359 vaikinai, 613 merginų, o 47 respondentai pasirinko nenurodyti savo lyties. Tokia respondentų sudėtis sudaro prielaidas įvairiapusiškai įvertinti jaunų žmonių patirtis ir požiūrį į nagrinėjamas temas.

Papildomai šiame skyriuje bus remiamasi ir anketinės apklausos duomenimis, kurie leidžia identifikuoti jaunimo vertinimus, poreikius ir patirtis Kauno mieste bei palyginti juos su kitose savivaldybėse atliktų tyrimų rezultatais, kuriuos atliko tas pats tyrėjas: Klaipėdos miesto jaunimo situacijos tyrimu (2025), Panevėžio miesto jaunimo situacijos tyrimu (2024), Šilutės rajono jaunimo situacijos tyrimu (2024) ir kt.. Bus išryškintos bendros tendencijos ir specifiniai vietos konteksto ypatumai.

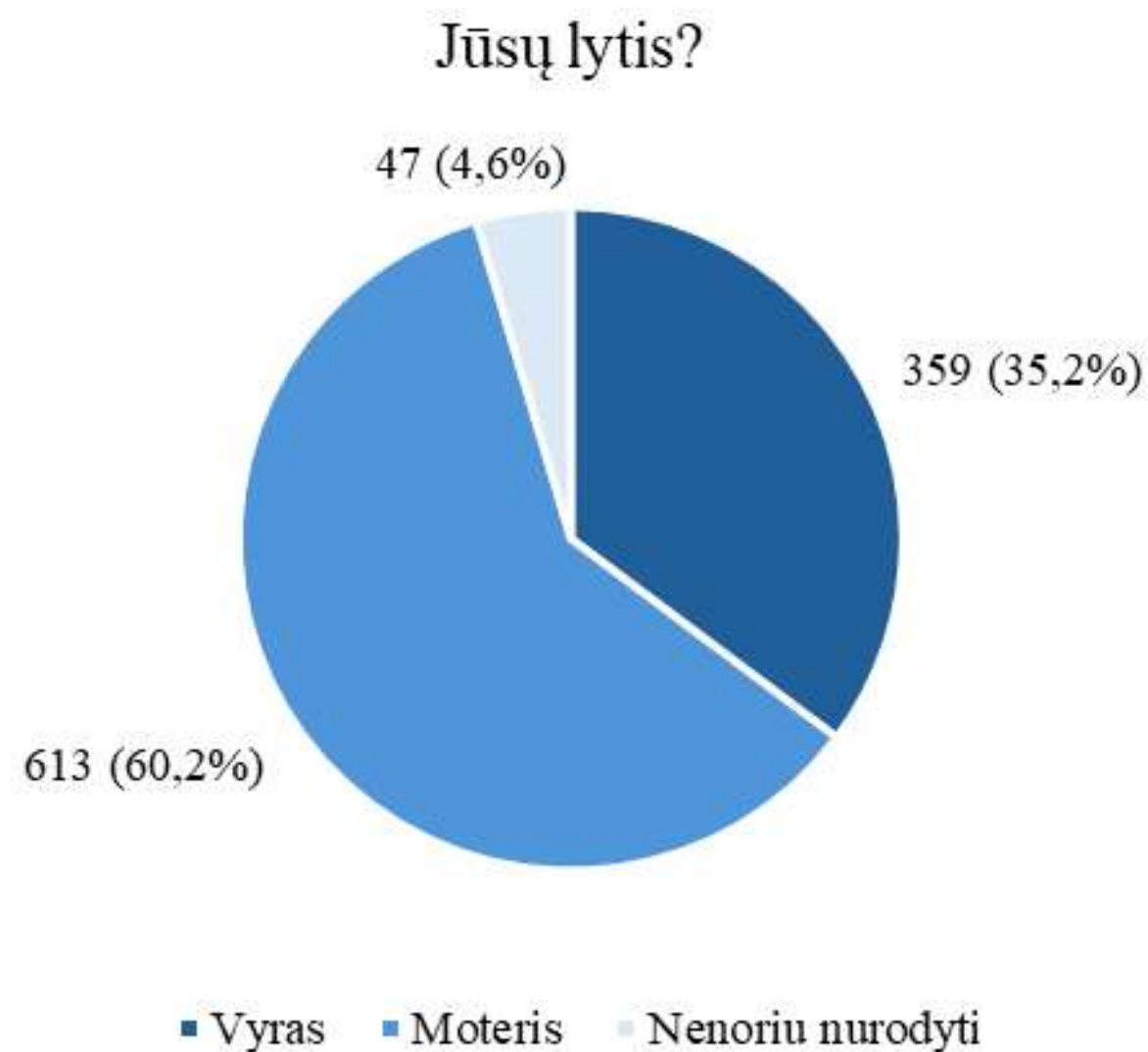

Diagrama Nr. 3

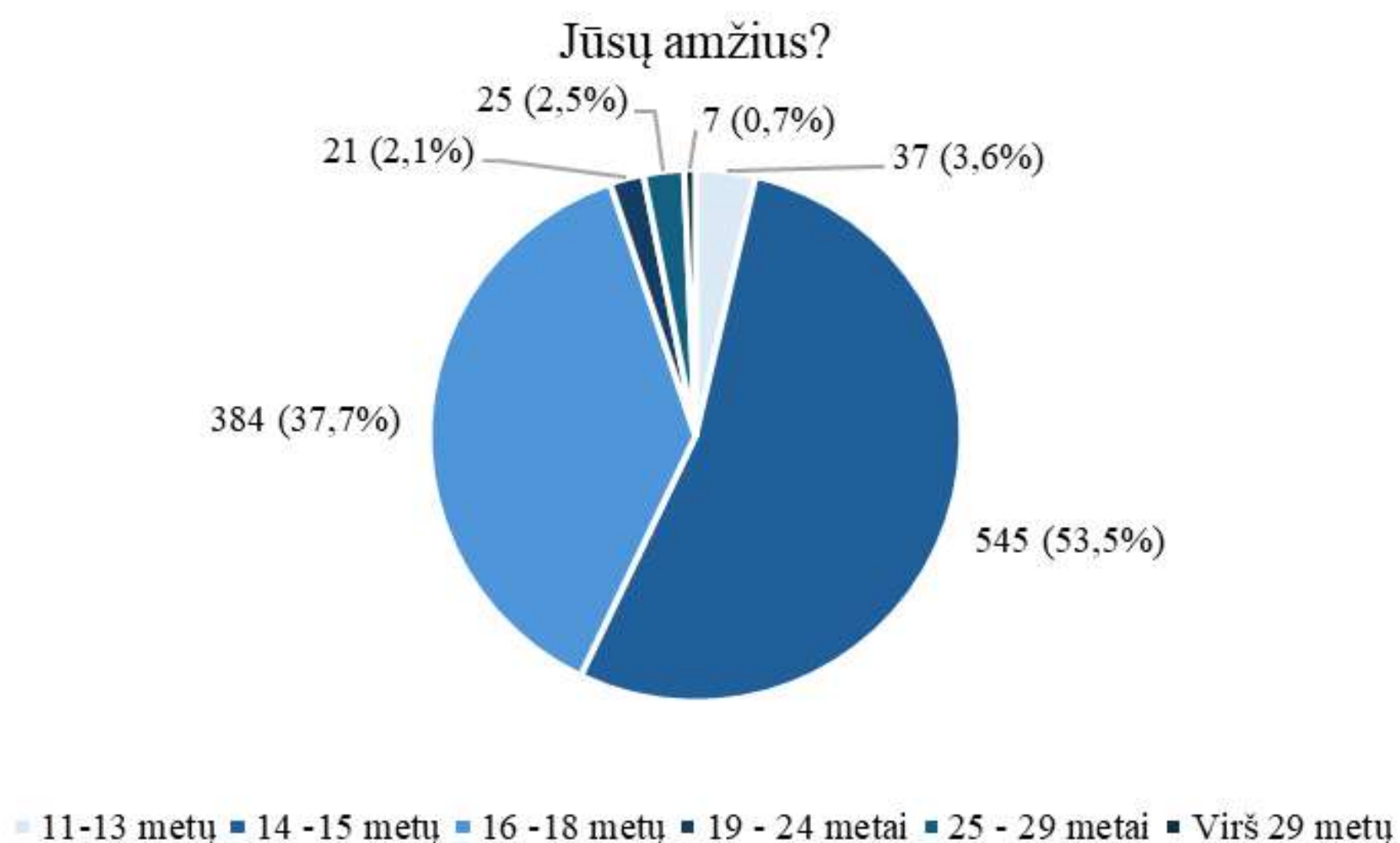

Diagrama Nr. 4

Respondentų amžiaus pasiskirstymas rodo, kad apklausoje daugiausia dalyvavo paauglystės ir ankstyvos jaunystės laikotarpio jaunuoliai. Iki 14 metų amžių nurodė 37 respondentai, 14–15 metų amžiaus grupei priklausė 545 respondentai, 16–18 metų – 384 respondentai. Vyresnėse amžiaus grupėse dalyvavo mažesnis skaičius respondentų: 19–24 metų amžių nurodė 21 respondentas, 25–29 metų – 25 respondentai, o 7 respondentai nurodė esantys vyresni nei 29 metų.

Toks amžiaus grupių pasiskirstymas atitinka Lietuvos jaunimo politikos įgyvendinimo praktiką, kurioje priemonės, skirtos jaunimo dalyvavimo skatinimui, jaunimo organizacijų veiklai ir darbui su jaunimu, dažniausiai orientuotos į 13–20 metų amžiaus jaunuolius. Respondentų sudėtis leidžia daryti išvadą, kad apklausa tradiciniais komunikacijos kanalais pasiekė pagrindines jaunimo politikos priemonių tikslines grupes, o surinkti duomenys sudaro pakankamą pagrindą formuluoti įžvalgas ir pasiūlymus, orientuotus į jaunų žmonių poreikius ir lūkesčius.

Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją teritoriją:

Savivaldybės teritorija	Respondentų skaičius	Savivaldybės teritorija	Respondentų skaičius
Kauno priemiesčiai	160	Gričiupio seniūnija	13
Žaliakalnio seniūnija	95	Eigulių seniūnija	76
Vilijampolės seniūnija	58	Dainavos seniūnija	74
Šilainių seniūnija	72	Centro seniūnija	27
Šančių seniūnija	68	Aleksoto seniūnija	102
Petrašiūnų seniūnija	32	Kitur	172
Panemunės seniūnija	69	Žemosios Fredos seniūnija	1

Lentelė Nr. 1

Anketos duomenys

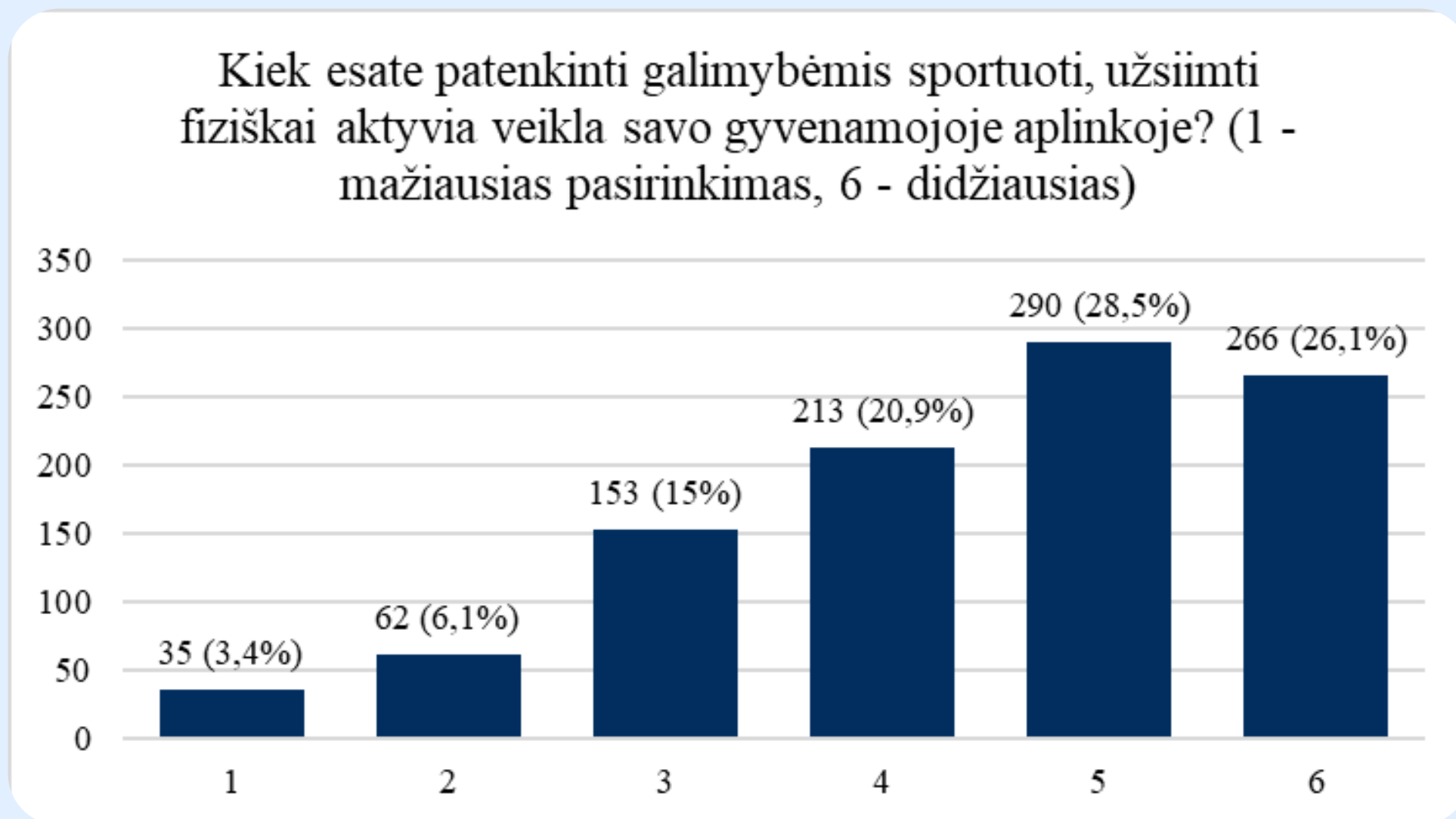

Diagrama Nr. 5

Didžioji dalis respondentų – 75,5 proc. – galimybes sportuoti Kauno miesto savivaldybėje vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Klaipėdos miesto savivaldybėje sporto galimybes teigiamai vertina 72,9 proc. respondentų, Panevėžio mieste – 66 proc., o Šilutės rajone – 72,8 proc. Šie duomenys rodo, kad Kauno miesto situacija sporto prieinamumo srityje yra palanki ir iš esmės atitinka kitų savivaldybių kontekstą.

Panašūs vertinimai sietini su paauglystės amžiaus tarpsniui būdingais fiziologiniais ir socialiniais raidos poreikiais, kuriuos fizinis aktyvumas ir sportas padeda atliepti. Sportinė veikla jaunimui svarbi ne tik fizinės sveikatos stiprinimui, bet ir emocinei savijautai, socializacijai bei priklausymo grupei jausmo formavimui, sudarant sąlygas lengviau prisitaikyti prie raidos pokyčių ir užmegzti naujus socialinius ryšius.

Citatos:

- **R659:** „Sportuoti Kaune patogiu, ypač šiltuoju metų laiku, kai galima naudotis lauko sporto erdvėmis.“ (51)
- **R522:** „Kai kuriose miesto dalyse sporto infrastruktūros beveik nėra, reikia važiuoti į kitą rajoną.“ (12)

Sporto infrastruktūros trūkumo minėjimai pagal seniūniją:

Seniūnija / teritorija	Respondentų skaičius	Seniūnija / teritorija	Respondentų skaičius
Kauno priemiesčiai	24	Šilainių seniūnija	7
Žaliakalnio seniūnija	12	Panemunės seniūnija	5
Vilijampolės seniūnija	12	Šančių seniūnija	5
Dainavos seniūnija	11	Petrašiūnų seniūnija	4
Aleksoto seniūnija	10	Gričiupio seniūnija	2
Eigulių seniūnija	8	Žemosios Fredos seniūnija	1

Lentelė Nr. 2

Anketinės apklausos duomenys rodo, kad jaunimo požiūriu sporto plėtra Kauno mieste turėtų būti orientuota ne tik į infrastruktūros didinimą, bet ir į sporto veiklų įvairovės bei prieinamumo užtikrinimą. Respondentai akcentuoja poreikį platesniam sporto šakų pasirinkimui, apimančiam tiek alternatyvias sporto formas (pvz., boulingą, vandens sportą), tiek individualias ar ne konkurencinio pobūdžio veiklas. Taip pat išryškėja lūkestis sudaryti galimybes sportuoti tiems jaunuoliams, kurie nesidomi tradicinėmis sporto šakomis ar organizuotu varžybiniu sportu.

Jaunimas akcentuoja ne varžybinį, laisvą sportą:

- laisvas sporto salių ar aikštelių lankymas;
- krepšinis, tinklinis, futbolas be komandų ir trenerių;
- boulingas;
- vandens sportas (baseinas, vandens pramogos);
- riedlenčių, BMX, paspirtukų parkai;
- treniruoklių zonos jaunimui.

Be sporto veiklų įvairovės, reikšminga dalis respondentų pabrėžia nemokamų ir finansiškai prieinamų sporto galimybių svarbą, ypač kalbant apie paauglius ir mažiau galimybių turintį jaunimą (86 respondentai). Atsakymuose dažnai minima, kad mokamos sporto paslaugos nėra prieinamos visiems, o nemokamų organizuotų sporto veiklų trūksta, ypač šaltuoju metų laiku. Šie duomenys leidžia daryti išvadą, kad jaunimo sporto plėtra Kauno mieste turėtų būti vertinama ir per socialinio teisingumo bei įtraukties prizmę, siekiant užtikrinti vienodas galimybes fiziniam aktyvumui nepriklausomai nuo jauno žmogaus finansinių ar socialinių aplinkybių.

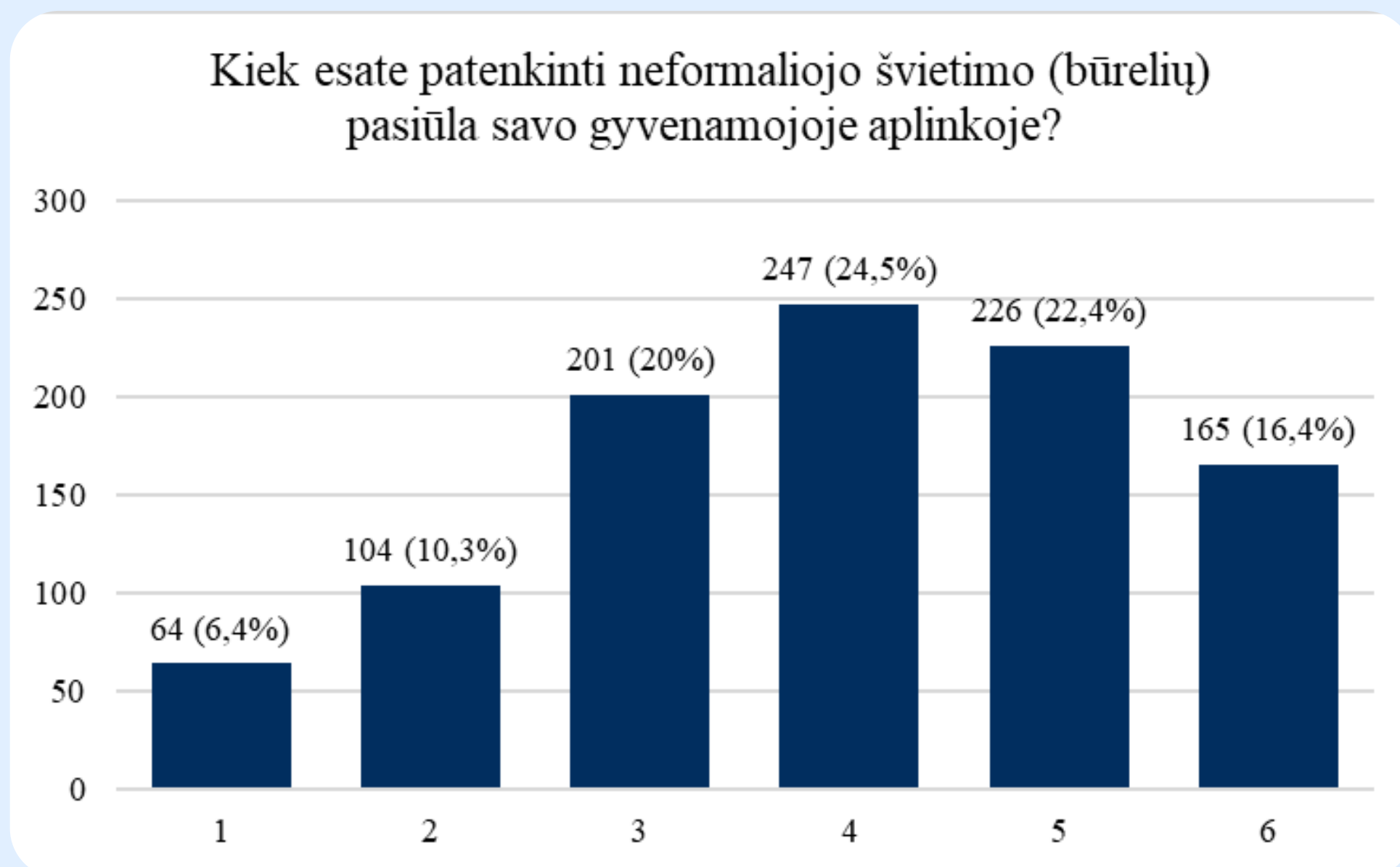

Diagrama Nr. 6

Daugiau nei pusė apklausos respondentų – 63,3 proc. – teigiamai vertina neformaliojo švietimo pasiūlą Kauno mieste. Vertinant jaunimo įsitraukimą, 43,2 proc. respondentų nurodė lankantys vieną neformaliojo švietimo būrelį, 22,7 proc. – du būrelius, o 8,2 proc. dalyvauja trijų ar daugiau būrelių veiklose. Šie duomenys rodo pakankamai aukštą jaunimo įsitraukimo į neformalųjį ugdymą lygį.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Kauno miesto rodikliai yra palankesni nei kai kuriose kitose savivaldybėse. Klaipėdos miesto savivaldybėje neformaliojo švietimo pasiūlą teigiamai vertina 59 proc. respondentų, Panevėžio mieste – 48,8 proc., o Šilutės rajone – 60 proc. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Kauno mieste sukurta konkurencinga ir patraukli neformaliojo švietimo sistema, tačiau kartu išlieka potencialas tolesniam paslaugų prieinamumo ir įvairovės stiprinimui.

Kiek neformaliojo švietimo (būrelių) veiklų lankote?

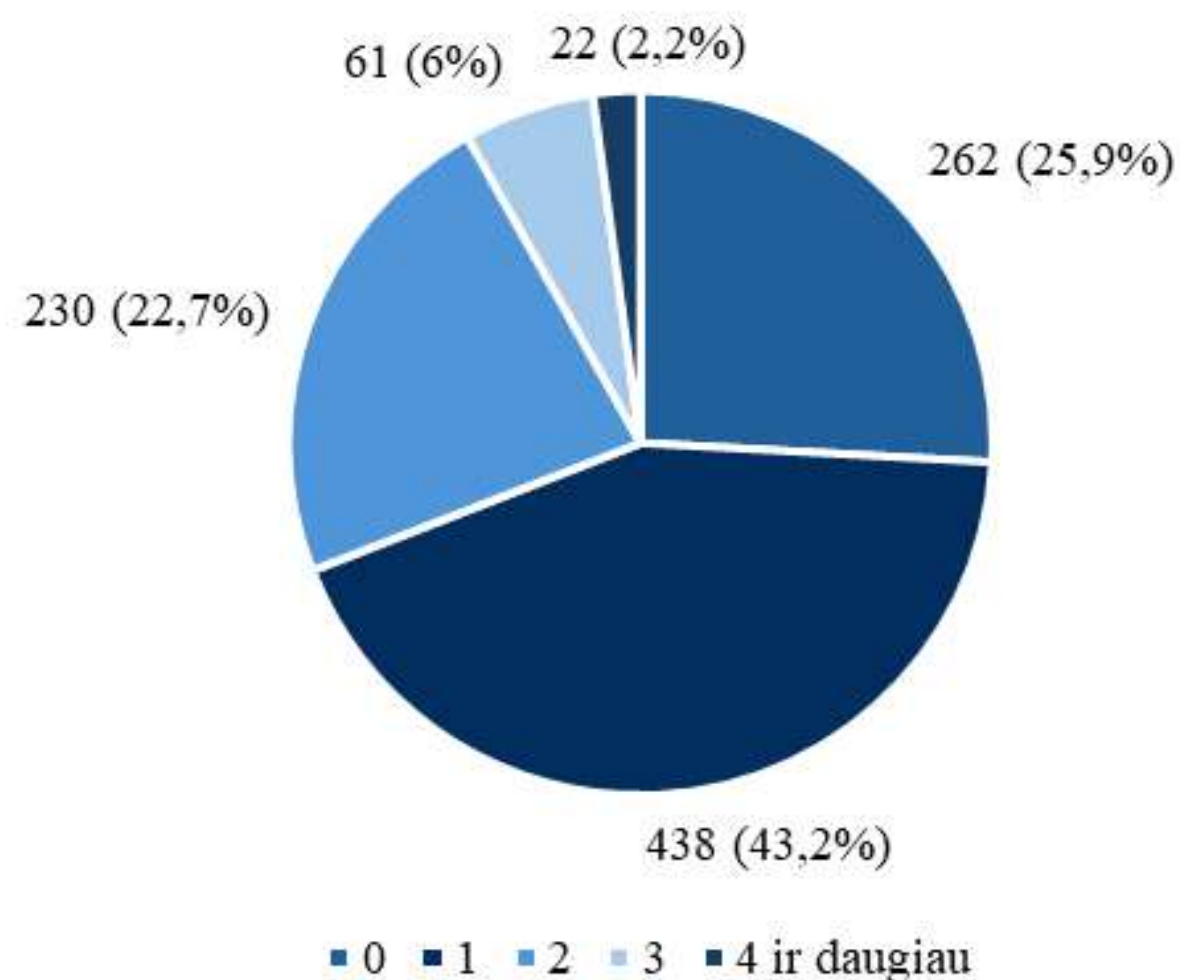

Diagrama Nr. 7

Beveik ketvirtadalis apklausoje dalyvavusių mokyklinio amžiaus respondentų – 232 asmenys, arba 24,5 proc. – nurodė nelankantys nė vieno neformaliojo švietimo būrelio. Šis rodiklis atskleidžia reikšmingą jaunimo dalį, kuri nėra įsitraukusi į organizuotas neformaliojo ugdymo veiklas ir gali būti labiau pažeidžiama socialinės atskirties ar pasyvumo rizikai.

Lietuvos neformaliojo švietimo agentūros (LINEŠA) duomenys rodo, kad paauglystės amžiaus tarpsnyje dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose mažėja, lyginant su pradinių klasių moksleiviais. Tam įtakos turi kelios esminės priežastys: didėjantis mokymosi krūvis ir namų darbų apimtis, taip pat pasikeitusi neformaliojo švietimo veiklų kryptis, kai paaugliams skirtos veiklos vis dažniau orientuojamos į profesionalumą ir rezultato siekimą, o ne masiškumą ir įtrauktį. Dėl to dalis paauglių nusprendžia nebetęsti dalyvavimo būreliuose. Be to, paauglystės laikotarpiu reikšmingai išauga bendraamžių vaidmuo – noras skirti daugiau laiko draugams ir neformaliai bendravimui taip pat tampa svarbiu veiksnium, lemiančiu atsitraukimą nuo struktūruoto užimtumo veiklų.

Citatos:

- **R312:** „Neformalusis švietimas mieste gerai išvystytas, veiklų pasiūla didelė.“ (24)
- **R487:** „Būreliai padeda prasmingai leisti laiką po pamokų ir susirasti draugų.“ (19)
- **R274:** „Dauguma būrelių orientuoti į profesionalus, o ne į tuos, kurie nori tiesiog pabandyti.“ (22)
- **R708:** „Vyresniems paaugliams trūksta nemokamų ir neformalių veiklų.“ (21)

Daugiau nei pusė apklausos respondentų – 56,5 proc. – nemokamas laisvalaikio praleidimo galimybes Kauno mieste vertina labiau teigiamai, o mokamas laisvalaikio paslaugas teigiamai įvertino 71,3 proc. respondentų. Palyginimui, Klaipėdos mieste nemokamas laisvalaikio galimybes teigiamai vertina 43,9 proc., o mokamas – 53,7 proc. respondentų. Šilutės rajone nemokamos laisvalaikio veiklos teigiamai vertinamos 45,2 proc. respondentų, o mokamos – 42 proc. Panevėžio mieste teigiamai vertinamų nemokamų laisvalaikio galimybių dalis siekia 48,5 proc., o mokamų – 45,8 proc.

Atsižvelgiant į tai, kad jauni žmonės yra viena aktyviausių laisvalaikio paslaugų vartotojų grupių, šie duomenys leidžia daryti prielaidą, jog Kauno miesto jaunimas laisvalaikio paslaugų kokybę vertina gana objektyviai. Palyginamoji analizė rodo, kad Kauno mieste tiek nemokamos, tiek mokamos laisvalaikio praleidimo galimybės jaunimo vertinamos palankiau nei daugelyje kitų savivaldybių, o tai signalizuoja apie palyginti gerą paslaugų pasiūlą ir jų atitikimą jaunų žmonių poreikiams.

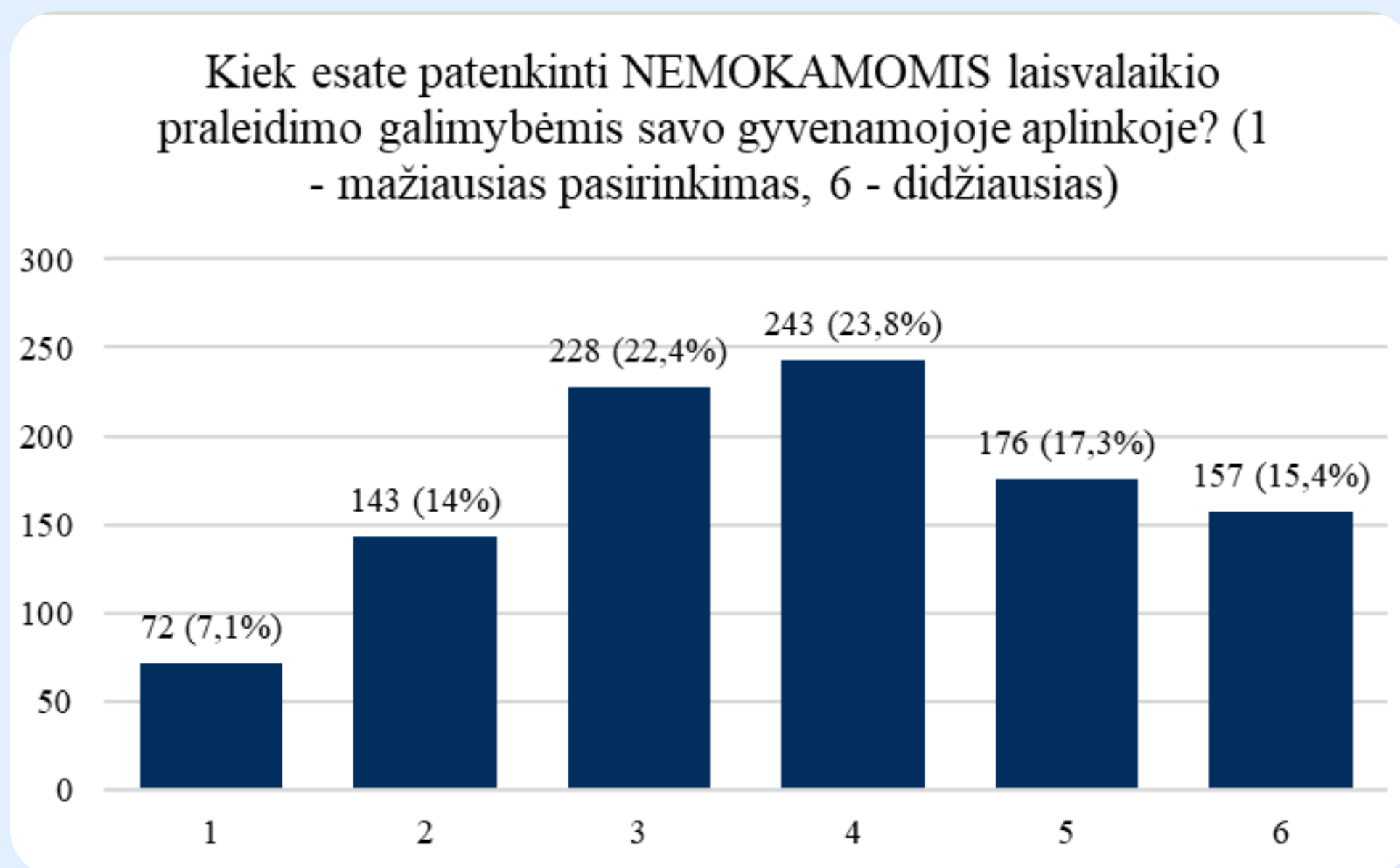

Diagrama Nr. 8

Citatos:

- **R406:** „Trūksta vietų, kur būtų galima tiesiog prasmingai pabūti su draugais, kažką nuveikti be įsipareigojimų.“ (29)
- **R672:** „Būtų gerai daugiau kūrybinių ar alternatyvių veiklų, kurios nebūtų orientuotos tik į rezultatus.“ (21)
- **R91:** „Daug veiklų yra mokamos, ne visi jaunuoliai gali sau tai leisti.“ (38)
- **R804:** „Nemokamų renginių jaunimui nėra labai daug, ypač ne centre.“ (19)
- **R227:** „Reikėtų daugiau neformalių renginių, be registracijų ir taisyklių.“ (17)
- **R519:** „Gerai būtų veiklų savaitgaliais ar vakarais, nes po pamokų dažnai jau nebėra energijos.“ (14)

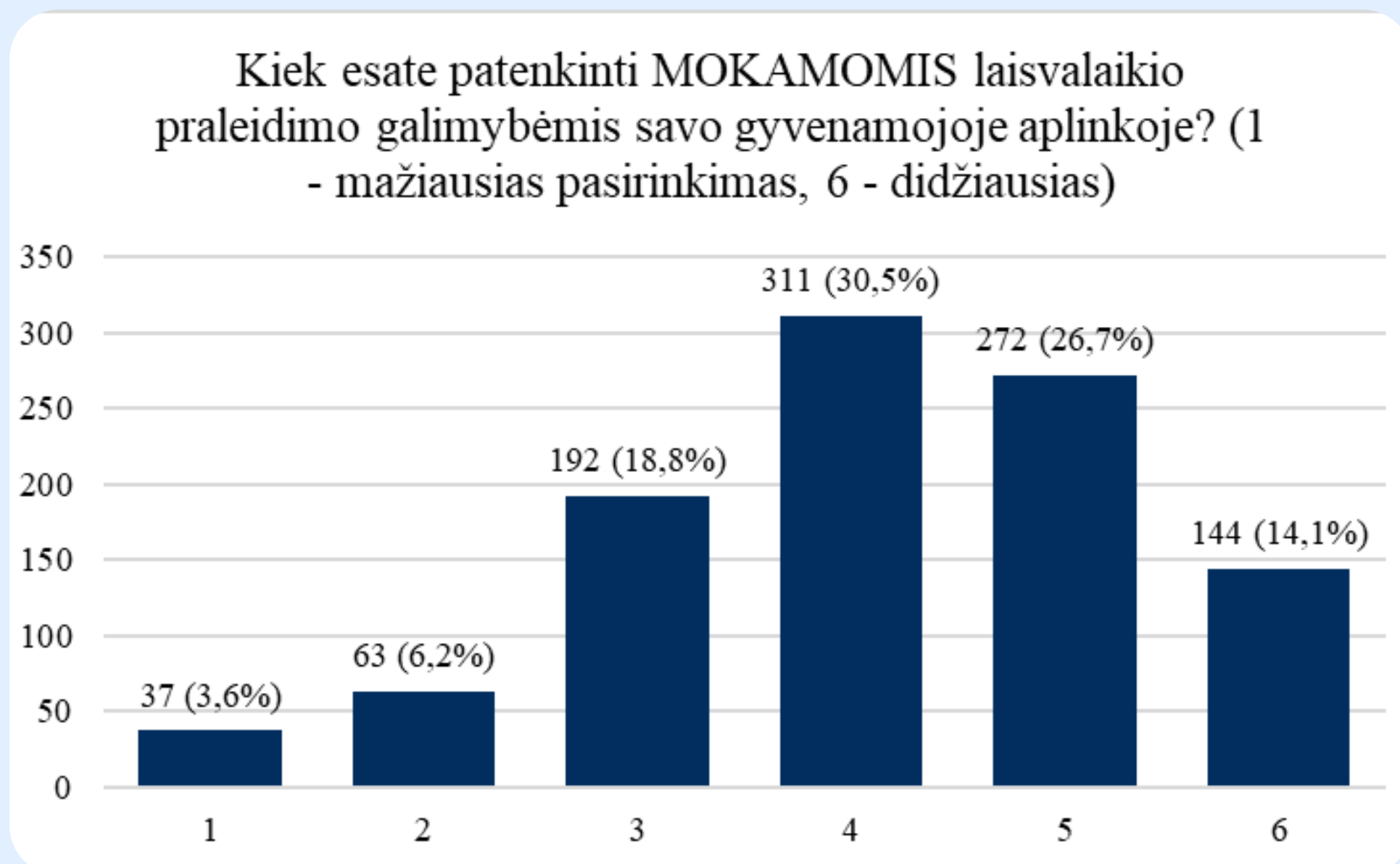

Diagrama Nr. 9

Anketinės apklausos duomenys atskleidžia ryškų jaunimo poreikį šiuolaikinėms, technologijomis grįstoms laisvalaikio veikloms, kurios atliepia dabartinius jaunų žmonių interesus ir kasdienius įpročius. Respondentai dažnai mini kompiuterinių ir stalo žaidimų vakarus, e-sporto turnyrus, programavimo, IT ir dirbtinio intelekto dirbtuves, virtualios realybės (VR) veiklas bei turinio kūrimą socialinėms platformoms (YouTube, TikTok, podcastai). Šios veiklos jaunimo vertinamos kaip patrauklios, įtraukiančios ir motyvuojančios, tačiau kartu pabrėžiama, kad jos dažnai yra sunkiai prieinamos dėl finansinių barjerų arba organizuojamos tik komerciniu pagrindu. Tai rodo poreikį stiprinti nemokamų ar mažai kainuojančių technologinių veiklų pasiūlą, ypač orientuotą į neformalų mokymąsi ir kūrybinį eksperimentavimą.

Be teminių veiklų, reikšminga dalis respondentų akcentuoja socialinių, neformalių ir bendravimui skirtų erdvių svarbą. Jaunimas aiškiai įvardija poreikį vietoms ir veikloms, kuriose būtų galima „tiesiog pabūti“ be iš anksto apibrėžtos struktūros ar įsipareigojimų. Tarp dažniausiai minimų formatų – jaunimo erdvės laisvam laikui, stalo žaidimų vakarai, filmų peržiūros, teminiai vakarai (diskusijos, atviri pokalbiai) bei susitikimai su įdomiais, įkvepiančiais žmonėmis. Šios veiklos apibūdinamos kaip mažai formalios, nereikalaujančios registracijos ar ilgalaikio dalyvavimo, ir svarbios jaunimo emocinei savijautai, socialiniams ryšiams bei priklausymo bendruomenei jausmui stiprinti.

Taip pat atsakymuose nuosekliai išryškėja poreikis veikloms lauke ir gamtoje, kurios būtų alternatyva uždaroms erdvėms ir ekranams. Respondentai mini žygius, pasivaikščiojimus, dviračių išvykas, stovyklas, piknikus bei lauko renginius jaunimui. Ypatingas dėmesys skiriamas sezoniškumo problemai – jaunimas akcentuoja, kad rudenį ir žiemą tokių veiklų pasiūla ženkliai sumažėja, todėl laisvalaikio galimybės tampa ribotos. Tai leidžia daryti prielaidą, kad planuojant jaunimo laisvalaikio pasiūlą būtina užtikrinti veiklų tęstinumą visais metų laikais, pritaikant jas skirtingoms oro ir sezono sąlygoms.

Nepriklausomai nuo veiklų tematikos, respondentų atsakymai atskleidžia bendrus formatinius lūkesčius. Jaunimas nuosekliai pabrėžia, kad veiklos turėtų būti nemokamos arba finansiškai prieinamos, nereikalaus ilgalaikių įsipareigojimų, vykti vakarais ar savaitgaliais, būti pritaikytos skirtingo amžiaus jaunimui ir organizuojamos ne tik miesto centre, bet ir mikrorajonuose. Šie aspektai laikomi esminėmis sąlygomis, lemiančiomis realų jaunimo įsitraukimą. Apibendrinant, jaunimo pateikti siūlymai rodo aiškų poreikį Kauno mieste kryptingai plėtoti lankstų, neformalų ir į jaunimo interesus orientuotą laisvalaikio pasiūlos modelį. Toks modelis turėtų apimti technologines, socialines ir lauko veiklas, sudaryti sąlygas saviraiškai ir bendravimui bei mažinti konkurencijos, rezultatų siekimo ir finansinius barjerus.

Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius nemokamomis paslaugomis	Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius nemokamomis paslaugomis
Kauno priemiesčiai	52,5%	Gričiupio seniūnija	69,2%
Žaliakalnio seniūnija	58,9%	Eigulių seniūnija	63,2%
Vilijampolės seniūnija	62,1%	Dainavos seniūnija	62,2%
Šilainių seniūnija	52,8%	Centro seniūnija	48,1%
Šančių seniūnija	58,8%	Aleksoto seniūnija	55,9%
Petrašiūnų seniūnija	56,2%	Kitur	54,7%
Panemunės seniūnija	52,2%	Žemosios Fredos seniūnija	-

Lentelė Nr. 3

Apibendrinant respondentų pasitenkinimą laisvalaikio veiklomis, matyti, kad labiausiai patenkintos yra jaunesnio ir jauno suaugusio amžiaus grupės. Nemokamų laisvalaikio praleidimo galimybių atžvilgiu aukščiausi pasitenkinimo rodikliai fiksuojami 25–29 metų (vidurkis – 4,08) ir 11–13 metų (vidurkis – 4,05) amžiaus grupėse, kas leidžia daryti prielaidą, jog šioms grupėms ypač svarbios lengvai prieinamos, neįsipareigojančios ir finansinių barjerų neturinčios veiklos. Mokamų laisvalaikio paslaugų vertinime labiausiai išsiskiria 19–24 metų (vidurkis – 4,43) ir 11–13 metų (vidurkis – 4,41) respondentai, taip pat aukštas pasitenkinimas stebimas 14–15 metų (4,22) ir 25–29 metų (4,20) grupėse. Tai rodo, kad šios amžiaus grupės palankiai vertina tiek nemokamas, tiek mokamas laisvalaikio galimybes, tikėtina dėl didesnio pasiūlos atitikimo jų poreikiams, lankstesnio dalyvavimo ir pakankamo paslaugų prieinamumo.

Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius mokamomis paslaugomis	Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius mokamomis paslaugomis
Kauno priemiesčiai	66,9%	Gričiupio seniūnija	92,3%
Žaliakalnio seniūnija	70,5%	Eigulių seniūnija	69,7%
Vilijampolės seniūnija	70,7%	Dainavos seniūnija	82,4%
Šilainių seniūnija	72,2%	Centro seniūnija	70,4%
Šančių seniūnija	76,5%	Aleksoto seniūnija	71,6%
Petrašiūnų seniūnija	71,9%	Kitur	70,3%
Panemunės seniūnija	65,2%	Žemosios Fredos seniūnija	100%

Lentelė Nr. 4

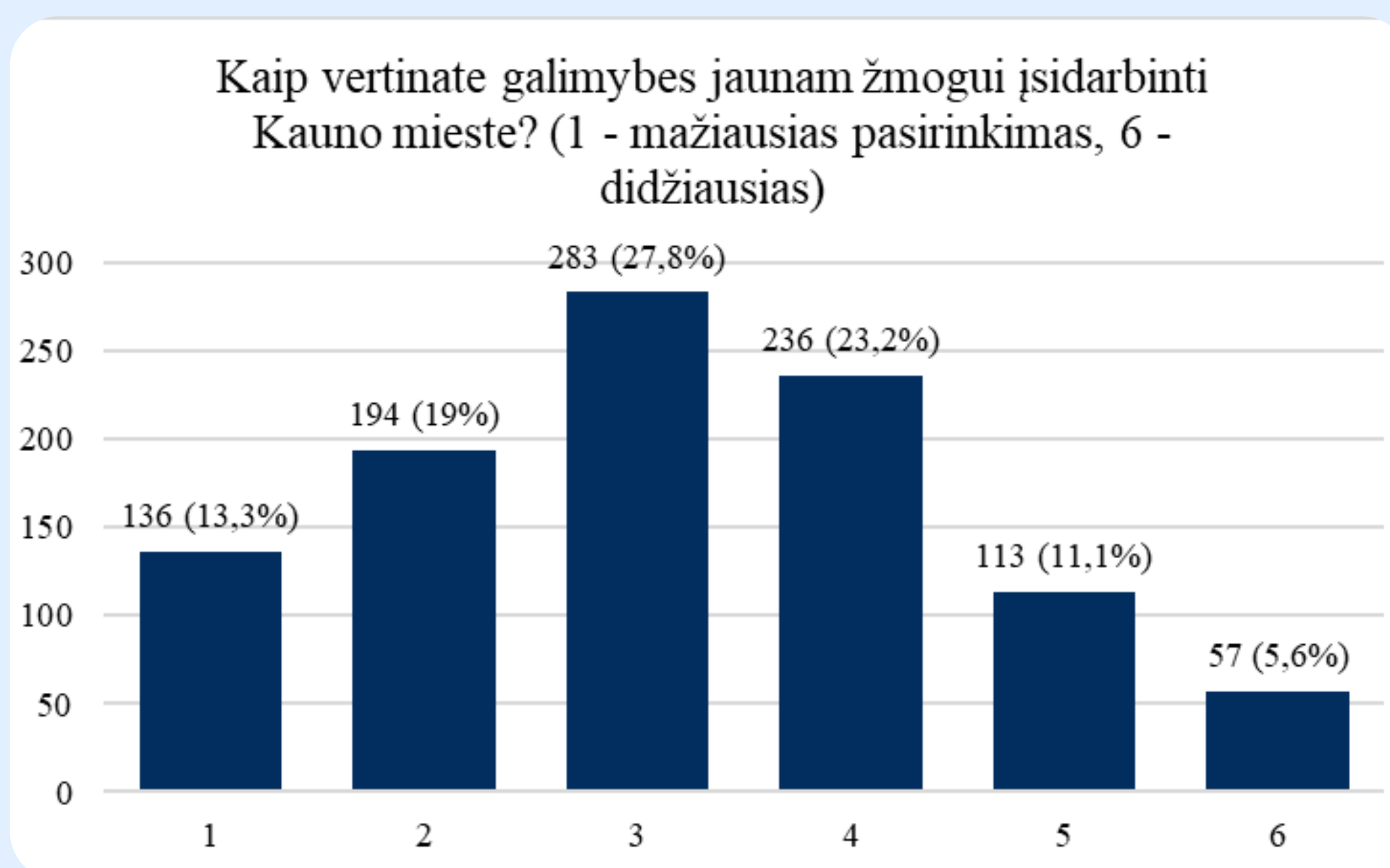

Diagrama Nr. 10

39,9 proc. apklausos respondentų galimybes įsidarbinti Kauno mieste vertina labiau teigiamai. Nors šis rodiklis rodo, kad dalis jaunimo darbo rinkos situaciją suvokia palankiai, atviruose atsakymuose išryškėja konkretūs struktūriniai iššūkiai, susiję su jaunimo užimtumu. Tyrimo dalyviai ypač akcentuoja ribotas įsidarbinimo galimybes jaunuoliams, jaunesniems nei 16 metų. Ši amžiaus grupė yra teisiškai labiau apsaugota, todėl darbdaviai dažnai vengia priimti nepilnamečius dirbti, net ir trumpalaikiams ar sezoniniams darbams vasaros laikotarpiu.

Respondentai taip pat pabrėžia poreikį didesniai darbo užmokesčiui ir įvairesnėms darbo galimybėms, pritaikytoms jaunų žmonių amžiui ir patirčiai. Įsidarbinimo galimybės ypač aktualios mokyklinio amžiaus jaunuoliams, kuriems darbas suvokiamas ne tik kaip pajamų šaltinis, bet ir kaip svarbus savarankiškumo bei suaugystės procesų elementas. Galimybė pačiam užsidirbti suteikia jaunuoliams didesnę autonomijos jausmą, sprendimų laisvę ir galimybę savarankiškai priimti su vartojimu susijusius sprendimus, mažinant priklausomybę nuo tėvų finansinės paramos. Šios įžvalgos rodo poreikį kryptingai plėtoti jaunimo užimtumo priemones, ypač orientuotas į ankstyvąją darbo patirtį ir saugų jaunuolių įtraukimą į darbo rinką.

Citatos:

- **R137:** „Kaune tikrai yra daug darbo pasiūlymų, ypač jaunimui, kuris nori dirbti studijų metu.“ (27) ... „ypač paslaugų ar prekybos srityse.“ (22)
- **R689:** „Manau, kad Kaunas yra palankus miestas pradėti karjerą.“ (15)
- **R256:** „Daug darbdavių nori patirties, bet niekas nenori jos suteikti.“ (74)
- **R617:** „Nepilnamečiams beveik nėra galimybių legaliai įsidarbinti.“ (21)

Atviru anketos klausimu respondentų buvo klausiama: „Kas Jus paskatintų po studijų grįžti dirbti ir gyventi Kauno mieste?“. Į šį klausimą atsakė 851 respondentas. Atsakymai buvo susisteminti pagal dažniausiai pasikartojančias temas, leidžiančias identifikuoti pagrindinius jaunimo lūkesčius ir motyvacinius veiksnius, susijusius su sprendimu likti ar grįžti į Kauną po studijų.

Dalis respondentų (49) nurodė, kad jų sprendimui niekas neturėtų įtakos. Šioje grupėje išryškėja dvi skirtingos pozicijos: viena respondentų dalis pažymėjo, kad papildomų paskatų nereikia, nes jie ir taip planuoja gyventi Kaune, kita dalis aiškiai įvardijo nenorą sieti savo ateities su Kauno miestu. Šie atsakymai atspindi tiek stiprų emocinį ryšį su miestu, tiek priešingą – sąmoningą apsisprendimą ieškoti gyvenimo kitur.

Dažniausiai respondentų minima paskata grįžti ar likti Kaune buvo aukštesni atlyginimai ir geresnės darbo sąlygos – ši tema paminėta 149 kartus. Jaunimas akcentavo konkurencingo darbo užmokesčio svarbą, aiškesnes motyvacinės sistemas ir palankesnę atlyginimo bei pragyvenimo išlaidų santykį. Tai rodo, kad ekonominiai veiksniai išlieka pagrindiniu sprendimą lemiančiu aspektu planuojant profesinę ateitį mieste.

Kita reikšminga tema – šeima, draugai ir gyvenimo aplinka – paminėta 134 kartus. Šie atsakymai apima artimųjų buvimą šalia, emocinį ryšį su miestu, taip pat praktines sąlygas šeimai kurti ir auginti vaikus, įskaitant paramą jaunoms šeimoms. Tai leidžia daryti išvadą, kad sprendimas grįžti ar likti Kaune dažnai susijęs ne tik su karjeros galimybėmis, bet ir su platesniu gyvenimo kokybės vertinimu.

Miesto patrauklumas, veiklų įvairovė ir infrastruktūra paminėti 57 kartus. Respondentai išskyrė miesto „jaukumą“, paslaugų prieinamumą, susisiekimo galimybes ir bendrą gyvenimo kokybę, kaip svarbius veiksnius, darančius įtaką apsisprendimui gyventi Kaune. Šie aspektai rodo, kad miesto aplinka ir siūlomos veiklos yra reikšminga jaunimo pritraukimo ir išlaikymo dalis.

Būsto prieinamumas buvo paminėtas 45 kartus. Respondentai akcentavo būsto įperkamumą, galimybes įsigyti ar nuomotis būstą už priimtina kainą bei patogią gyvenamąją vietą mieste. Tai signalizuoja, kad būsto politika ir gyvenamosios aplinkos prieinamumas yra svarbus veiksnys jaunų žmonių apsisprendimams.

Mažiausiai, tačiau vis dar reikšmingai, buvo minima įvairesnė darbo pasiūla ir galimybė dirbti pagal specialybę – ši tema paminėta 36 kartus. Respondentai nurodė ribotas galimybes įsidarbinti pagal įgytą kvalifikaciją, didelę konkurenciją dėl darbo vietų ir nepakankamą profesinių pasirinkimų įvairovę. Šios įžvalgos papildo bendrą vaizdą apie darbo rinkos iššūkius, su kuriais susiduria jauni žmonės planuodami savo profesinę ateitį Kauno mieste.

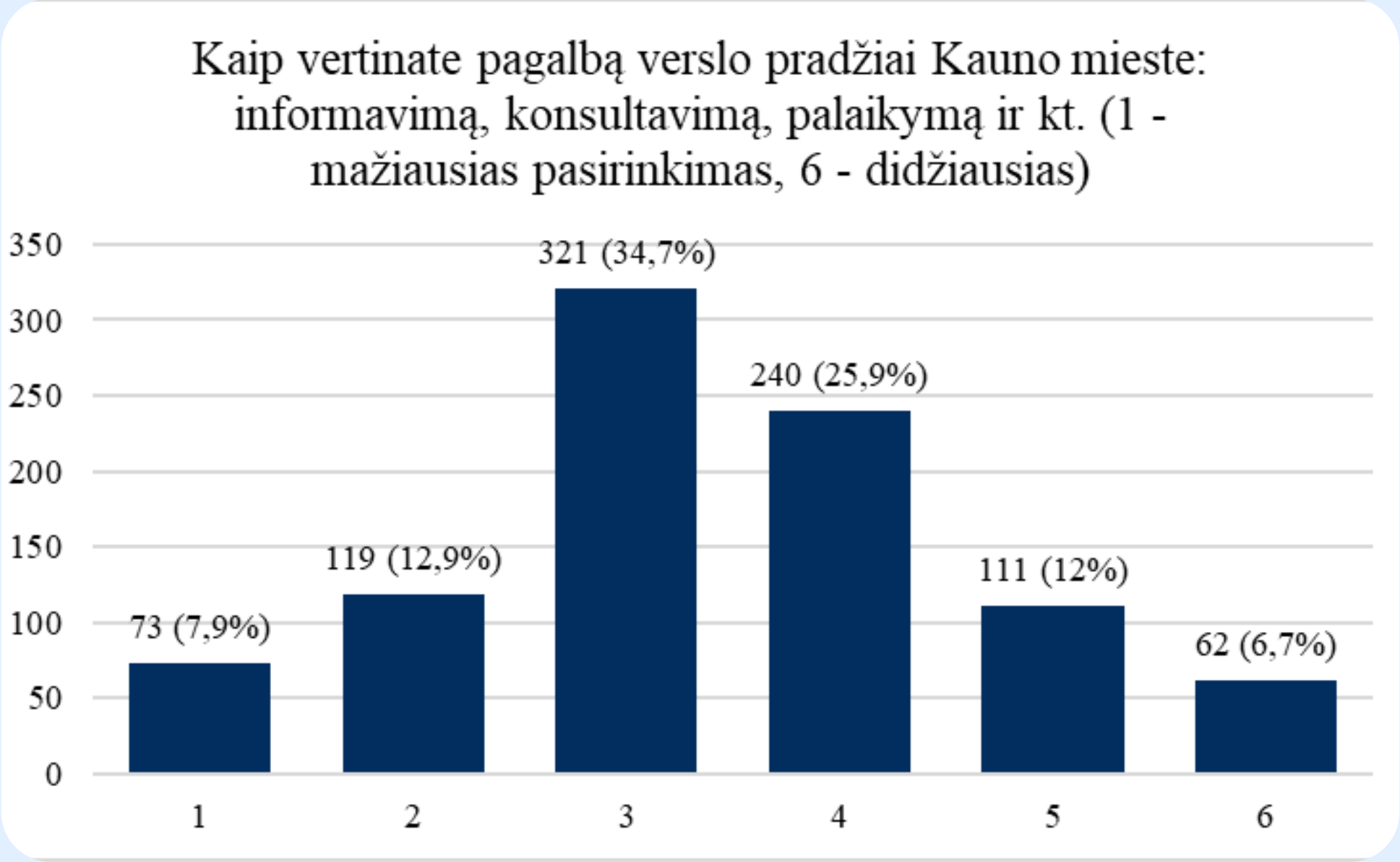

Diagrama Nr. 11

44,6 proc. respondentų teigiamai vertina pagalbą verslo pradžiai Kauno miesto savivaldybėje. Kauno miesto savivaldybės administracija skatina smulkų ir vidutinį verslą, yra tam skirtos programos.

Anketinės apklausos duomenys rodo, kad jaunimo požiūris į informavimo, pagalbos ir konsultavimo galimybes pradedant verslą Kauno mieste yra nevienareikšmis. Dalis respondentų pažymi, kad mieste egzistuoja tam tikros priemonės ir iniciatyvos, skirtos jaunimo verslumui skatinti, tačiau kartu išryškėja informacijos pasiekiamumo, aiškumo ir nuoseklumo problemos. **R214:** „Yra kažkokių galimybių pradėti verslą, bet informacijos labai sunku rasti, viskas išmėtyta.“ (37). Jaunuoliai dažnai nurodo, kad informacija apie galimybes pradėti verslą yra fragmentiška, išskaidyta tarp skirtingų institucijų ir nepakankamai pritaikyta jaunimui, ypač neturintiems ankstesnės verslo patirties. **R487:** „Trūksta paprastų konsultacijų jaunimui, kuris dar tik galvoja apie verslą, o ne jau turi įmonę.“ (19)

Respondentai taip pat akcentuoja, kad konsultavimo paslaugos dažniau orientuotos į jau apsisprendusius ar veiklą pradėjusius asmenis, o ne į jaunus žmones, esančius idėjos formavimo ar svarstymo etape. Trūksta ankstyvosios stadijos konsultacijų, praktinių pavyzdžių, mentorių ir aiškių „žingsnis po žingsnio“ gairių, kurios padėtų jaunimui suprasti verslo pradžios procesą, galimas rizikas ir realius įsipareigojimus. **R631:** „*Būtų gerai daugiau praktinių mokymų ir mentorių, kurie patys yra kūrę verslą.*“ (17). Tai lemia, kad dalis jaunų žmonių verslo pradžią suvokia kaip sudėtingą ir sunkiai pasiekiamą procesą. Kartu atviruose atsakymuose matyti ir pozityvių vertinimų, ypač iš tų respondentų, kurie jau buvo susidūrę su verslumo mokymais ar konsultacijomis. Jie pažymi, kad Kaune yra potencialo jaunimo verslumui, tačiau esamos priemonės galėtų būti labiau orientuotos į jaunimo poreikius, paprastesnę kalbą ir aktyvesnį viešinimą.

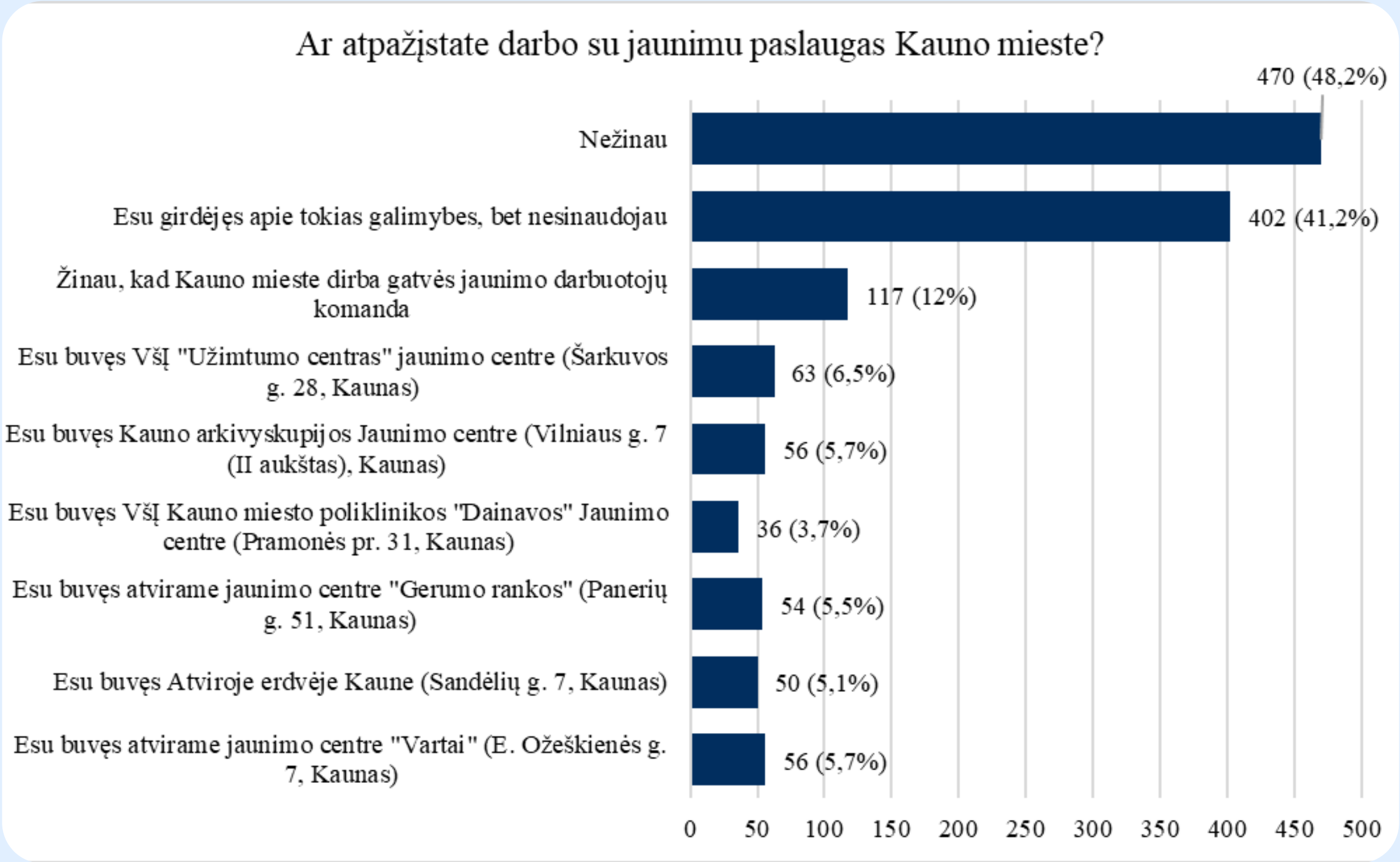

Diagrama Nr. 12

Apklausos duomenys rodo, kad darbo su jaunimu paslaugų pasiekiamumas ir žinomumas Kauno mieste išlieka ribotas. 5,7 proc. respondentų nurodė lankęsi atvirame jaunimo centre „Vartai“, 5,5 proc. – atvirame jaunimo centre „Gerumo rankos“, 3,7 proc. – poliklinikos „Dainavos“ jaunimo centre, 5,7 proc. – Kauno arkivyskupijos jaunimo centre, o 6,5 proc. – „Užimtumo centro“ jaunimo centre. Atviroje jaunimo erdvėje yra lankęsi 5,1 proc. apklausos dalyvių.

Vertinant informuotumą apie darbą su jaunimu gatvėje, 12 proc. respondentų nurodė žinantys, kad Kauno mieste veikia gatvės jaunimo darbuotojų komanda. Tuo tarpu beveik pusė apklaustųjų – 48,2 proc. – pažymėjo, kad nežino apie Kauno mieste teikiamas darbo su jaunimu paslaugas, o 41,1 proc. respondentų nurodė esantys apie jas girdėję, tačiau neturintys detalesnės informacijos. Šie duomenys leidžia daryti prielaidą, kad darbo su jaunimu paslaugų tinklas nėra pakankamai matomas ir prieinamas jaunimui, o informavimo ir paslaugų viešinimo spragos riboja jaunų žmonių galimybes laiku sužinoti apie esamas paslaugas ir jomis pasinaudoti. **R256:** „Jaunimo centrai dažniausiai yra per toli nuo mano gyvenamos vietos.“ (22)

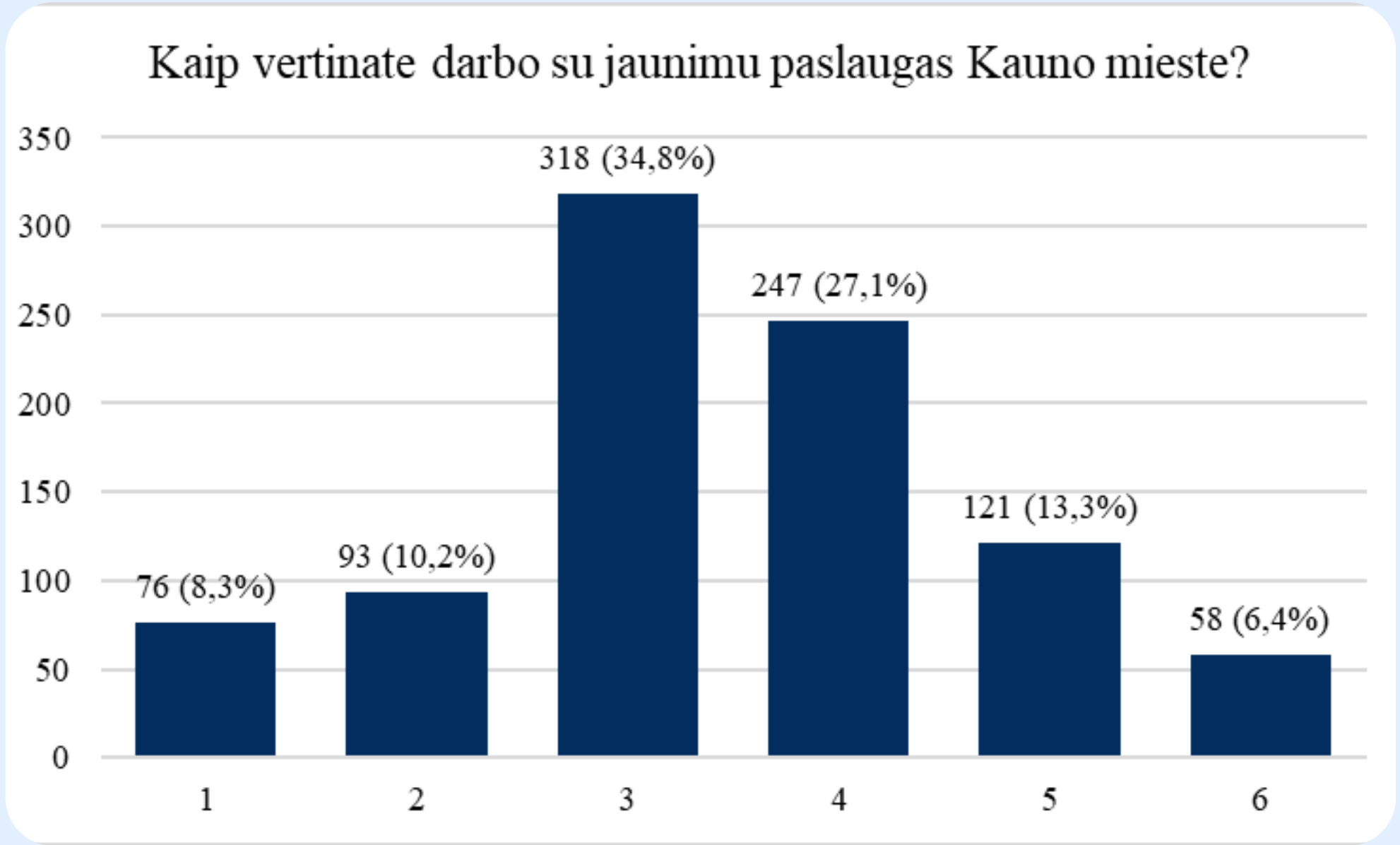

Diagrama Nr. 13

46,8 proc. visų respondentų teigiamai vertina darbo su jaunimu paslaugas Kauno miesto savivaldybėje. Tuo tarpu Klaipėdos mieste 55,4 proc., Šilutės rajone 44,9 proc. respondentų teigiamai vertino darbo su jaunimu paslaugas. **R91:** „Jaunimo centre galima jaustis saugiai ir tiesiog pabūti.“ (21) ir **R348:** „Darbas su jaunimu padeda susirasti draugų ir jaustis reikalingam.“ (18).

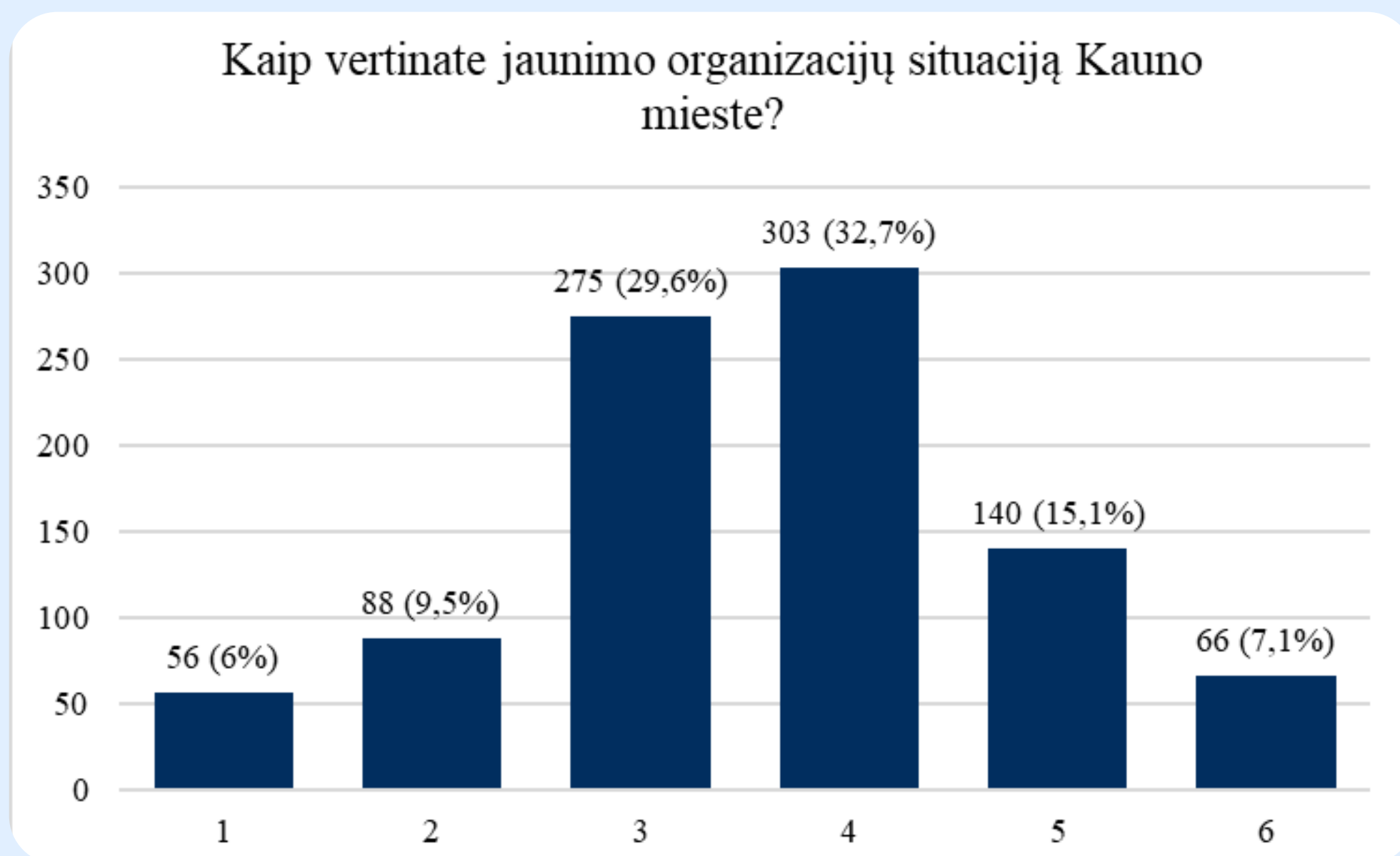

Diagrama Nr. 14

Apklausos duomenys rodo, kad 54,9 proc. respondentų jaunimo organizacijų situaciją Kauno mieste vertina labiau teigiamai. Prašant respondentų įvardyti jiems žinomas jaunimo organizacijas, dažniausiai buvo minima Lietuvos moksleivių sąjunga (69). Taip pat respondentai įvardijo Jaunųjų konservatorių lygą ir „Gerumo rankas“ (16), skautus, Lietuvos šaulių sąjungą ir jaunimo centrą „Vartai“ (8). Rečiau, tačiau nuosekliai, buvo minimos organizacijos „Ateitininkai“ ir „Kylantis Kaunas“ (7), Kauno arkivyskupijos jaunimo centras (5 paminėjimai), taip pat Lietuvos liberalus jaunimas ir LijOT (3).

Šie duomenys leidžia teigti, kad Kauno mieste veikia atpažįstamas jaunimo organizacijų tinklas, tačiau jaunimo žinomumas apie organizacijas yra nevienodas ir dažniau susijęs su nacionalinėmis ar ilgametę veiklą vykdančiomis organizacijomis, o mažesnės ar naujesnės iniciatyvos išlieka mažiau matomos platesnei jaunimo auditorijai. Jaunimas neskiria su jaunimu dirbančių ir jaunimo organizacijų.

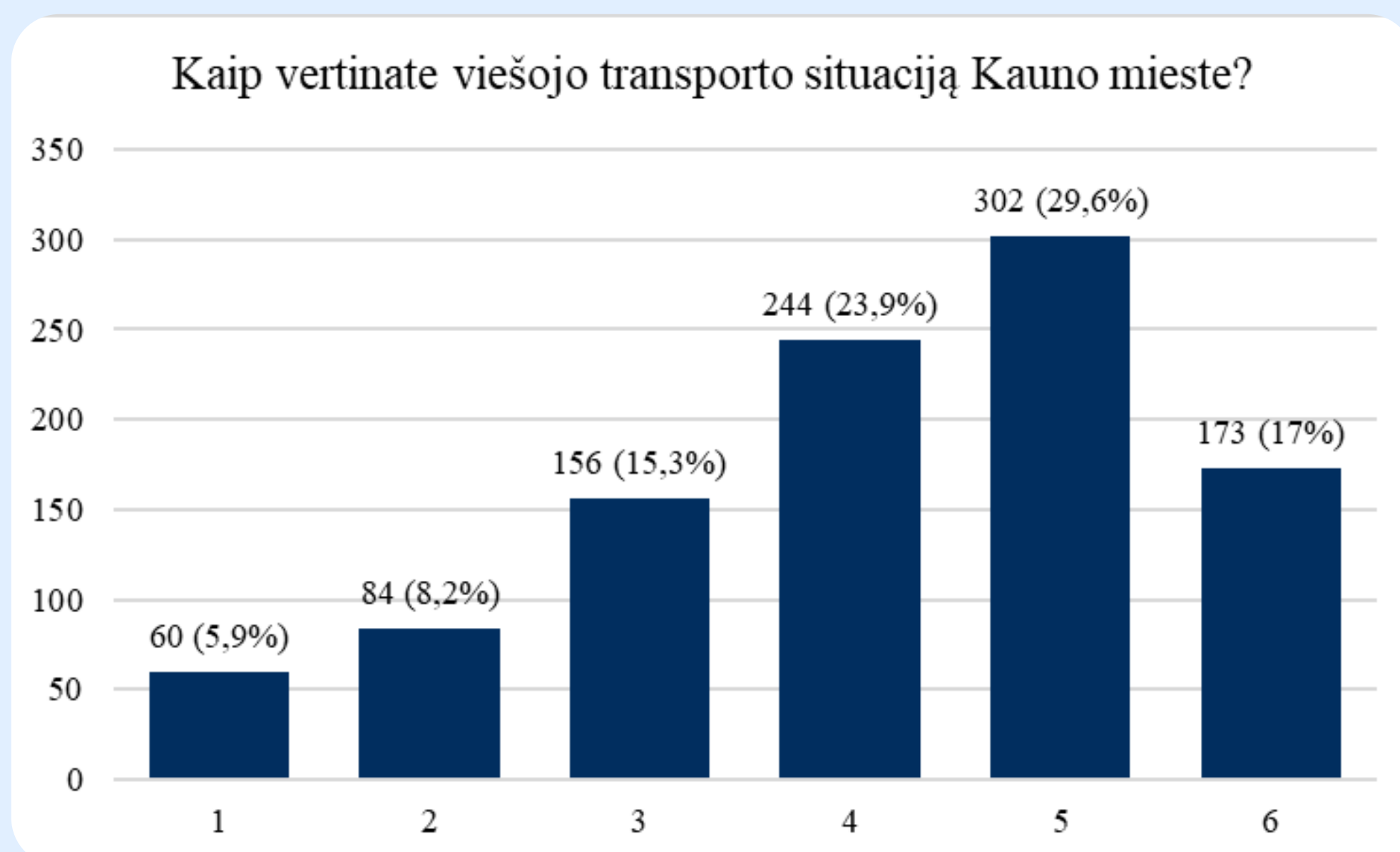

Diagrama Nr. 15

Apklausos duomenys rodo, kad 70,5 proc. respondentų viešojo transporto situaciją Kauno mieste vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Klaipėdos mieste teigiamai viešojo transporto situaciją vertina 69,1 proc. respondentų, o Panevėžio mieste – 69,4 proc. Šie rodikliai leidžia teigti, kad bendras viešojo transporto vertinimas Kaune iš esmės atitinka kitų didžiųjų Lietuvos miestų tendencijas.

Papildomai anketoje buvo pateiktas atviras klausimas: *„Jei susiduriate su sunkumais dėl viešojo transporto, aprašykite juos ir pateikite siūlymus, kaip būtų galima spręsti transporto iššūkius.“* Į šį klausimą atsakė 786 respondentai. Gauti atsakymai suteikė galimybę detaliau įvertinti jaunimo patiriamus viešojo transporto naudojimo sunkumus bei identifikuoti konkrečias problemas ir siūlymus, susijusius su paslaugų prieinamumu, kokybe ir saugumu Kauno mieste.

Anketinės apklausos duomenų analizė atskleidžia reikšmingus jaunimo patiriamus viešojo transporto iššūkius Kauno mieste ir jo prieigose. Dažniausiai respondentų minima problema – retas viešojo transporto kursavimas (apie 300 paminėjimų), kuris riboja jaunų žmonių mobilumą, galimybes laiku pasiekti ugdymo įstaigas, darbo vietas ar laisvalaikio veiklas. Naktinių autobusų poreikis buvo minimas apie 180 kartų. Respondentai nurodė, kad naktinių reisų trūkumas riboja galimybes saugiai grįžti namo po vakarinių renginių, darbo ar laisvalaikio veiklų, ypač savaitgaliais.

Kita itin dažnai įvardijama problema – perpildyti autobusai (apie 290 paminėjimų). Respondentai pažymi, kad piko metu viešasis transportas tampa ne tik nepatogus, bet ir nesaugus, o tai mažina viešojo transporto patrauklumą jaunimo tarpe. Be to, reikšminga dalis jaunimo akcentuoja viešojo transporto maršrutų ir reisų trūkumą į užmiesčio teritorijas (apie 220 paminėjimų), kas ypač aktualu jaunuoliams, gyvenantiems miesto pakraščiuose ar gretimose savivaldybėse.

Papildomai respondentai atkreipia dėmesį į viešojo transporto kokybės ir saugumo aspektus. Jaunimas mini nemalonus, piktus ar nesaugiai vairuojančius vairuotojus (apie 100 paminėjimų), taip pat neblaivius ar pavojingai besielgiančius keleivius autobusuose (apie 90 paminėjimų).

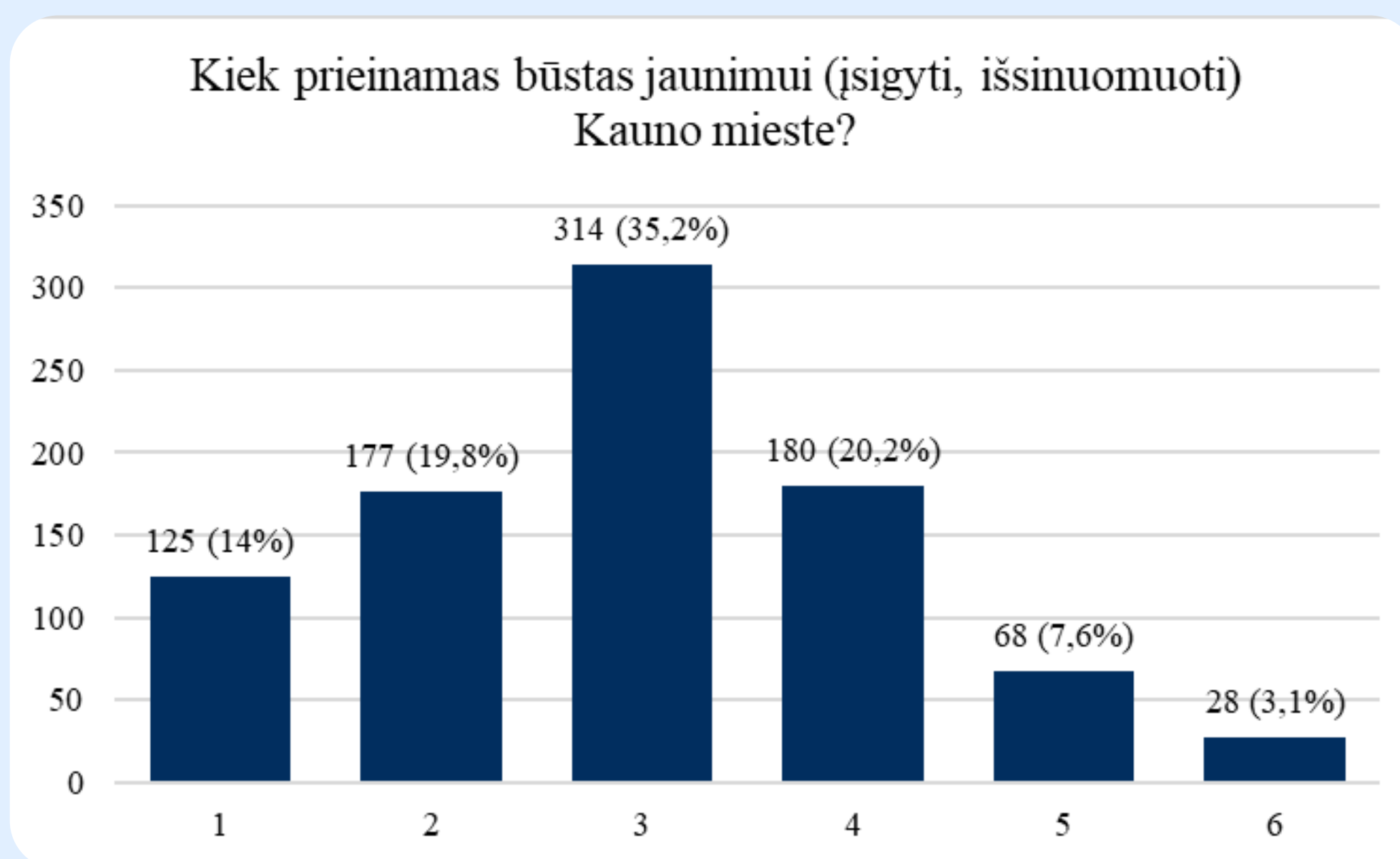

Diagrama Nr. 16

Apklauso duomenys rodo, kad 30,9 proc. respondentų būsto prieinamumą Kauno mieste vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Klaipėdos mieste šį aspektą teigiamai vertina 32,9 proc. respondentų, o Šilutės rajone – 31,7 proc. Vertinant šiuos duomenis, svarbu atsižvelgti į respondentų amžiaus struktūrą – didžioji dalis apklaustųjų buvo mokyklinio amžiaus, todėl būsto prieinamumo klausimas jiems yra aktualus tik iš dalies ir dažniau vertinamas hipotetiškai, o ne remiantis asmenine patirtimi.

Citatos:

- **R184:** „Būstas Kaune yra per brangus, ypač jaunam žmogui be pastovių pajamų.“ (78)
- **R542:** „Lyginant su Vilniumi, Kaune būstas dar yra šiek tiek prieinamesnis.“ (21)

Kaip vertiname savo galimybes dalyvauti sprendimų priėmimo apie klausimus susijusius su jaunimu Kauno mieste?

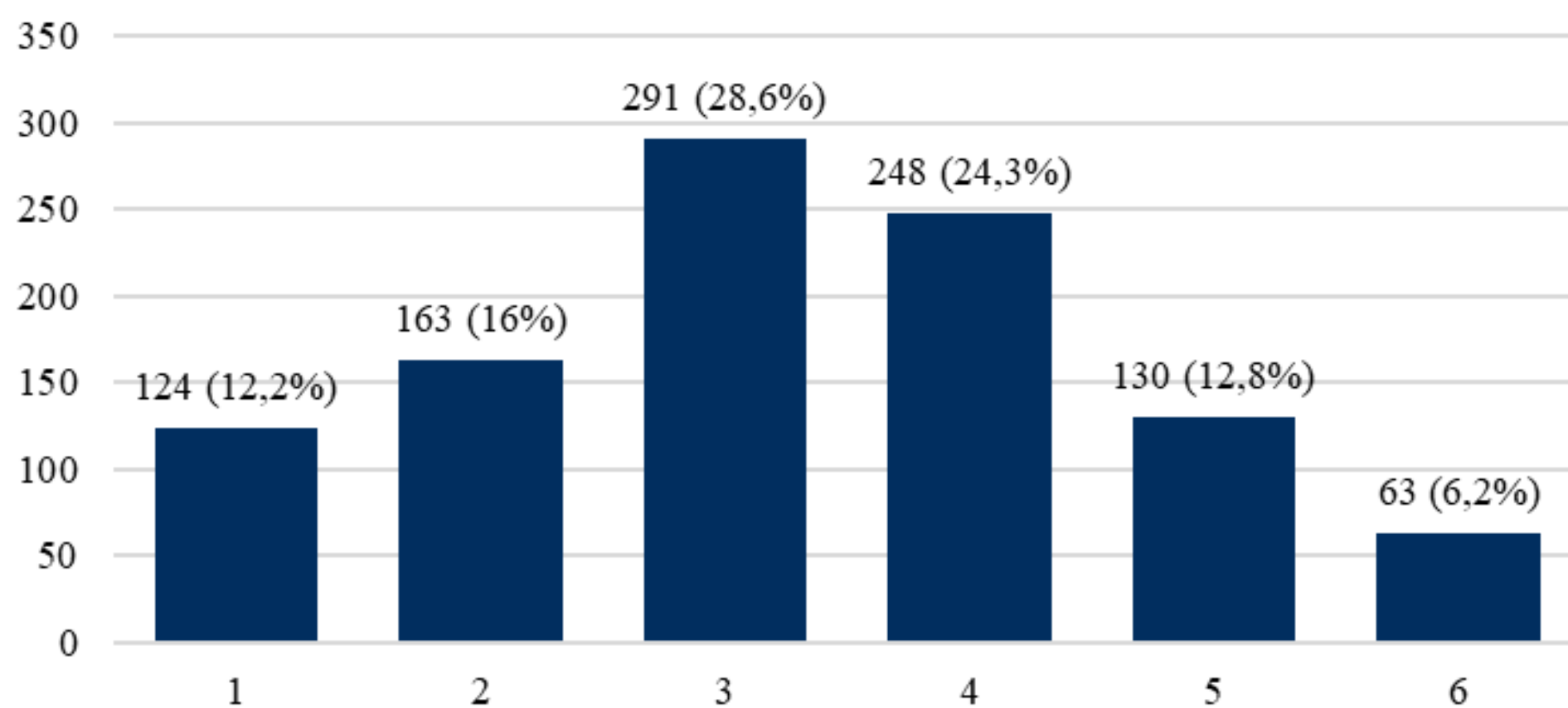

Diagrama Nr. 17

Apklausos duomenys rodo, kad 43,3 proc. respondentų savo galimybes dalyvauti sprendimų priėmimo vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Šilutės rajone šį aspektą teigiamai vertina 39,1 proc. respondentų, o Klaipėdos mieste – 37 proc. Tokių vertinimų kontekste išryškėja informuotumo problema – dalis jaunimo nėra susipažinę su esamomis dalyvavimo sprendimų priėmimo galimybėmis ir mechanizmais.

Tyrimo duomenys rodo, kad į sprendimų priėmimo procesus aktyviau įsitraukia jaunuoliai, veikiantys nevyriausybinėse organizacijose, tačiau ši grupė sudaro mažiau nei 10 proc. visų respondentų. Didžioji dalis jaunų žmonių lieka už šių procesų ribų, dažniausiai dėl informacijos stokos ir riboto sąlyčio su pilietinio dalyvavimo praktikomis. **R203:** „Nežinau, kur ir kaip jaunimas gali dalyvauti sprendimų priėmimo Kaune.“ (58) Respondentų atsakymai leidžia daryti prielaidą, kad informavimas apie dalyvavimo galimybes galėtų būti sistemingiau integruojamas į pilietiškumo ugdymo pamokas, tačiau šiuo metu tokia informacija moksleiviams pateikiama fragmentiškai arba visai nepasiekia tikslinės grupės. **R361:** „Dalyvaujant organizacijose atsiranda galimybė realiai prisidėti prie sprendimų.“ (21)

Šią situaciją galėtų reikšmingai pagerinti kryptingai vystoma darbo su jaunimu mokyklose paslauga, taip pat aktyvesnis jaunimo nevyriausybinių organizacijų įsitraukimas, užpildant informavimo ir praktinio įtraukimo spragas. Tokios priemonės sudarytų prielaidas platesniam jaunimo dalyvavimui sprendimų priėmimo ir stiprintų pilietines kompetencijas ankstyvame amžiuje.

Kaip vertiname savo galimybes naudotis mobilumo galimybėmis (mokymai, nacionaliniai renginiai, tarptautinės kelionės, dalyvavimas tarptautiniuose projektuose) Kauno mieste?

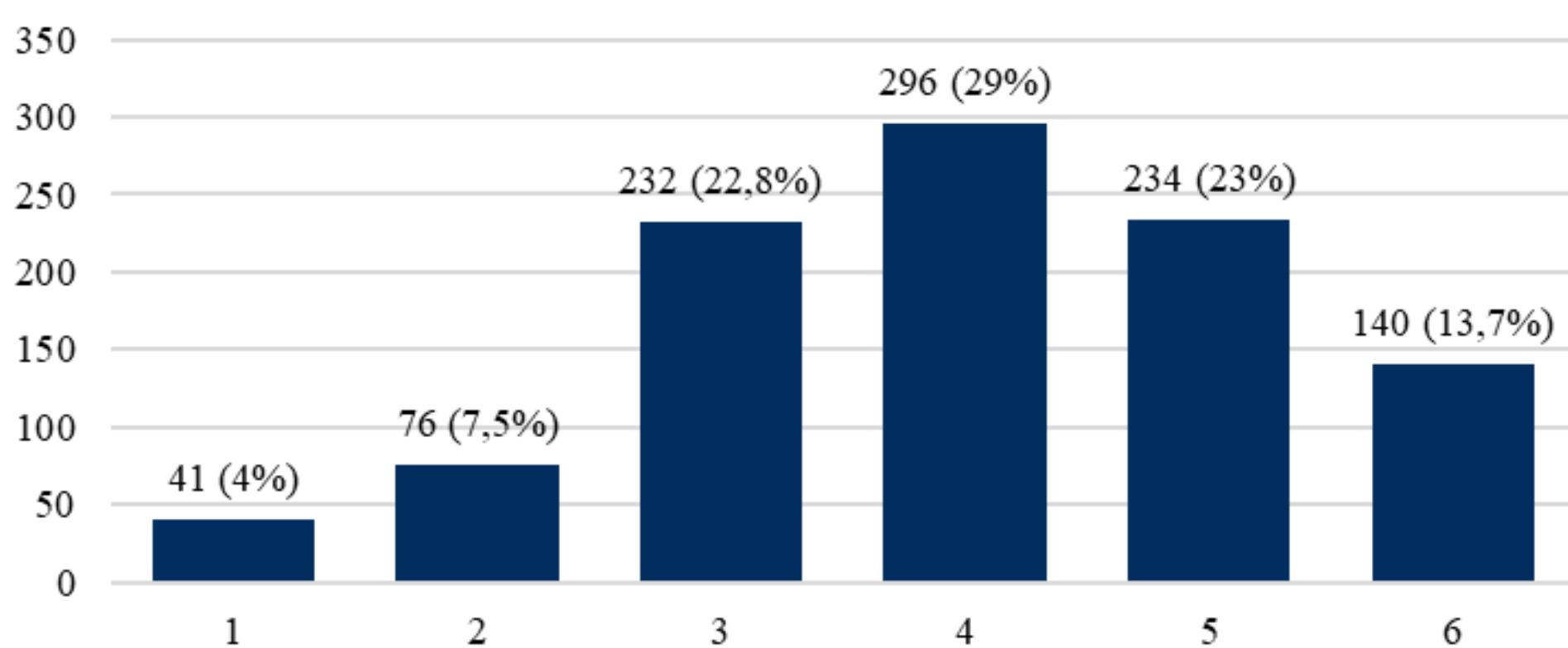

Diagrama Nr. 18

Apklausos duomenys rodo, kad 65,7 proc. respondentų mobilumo galimybes Kauno mieste vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Klaipėdos mieste šį aspektą teigiamai vertina 51,1 proc. respondentų, o Panevėžio mieste – 60,4 proc. Šie rodikliai leidžia teigti, kad Kauno miestas išsiskiria palankesniu mobilumo galimybių vertinimu kitų didžiųjų miestų kontekste. Atsižvelgiant į tai, mobilumo galimybių stiprinimas, plėtra ir naujų sprendimų kūrimas galėtų būti viena iš prioritetinių jaunimo politikos vystymo kryptių Kauno miesto savivaldybėje.

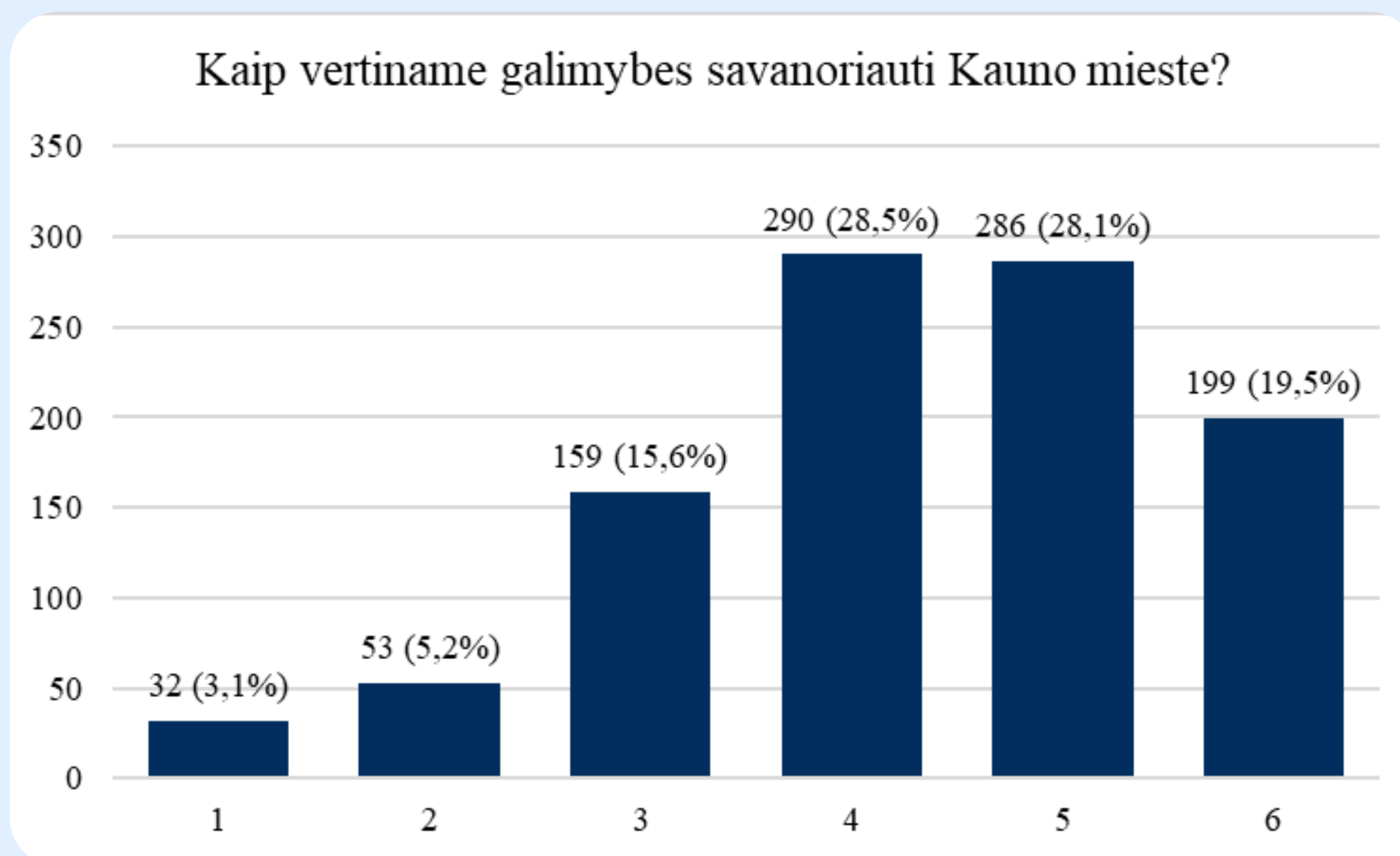

Diagrama Nr. 19

Apklauso duomenys rodo, kad 76,1 proc. respondentų savanorystės galimybes Kauno miesto savivaldybėje vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Klaipėdos mieste šį aspektą teigiamai vertina 67,8 proc. respondentų. Šie rodikliai leidžia teigti, kad savanorystės galimybės Kaune yra geriau atpažįstamos ir vertinamos palankiau nei kai kurios kitos jaunimo politikos sritys, įskaitant mobilumo galimybes. Prie to prisideda ir Kauno miesto savivaldybės finansinis indėlis į Jaunimo savanoriškos tarnybos (JST) įgyvendinimą, sudarantis sąlygas jaunimui lengviau įsitraukti į savanorišką veiklą ir įgyti praktinių bei pilietinių kompetencijų.

Citatos:

- **R94:** „Kaune yra daug galimybių savanoriauti, jei nori – tikrai gali rasti, kur įsitraukti.“ (62)
- **R163:** „Apie savanorystės galimybes sužino tik tie, kurie jau aktyvūs.“ (29)
- **R352:** „Ne visur savanorystė pritaikyta jaunesniems jaunuoliams [aut. past. - jaunesniems nei 14 m.].“ (24)
- **R491:** „Jeigu mokykloje daugiau pasakotų apie savanorystę, daugiau jaunimo įsitrauktų.“ (27)

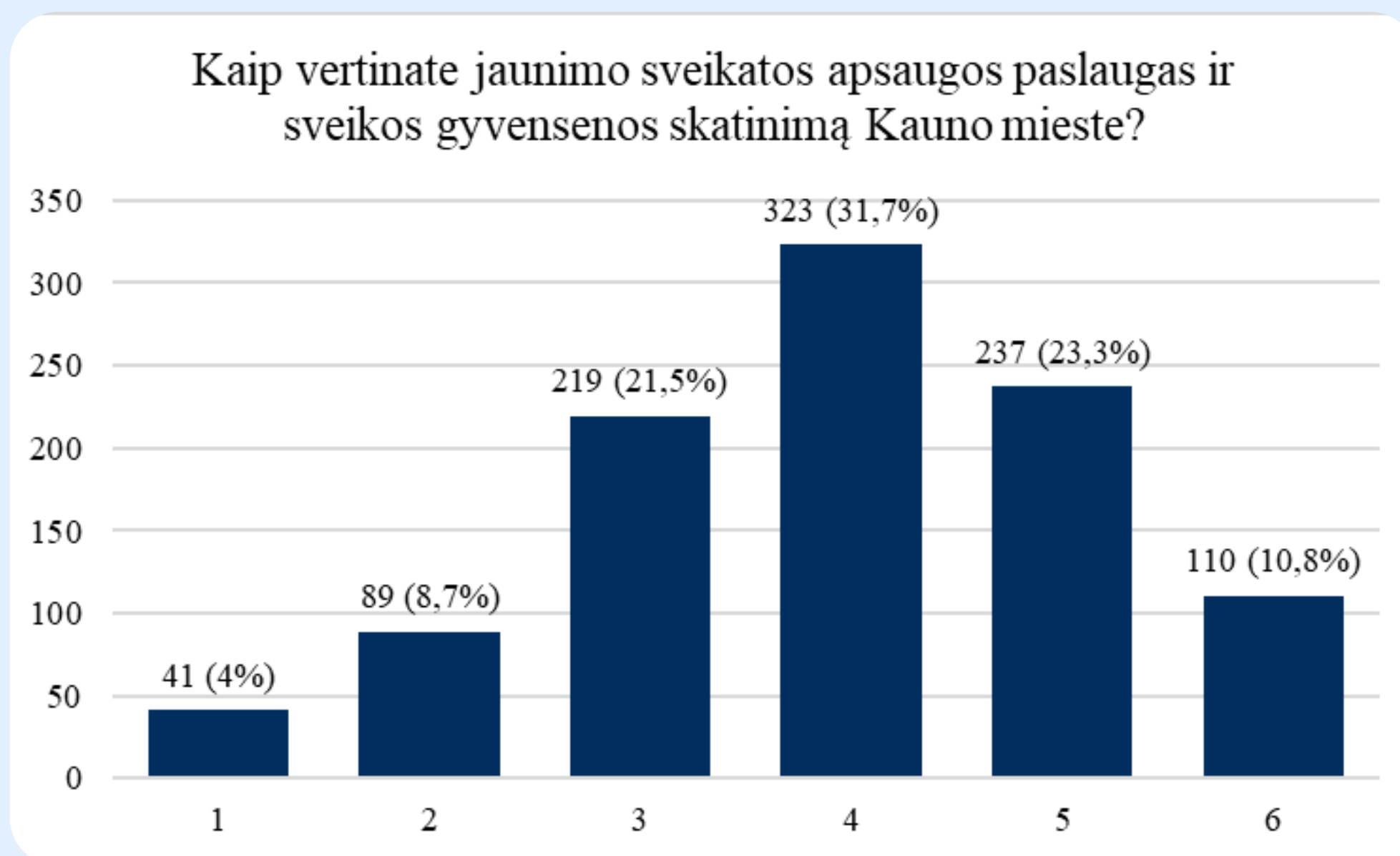

Diagrama Nr. 20

Apklausos duomenys rodo, kad 65,8 proc. respondentų sveikatos apsaugos situaciją Kauno miesto savivaldybėje vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Šilutės rajono savivaldybėje šį aspektą teigiamai vertina 55,3 proc. respondentų, Klaipėdos mieste – 58,2 proc., o Panevėžio mieste – 47,7 proc. Šie rodikliai leidžia teigti, kad sveikatos apsaugos situacija Kauno mieste jaunimo vertinama palankiau nei daugelyje kitų savivaldybių, o tai rodo santykinai geresnį paslaugų prieinamumą ir bendrą sistemos funkcionavimą jaunų žmonių požiūriu.

Citatos:

- **R128:** „Kaune yra daug gydymo įstaigų, lengviau patekti pas gydytojus nei kituose miestuose.“ (64)
- **R468:** „Psichologinės pagalbos labai trūksta, ypač jaunimui.“ (69)
- **R731:** „Nemokamos sveikatos paslaugos dažnai neprieinamos tada, kai jų labiausiai reikia.“ (55)

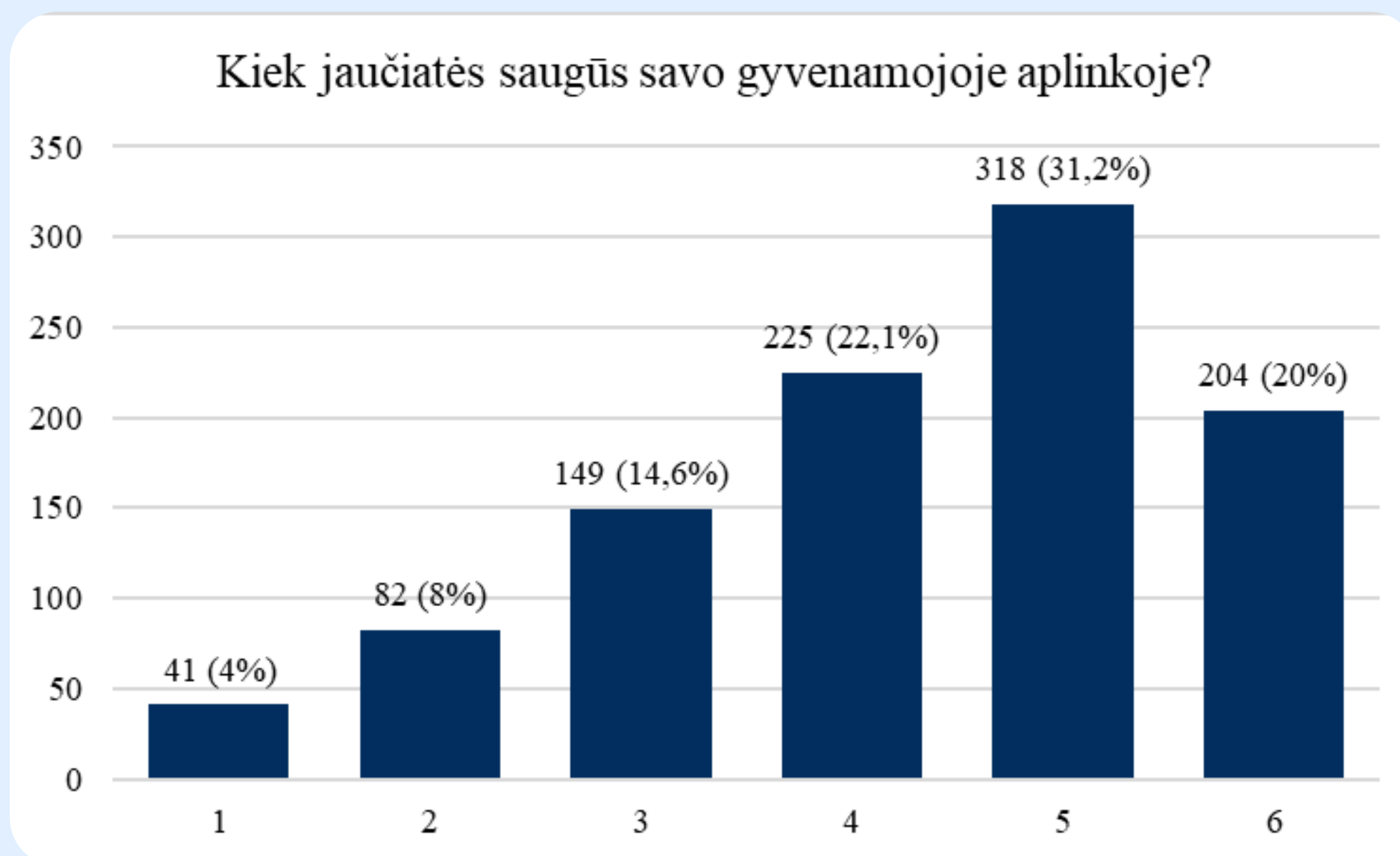

Diagrama Nr. 21

Apklausos duomenys rodo, kad 73,3 proc. respondentų jaučiasi saugūs Kauno miesto savivaldybėje. Palyginimui, Klaipėdos mieste saugiai jaučiasi 67,3 proc. respondentų, Šilutės rajone – 70,7 proc.,. Šie rodikliai leidžia teigti, kad jaunimo subjektyvus saugumo jausmas Kaune yra palankesnis nei dalyje kitų savivaldybių, nors išlieka žemesnis nei kai kuriuose mažesniuose rajonuose.

R388: „Mieste daug apšvietimo, dažniausiai nesijaučia nesaugu.“ (27), **R219:** „Vakare kai kuriuose rajonuose nejauku, ypač grįžtant vienam.“ (32).

Kitame puslapyje pateiktoje diagramoje Nr. 22 analizuojamas tolerancijos įvairovei vertinimas. Apklausos rezultatai rodo, kad 50,6 proc. respondentų toleranciją įvairovei vertina labiau teigiamai, o šis rodiklis yra aukštesnis nei kitose panašiuose tyrimuose dalyvavusiose savivaldybėse. Svarbu pažymėti, kad saugumo klausimas šiame tyrime pirmiausia atspindi fizinio saugumo aspektus, tuo tarpu tolerancijos įvairovei vertinimas labiau susijęs su emociniu ir psichologiniu saugumu. Šių dviejų dimensijų atskyrimas leidžia išsamiau įvertinti bendrą jaunimo saugumo jausmą Kauno mieste. **R167:** „Kaune galima būti savimi, niekas labai nesmerkia.“ (32), **R512:** „Yra patyčių ar neigiamų komentarų, ypač jei esi kitoks.“ (17).

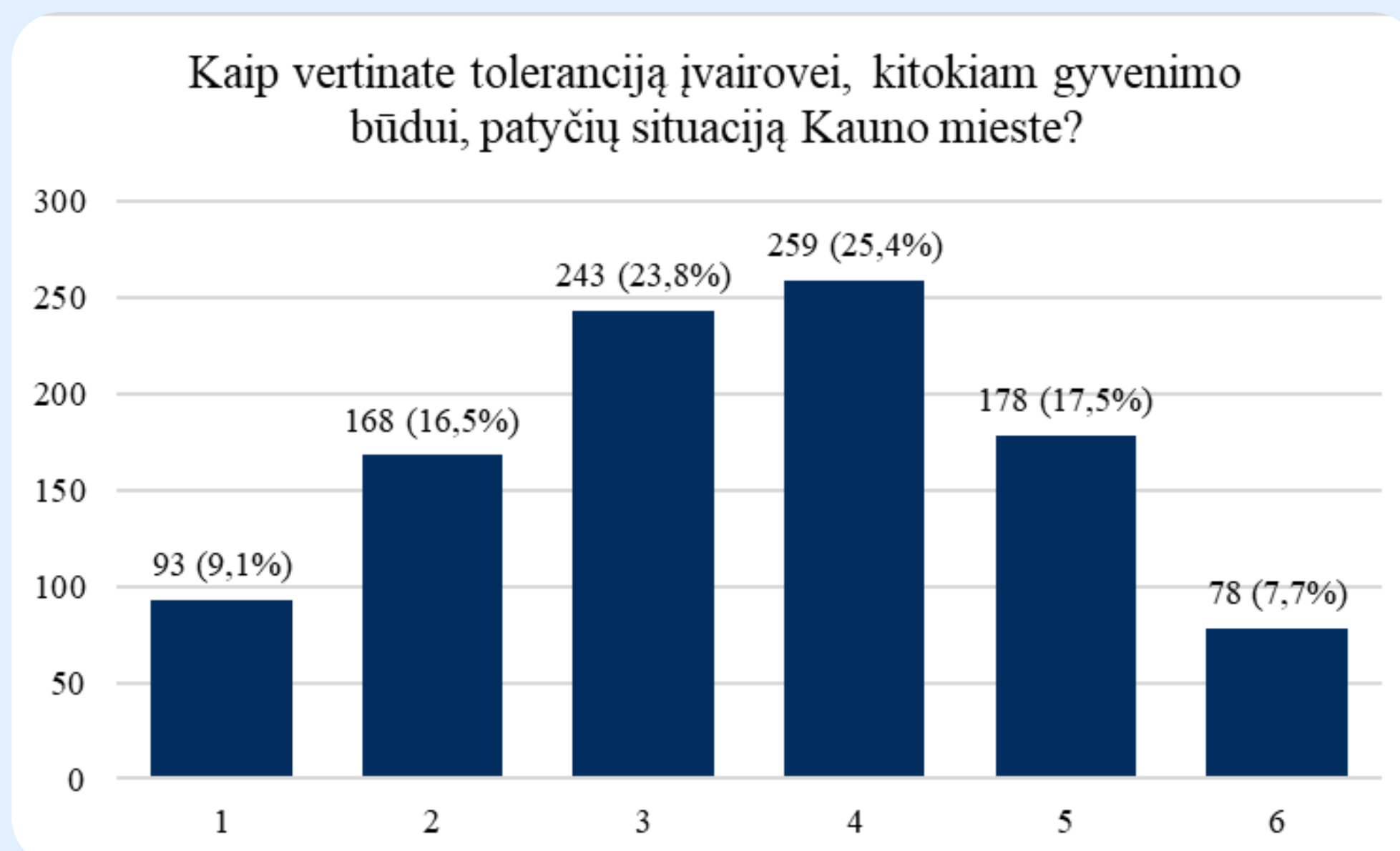

Diagrama Nr. 22

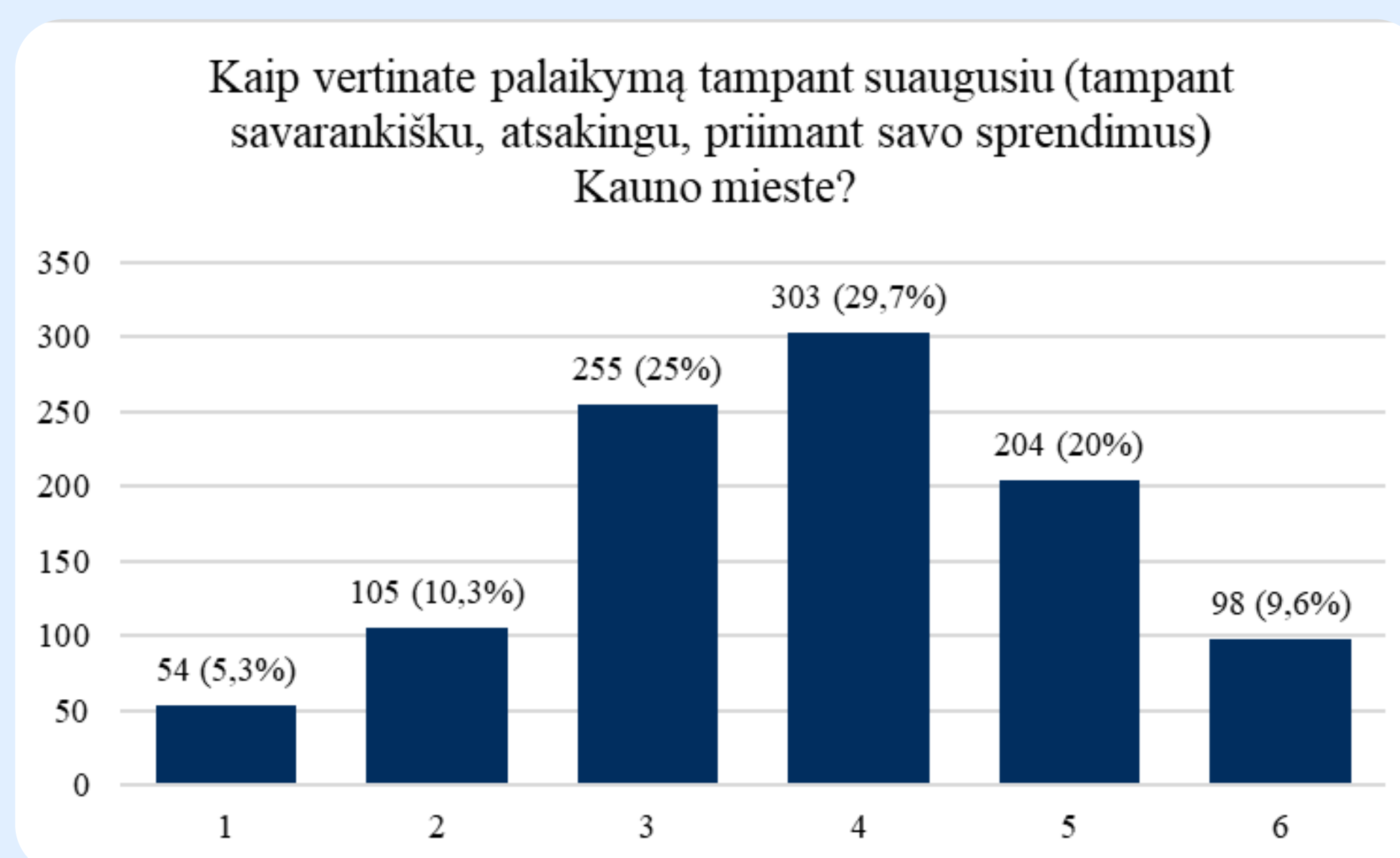

Diagrama Nr. 23

Apklausos duomenys rodo, kad 59,3 proc. respondentų palaikymą tampant suaugusiu vertina labiau teigiamai. Šis vertinimo rodiklis yra reikšmingas, nes apima visą jaunimo politikos priemonių spektrą ir atspindi bendrą jaunimo politikos veiksmingumo suvokimą. Vertinant palaikymą tampant suaugusiu, iš esmės analizuojama jaunimo politikos visuma – nuo paslaugų prieinamumo ir informavimo iki galimybių dalyvauti, įsidarbinti, savanoriauti ir savarankiškai integruotis į visuomenę.

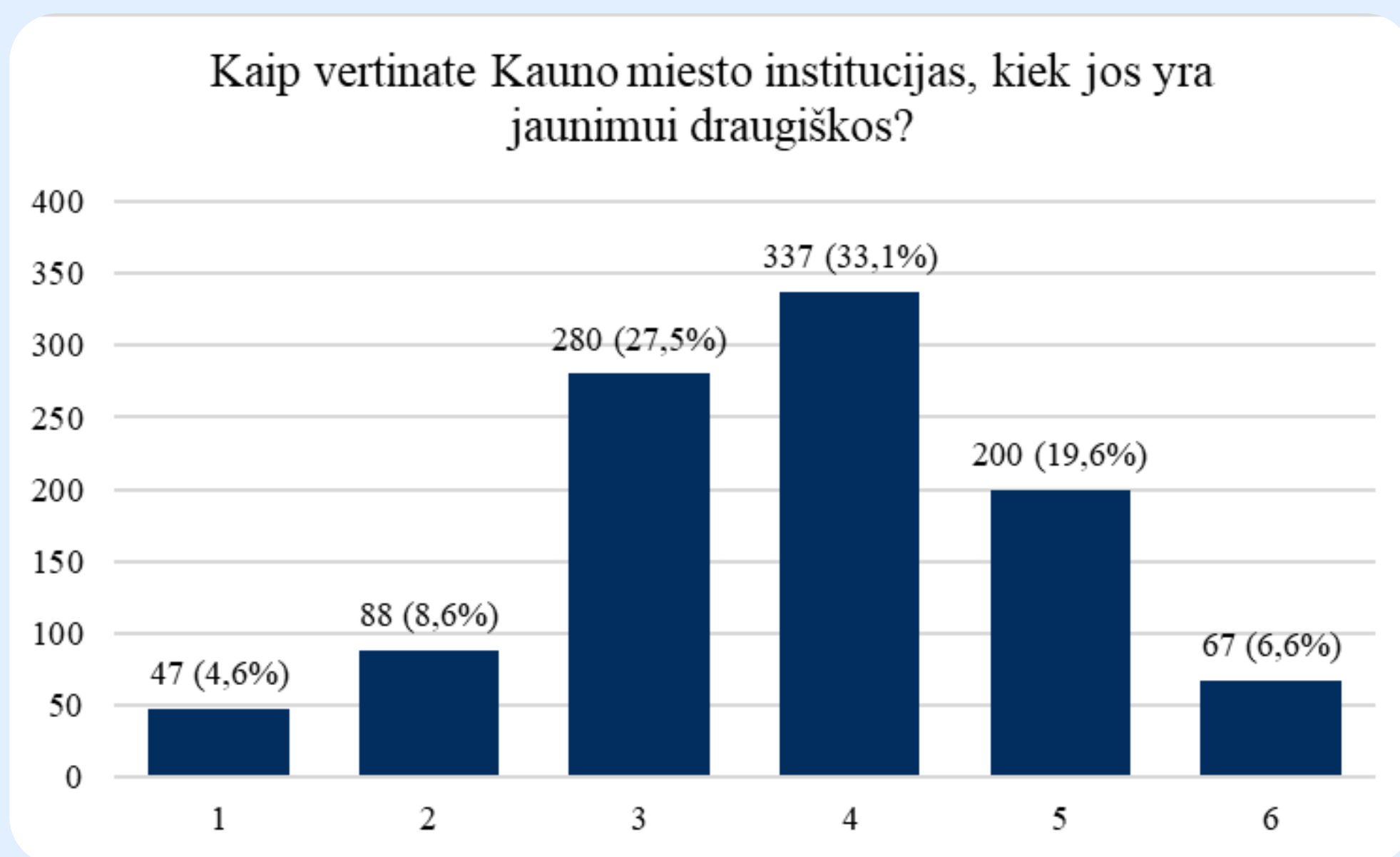

Diagrama Nr. 24

59,3 proc. respondentų teigiamai vertina Kauno miesto institucijas, Klaipėdoje - 52,2 proc., Panevėžyje - 47,2 proc.. Į atvirą klausimą „*Kokios institucijos galėtų labiau atliepti jaunimo poreikius?*“ atsakė 458 respondentas. Tyrimo duomenys rodo, kad institucijų draugiškumas jaunimui Kauno mieste vertinamas nevienodai ir labai priklauso nuo institucijos tipo bei jaunų žmonių tiesioginės patirties. Respondentai dažniausiai institucijų draugiškumą sieja su praktiniais aspektais – informacijos aiškumu, darbuotojų požiūriu, komunikacijos būdu ir galimybe būti išgirstiems. Jaunimo vertinimu, institucijos laikomos draugiškomis tuomet, kai jos komunikuoja paprasta, suprantama kalba, reaguoja į jaunimo poreikius ir sudaro realias galimybes dalyvauti sprendimų priėmime, o ne tik formaliai kviečia įsitraukti.

Didžiausi lūkesčiai dėl institucijų draugiškumo siejami su savivaldybės administracija ir švietimo sistema. Respondentai pabrėžia, kad savivaldybė galėtų būti labiau matoma jaunimui, aktyviau komunikuoti apie sprendimus ir galimybes bei kurti tiesioginius dialogo formatus, leidžiančius jaunimui išsakyti savo nuomonę. Mokyklų atveju institucijų draugiškumas vertinamas per kasdienį kontaktą – jaunimas tikisi ne tik formalios informacijos, bet ir praktinės pagalbos sprendžiant realius gyvenimo klausimus, tokius kaip karjeros pasirinkimas, psichologinė gerovė ar dalyvavimo galimybės. Šiose institucijose draugiškumo stoka dažniausiai siejama su informacijos trūkumu ir ribotomis galimybėmis jaunimui aktyviai dalyvauti.

Kita vertus, jaunimo organizacijos ir jaunimo centrai dažniau vertinami kaip draugiškesnės institucijos, tačiau jų poveikis išlieka ribotas dėl nepakankamo matomumo ir pasiekiamumo. Respondentai pažymi, kad šiose erdvėse jaučiamas didesnis atvirumas, mažiau formalumo ir daugiau galimybių būti savimi, tačiau ne visi jaunuoliai apie jas žino arba laiko jas sau aktualiomis. Sveikatos ir užimtumo institucijų atveju draugiškumas jaunimui siejamas su paslaugų prieinamumu ir darbuotojų jautrumu jaunų žmonių situacijai. Ilgos laukimo eilės, sudėtingos procedūros ir nepakankamai jaunimui pritaikyta komunikacija mažina institucijų patrauklumą ir pasitikėjimą jomis, todėl jaunimas šias institucijas dažnai suvokia kaip nutolusias nuo realių jų poreikių.

Diagrama Nr. 25

25-oje diagramoje pateikiami duomenys atskleidžia, kiek respondentams yra aktualios tipinės darbo su jaunimu Lietuvoje veiklos, pirmiausia siejamos su jaunimo centrų veikla ir orientuotos į jaunuolių pritraukimą bei prasmingo laisvalaikio organizavimą. Šie rezultatai sudaro svarbų pagrindą planuojant jaunimo centrų, atvirų jaunimo erdvių ir mobiliojo darbo su jaunimu veiklas Kauno miesto savivaldybėje, atsižvelgiant į realius jaunimo poreikius.

Tyrimo duomenys rodo, kad reikšmingai daliai jaunimo svarbus ne tik užimtumas, bet ir emocinis palaikymas. Net kas penktas respondentas (21,5 proc.), atsakęs į šį klausimą, nurodė poreikį turėti galimybę bendrauti su suaugusiu žmogumi jam rūpimais klausimais. Tai leidžia teigti, kad Kauno miesto jaunuoliams aktualios darbo su jaunimu formos, kurios apima individualų dėmesį, pasitikėjimu grįstą santykį ir emocinės paramos elementus. Be to, net 41,8 proc. respondentų nurodė, kad jiems aktualios veiklos, padedančios susirasti draugų ir plėtoti socialinius ryšius. Šis poreikis siejamas su pasikeitusia socialine realybe po COVID-19 pandemijos, kai jaunimo socialiniai kontaktai susilpnėjo ir draugų rato kūrimas tapo reikšmingesniu iššūkiu. Taip pat 45,9 proc. respondentų akcentavo erdvių ir veiklų svarbą, kuriose jie galėtų gauti jiems reikalingą informaciją, kas pabrėžia jaunimo centrų ir atvirų erdvių vaidmenį kaip informavimo ir orientavimo taškų jaunimui.

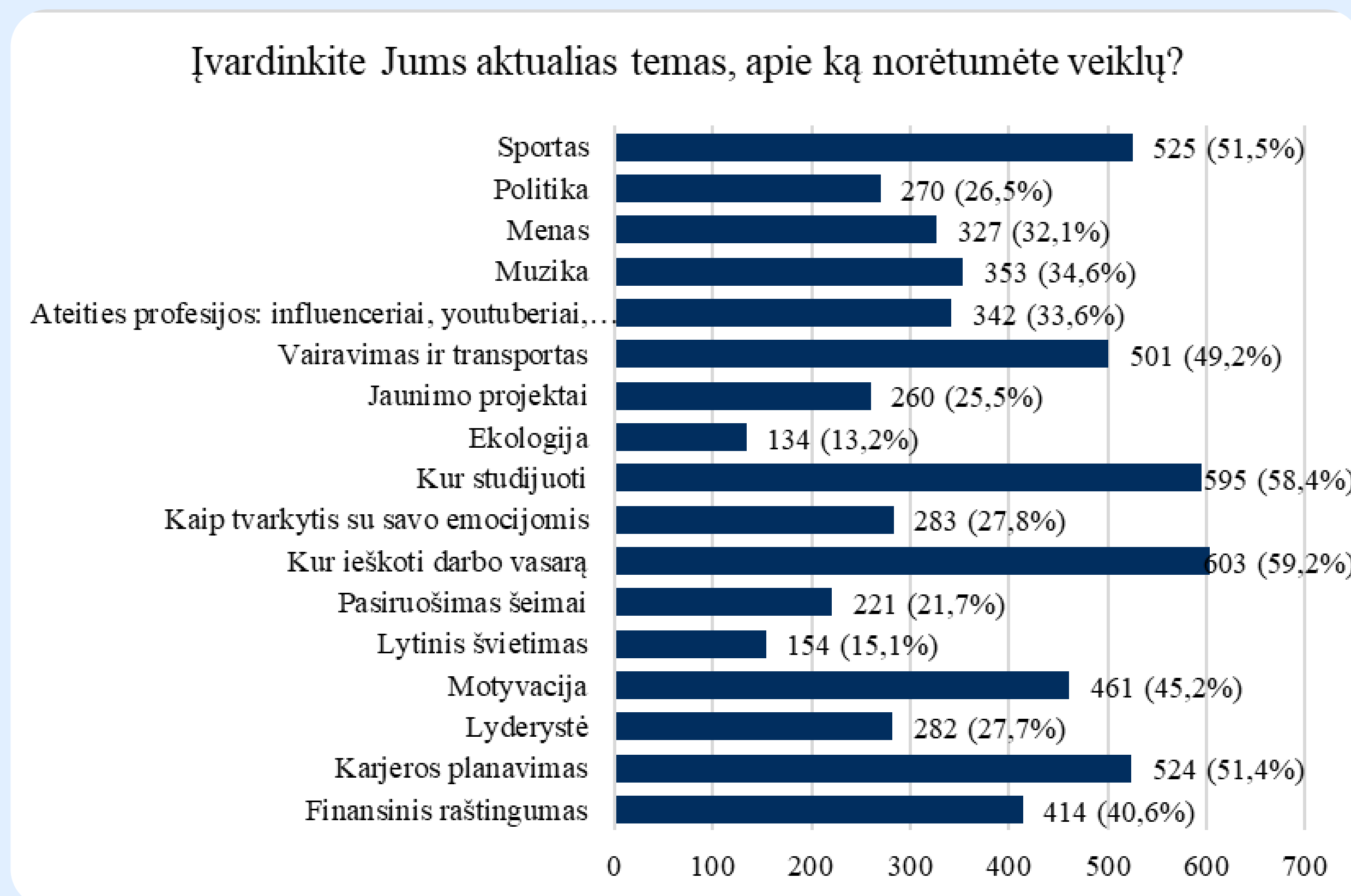

Diagrama Nr. 26

Tyrimo duomenys rodo, kad aktualiausios temos Kauno miesto jaunimui yra susijusios su praktiniais gyvenimo sprendimais ir savarankiškumo didinimu. Dažniausiai respondentų minimos temos – darbas vasaros laikotarpiu (603), studijų krypties pasirinkimas (595), sportas (525), karjeros planavimas (524) ir vairavimas (501). Šie pasirinkimai atskleidžia jaunimo orientaciją į įgūdžius, reikalingus pereinant į savarankišką gyvenimą, bei siekį užsitikrinti didesnį mobilumą ir finansinį savarankiškumą.

Kartu matyti, kad reikšminga dalis jaunimo domisi ir platesniu asmeninio tobulėjimo kontekstu. Tarp dažniau pasirenkamų temų išsiskiria finansinis raštingumas (414 paminėjimų), ateities profesijos (342), emocijų valdymas (283) ir projektinė veikla (260). Tai rodo augantį jaunimo poreikį ne tik įgyti specifinių žinių, bet ir geriau suprasti asmeninių finansų valdymą, stiprinti emocinę gerovę bei pasirengti dinamiškai ir neapibrėžtai darbo rinkai.

Papildomai respondentų atsakymai atskleidžia domėjimąsi temomis, susijusiomis su socialine atsakomybe ir ilgalaikiu gyvenimo planavimu. Pasiruošimas šeimai (221), lyderystė (282) ir politika (270) rodo, kad dalis Kauno miesto jaunimo siekia gilesnio supratimo apie pilietinį dalyvavimą, bendruomeninius procesus ir asmeninį vaidmenį visuomenėje. Šios tendencijos signalizuoja, kad jaunimas vis dažniau orientuojasi į sąmoningą gyvenimo pasirinkimų planavimą, aktyvų dalyvavimą visuomenėje ir nuoseklų asmeninių bei socialinių kompetencijų ugdymą.

Atsakydami į atvirą klausimą „Kokios kitos aktualios temos būtų įdomios jaunimui?“, Analizuojant komentarus išryškėja kelios nuosekliai pasikartojančios problematikos. Jaunimas dažnai mini *nemokamų ir prieinamų laisvalaikio erdvių trūkumą*, ypač ne miesto centre, o mikrorajonuose. Akcentuojamas poreikis jaunimo susibūrimo vietoms, diskotekoms, koncertams, filmų peržiūroms, kūrybinėms ir muzikos erdvėms. Taip pat dažnai kartojasi *psichologinės gerovės ir emocinio palaikymo* tema – jaunimas kalba apie stresą, patyčias, motyvacijos stoką, psichologinės pagalbos prieinamumo problemas. Ryški ir *švietimo sistemos kritika*: respondentai mini per didelį mokymosi krūvį, nepakankamą pasirengimą realiam gyvenimui, informacijos stoką apie karjerą, darbą, studijas ir savanorystę. *Lytinio švietimo* tema išsiskiria kaip *poliarizuojanti* – dalis jaunimo akcentuoja didelį informacijos trūkumą ir baimes, kita dalis šią sritį vertina kritiškai.

ANKETINĖ SPECIALISTŲ APKLAUSA

Žemiau pateikiama specialistų, dirbančių su jaunimu, anketos analizė, šią anketinę apklausą užpildė 22 Kauno miesto specialistai dirbantys su jaunimu. Išskiriamos papildomos temos, kurios nebuvo arba buvo labai menkai minimos jaunimo anketose, ir todėl papildo jaunimo perspektyvą sisteminiu, profesionaliu požiūriu. Cituojant respondentai buvo žymimi S raide.

1. Sisteminio koordinavimo ir atsakomybių fragmentacija

Specialistų atsakymai aiškiai atskleidžia problemą, kuri jaunimo apklausose beveik nebuvo artikuliuota – neaiškų institucijų vaidmenų pasiskirstymą ir koordinavimo stoką jaunimo politikos lauke. Specialistai pažymi, kad darbas su jaunimu Kaune vykdomas fragmentiškai, dažnai priklausomas nuo pavienių organizacijų ar projektų, o ne nuo nuoseklios savivaldybės strategijos. S4: *„Darbas su jaunimu vyksta fragmentiškai – kiekviena organizacija daro savo, bet bendros krypties ir koordinavimo labai trūksta.“* Trūksta aiškaus „šeimininko“, kuris koordinuotų jaunimo paslaugas, sektų jų pasiekiamumą ir užtikrintų tęstinumą. S18: *„Trūksta bendro matymo ir aiškaus savivaldybės lyderystės vaidmens jaunimo srityje.“* (8). Ši tema jaunimo atsakymuose praktiškai nefigūruoja, tačiau specialistams ji yra viena esminių sisteminių problemų.

2. Paslaugų pasiekiamumas ir netolygus teritorinis pasiskirstymas

Nors jaunimas dažnai mini, kad „trūksta erdvių“ ar „nėra kur eiti“, specialistai šią problemą įvardija **gerokai konkrečiau ir struktūriškiau**. Jie akcentuoja, kad jaunimo paslaugos Kaune yra **netolygiai pasiskirsčiusios teritoriniu požiūriu**, koncentruotos tam tikruose mikrorajonuose ar centre, o dalis seniūnijų lieka praktiškai nepasiekiamos. S2: *„Dauguma jaunimo paslaugų koncentruojasi centre, o kai kurios seniūnijos lieka beveik nepasiekiamos.“* (14). Trūksta paslaugų miegamuosiuose rajonuose (10). Taip pat pažymima, kad net ten, kur paslaugos egzistuoja, jos ne visada pritaikytos skirtingoms amžiaus grupėms (ypač 18–24 m.) ir jaunimui su mažesnėmis galimybėmis. Jaunimo apklausose teritorinis netolygumas buvo minimas fragmentiškai, be aiškaus sisteminio įvardijimo.

3. Darbo su jaunimu kokybės, o ne tik kiekybės klausimas

Specialistai daug dėmesio skiria **darbo su jaunimu kokybei**, profesionalumui ir darbuotojų kompetencijoms – tai tema, kuri jaunimo anketose beveik neatsispindi. Akcentuojamas poreikis nuolatiniam jaunimo darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, supervizijoms, emociniam palaikymui patiems specialistams, taip pat aiškiems metodiniams standartams. S14: *„Jaunimo darbuotojams trūksta nuolatinės kvalifikacijos kėlimo ir supervizijų.“* (3) Specialistai pabrėžia, kad didėjant jaunimo psichologiniams, socialiniams ir elgsenos iššūkiams, vien veiklų pasiūlos nepakanka – būtinas profesionalus santykis, gebėjimas dirbti su sudėtingomis situacijomis, krizėmis ir ilgalaikiais procesais.

4. Prevencijos ir ankstyvosios intervencijos trūkumas

Dar viena aiškiai specialistų įvardyta, bet jaunimo atsakymuose beveik neminima tema – **prevencinio darbo ir ankstyvosios intervencijos stoka**. S1: *„Dažnai jaunimo problemas pastebime per vėlai – kai jau reikalinga intensyvi pagalba.“* (3) Specialistai pažymi, kad didelė dalis problemų (emocinės krizės, socialinė atskirtis, priklausomybės, smurtas artimoje aplinkoje) tampa matomos per vėlai, kai jau reikalingos sudėtingos ir brangios intervencijos. Jie akcentuoja poreikį stiprinti darbą su jaunimu mokyklose, bendruomenėse ir gatvėje, siekiant laiku pastebėti rizikas ir užkirsti kelią problemų gilėjimui. Jaunimas dažniau kalba apie pasekmes (stresą, nerimą, nesaugumą), bet ne apie prevencinius mechanizmus.

5. Ilgalaikio finansavimo ir tvarumo klausimai

Specialistų apklausoje ryškiai atsiskleidžia **finansinio tvarumo problema**, kuri jaunimo anketose praktiškai nebuvo minima. Specialistai pabrėžia, kad daugelis jaunimo paslaugų priklauso nuo trumpalaikių projektų, o tai apsunkina paslaugų tęstinumą, planavimą ir pasitikėjimo su jaunimu kūrimą. Nenuoseklus finansavimas riboja galimybes plėtoti ilgalaikes programas, išlaikyti patyrusius darbuotojus ir kurti stabilias jaunimo erdves. S7: *„Projektinis finansavimas neužtikrina paslaugų tęstinumo, darbuotojų išlaikymo ir stabilumo.“* (5).

FOKUS GRUPĖS SU SPECIALISTAIS, TEIKIANČIAIS PASLAUGAS JAUNIEMS ŽMONĖMS

Duomenų analizės eiga

Rengiant mišrios metodikos 2025 m. jaunimo situacijos Kauno mieste tyrimo ataskaitą, buvo atliktos trys fokus grupių diskusijos su skirtingomis tikslinėmis grupėmis – jaunais žmonėmis, su jaunimu dirbančiais specialistais, politikais, savivaldybės valstybės tarnautojais bei nevyriausybinių organizacijų atstovais, gyvenančiais ir veikiančiais Kauno mieste. Tokia įvairovė leido pažvelgti į jaunimo situaciją iš skirtingų perspektyvų – tiek tų, kurie patys susiduria su iššūkiais, tiek tų, kurie dirba kuriant sprendimus ir paslaugas jauniems žmonėms.

Fokus grupių duomenys buvo analizuojami tyrėjo terminais, laikantis induktyvaus požiūrio. Tai reiškia, kad analizė nebuvo paremta iš anksto nustatytais kategorijomis – išvados kilo tiesiogiai iš dalyvių pasisakymų. Surinkti duomenys buvo suskaidyti į prasminius vienetus, kurie vėliau buvo koduojami, siekiant identifikuoti pasikartojančias temas, nuotaikas ir tendencijas. Vėliau šie kodai buvo grupuojami į platesnes empirines kategorijas, iš kurių išryškėjo pagrindinės tyrimo įžvalgos, atskleidžiančios jaunimo poreikius, iššūkius ir stiprybes.

Šiame skyriuje pristatomos papildomos įžvalgos, kurios nebuvo išsamiai aptartos kituose ataskaitos skyriuose, tačiau yra svarbios siekiant visapusiškai suprasti jaunimo situaciją Kauno mieste. Pažymėtina, kad skirtingi tyrimo metodai – tiek kiekybinė apklausa, tiek fokus grupės – patvirtino panašias tendencijas: jaunuoliai ir specialistai akcentuoja tuos pačius iššūkius, paslaugų spragas bei siūlo artimas sprendimų kryptis.

Tyrimo dalyvių pasisakymai dokumente žymimi kodu RF ir skaičiumi, nurodančiu pasisakymo eiliškumą, o skliaustuose pateikiamas skaičius rodo, kiek kartų panaši mintis pasikartojo tarp skirtingų dalyvių. Toliau pateikiamos mintys ir citatos atspindi labiausiai pasikartojusias ir reprezentatyvias idėjas, padedančias suprasti, kaip jaunimas ir su juo dirbantys asmenys vertina situaciją, palaikymą ir pokyčių poreikį Kauno mieste.

Fokus grupių dalyviai Kauną vertina kaip kompaktišką, patogų ir gyvybingą miestą jaunimui, kuriame sudarytos sąlygos savirealizacijai, bendruomenių kūrimui ir įsitraukimui į miesto gyvenimą. Ypač teigiamai įvardijamos savanorystės patirtys, išaugusios po „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ iniciatyvų, bei tokios programos kaip „Kauno iššūkis“, kurios jaunimui suteikė pasitikėjimo savimi, pilietiškumo ir priklausymo miestui jausmą.

Dalyviai pabrėžė, kad Kaune veikia aktyvios jaunimo organizacijos, subkultūros ir bendruomenės, o kultūriniai renginiai, festivaliai bei viešosios erdvės sudaro galimybes saugiai ir prasmingai leisti laisvalaikį. Taip pat išskiriamos bibliotekos ir kultūros įstaigos kaip atviros, jaunimui draugiškos erdvės, leidžiančios ne tik mokytis, bet ir kurti, burtis bei organizuoti iniciatyvas.

Vienas ryškiausių fokus grupėse įvardytų iššūkių – informacijos fragmentacija ir silpnas dialogas su institucijomis. Jaunimas ir su jaunu dirbantys specialistai pabrėžė, kad Kaune yra daug galimybių, tačiau jaunuoliai dažnai apie jas nežino, pasimeta informacijos sraute ir neturi aiškaus „kelio“, kur kreiptis pagalbos ar palaikymo. RF6: *„Daug galimybių yra, bet problema – sklaida. Jaunimas apie jas tiesiog negirdi.“* (5)

Taip pat dažnai akcentuotas psichologinės sveikatos ir priklausomybių klausimas. RF7: *„Psichologinė jaunimo būklė prastėja, o patekti pas specialistus labai sunku.“* (3). Fokus grupių dalyviai įvardijo augantį nerimą, emocinį nestabilumą, ankstyvą psichoaktyvių medžiagų vartojimą bei nepasitikėjimą pagalbos sistemomis. Jaunuoliai bijo stigmatizacijos, abejoja konfidencialumu ir dažnai pagalbos ieško neoficialiais kanalais arba visai jos nesikreipia. RF8: *„Jaunimas bijo socialinių darbuotojų, jie matomi kaip bausmė, o ne pagalba.“* (2).

Papildomai išryškėjo būsto ir savarankiškumo iššūkiai, ypač 18–29 metų jauniems suaugusiems. Dalyviai pažymėjo, kad aukštos nuomos kainos, ribotos finansinės galimybės ir nepakankamos palydėjimo paslaugos lemia tai, jog dalis jaunimo ilgai lieka gyventi su tėvais arba patiria socialinio nesaugumo riziką.

Kita svarbi kryptis – jaunimo erdvių ir centrų plėtra, ypač mikrorajonuose, kur šiuo metu jų trūksta. RF1: „Kiekviename rajone turėtų būti po jaunimo centrą – Eiguliuose, Aleksote, Petrašiūnuose dabar realiai nieko nėra.“ (3) Siūloma plėtoti ne tik tradicinius jaunimo centrus, bet ir tematinės bei mobilios erdves, orientuotas į skirtingas amžiaus grupes ir poreikius (kultūra, sportas, emocinė gerovė, kūryba). RF3: „Reikia ne vieno tipo centro – skirtingoms amžiaus grupėms ir skirtingoms temoms.“ (4) Taip pat akcentuotas mokyklų atvėrimas po pamokų kaip bendruomeninių erdvių jaunimui potencialas.

Fokus grupėse nuosekliai kartotas poreikis stiprinti „vieno langelio“ principu veikiančią jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą, kuri apjungtų savanorystės, karjeros, psichologinės pagalbos, būsto ir jaunimo iniciatyvų informaciją. Dalyviai akcentavo, kad jaunimui svarbus ne tik informacijos pateikimas, bet ir gyvas palydėjimas bei nukreipimas. RF5: „Reikia vieno langelio – kad jaunas žmogus galėtų ateiti ir iškart būtų nukreiptas, o ne siuntinėjamas.“ (2).

Fokus grupių dalyviai pabrėžė būtinybę stiprinti jaunimo dalyvavimą sprendimų priėmime – per dalyvaujamąjį biudžetą, reguliarius dialogo formatus su savivaldybe bei didesnę politinę jaunimo organizacijų matomumą. Jaunimas nori būti ne tik konsultuojamas, bet ir realiai įtraukiamas į miesto ateities formavimą. RF16: „Projektinės lėšos su daug biurokratijos atbaido jaunus žmones nuo iniciatyvų.“ (3).

Fokus grupių diskusijose buvo atkreiptas dėmesys į užsieniečių jaunimo integracijos Kauno mieste iššūkius. Nors Kaunas tampa vis labiau tarptautiniu miestu – čia gyvena ir studijuoja vis daugiau užsienio piliečių – jaunimo politikos priemonės ne visuomet pasiekia šią tikslinę grupę. Dalyviai pabrėžė, kad užsienio kilmės jaunuoliams trūksta prieinamų lietuvių kalbos mokymosi galimybių, sistemingo supažindinimo su miesto paslaugomis ir kryptingo įtraukimo į vietos bendruomenes. Tai apsunkina jų socialinę integraciją, dalyvavimą bendruomeninėje veikloje ir ryšių su vietiniu jaunimu kūrimą. Kaip pažymėta fokus grupėse, RF14: „Užsieniečiai mieste gyvena, bet jaunimo politika jų beveik nepasiekia“ (2). Ši įžvalga pagrindžia poreikį Kauno miesto savivaldybei kryptingai plėtoti integracines priemones, orientuotas į kalbinę, socialinę ir kultūrinę integraciją, bei užtikrinti, kad jaunimo politikos paslaugos būtų prieinamos visiems mieste gyvenantiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų kilmės.

SIŪLYMAI KAUNO MIESTO SAVIVALDYBEI DARBO SU JAUNIMU PASLAUGŲ IR JAUNIMO POLITIKOS PLĖTRAI

2026 metai Lietuvos jaunimo politikos kontekste bus reikšmingi, nes sutaps dvi svarbios sukaktys – sukaks 30 metų nuo pirmojo jaunimo politikos koncepcijos patvirtinimo ir 20 metų nuo institucinės paramos darbui su jaunimu įtvirtinimo šalyje. Šie metai žymi jaunimo politikos brandos etapą ir sudaro prielaidas esminioms sistemos atnaujinimams.

Nuo 2026 m. įsigalios atnaujintas Jaunimo politikos pagrindų įstatymas, kuriame numatyti struktūriniai pokyčiai. Vienas reikšmingiausių – jaunimo amžiaus ribų peržiūra: jaunimu bus laikomi jaunuoliai nuo 11 iki 29 metų, taip išplečiant jaunimo politikos taikymo lauką į jaunesnių paauglių grupę. Taip pat bus įteisinta jaunimo darbuotojo profesija, nustatant aiškius kompetencijų ir kvalifikacijos reikalavimus – nuo 2029 m. jaunimo darbuotojai privalės turėti atitinkamą aukštąjį išsilavinimą arba neformaliojo būdu įgytas ir pripažintas kompetencijas. Be to, įstatyme bus įtvirtinta nauja, šeštoji, darbo su jaunimu forma – darbas su jaunimu mokykloje, kuri atveria galimybes sistemingam darbui su jaunesnio amžiaus jaunuoliais formaliojo ugdymo aplinkoje.

Tikėtina, kad šie pokyčiai paskatins ir tolesnę jaunimo politikos priemonių plėtrą – bus kuriamos naujos, labiau specializuotos veiklos formos, pritaikytos darbui su 11–14 metų paaugliais, taip pat stiprės skaitmeninio darbo su jaunimu kryptis, atliepianti besikeičiančius jaunimo bendravimo ir dalyvavimo būdus.

Be to, nuo 2026 m. planuojami ir kiti reikšmingi pokyčiai, turėsiantys įtakos jaunimo politikos ekosistemai. Bus įvesta alternatyvi karinė tarnyba, suteiksianti jaunuoliams papildomų pasirinkimo galimybių ir naujų patirčių, taip pat numatomi Savanorystės įstatymo pakeitimai, kuriais siekiama atnaujinti savanorystės modelį, išplėsti jo taikymo galimybes ir sustiprinti savanorystės kokybės bei prieinamumo reikalavimus.

1. Jaunimo informavimo paslaugų plėtra

2024 m. nacionaliniu lygmeniu Lietuvoje buvo peržiūrėta ir atnaujinta jaunimo informavimo ir konsultavimo veikla, siekiant stiprinti šios darbo su jaunimu formos kryptingumą ir kokybę. Atnaujintas požiūris orientuojamas į tikslingą, patikimą ir jaunų žmonių poreikius atliepiantį informavimą, kuris padėtų jaunuoliams priimti pagrįstus sprendimus švietimo, užimtumo, laisvalaikio, dalyvavimo ir asmeninio gyvenimo srityse.

Tyrimo rezultatai rodo, kad viena iš esminių Kauno miesto jaunimo politikos problemų yra ne paslaugų ar iniciatyvų stoka, bet jų matomumas ir pasiekiamumas. Informacija apie paslaugas, programas, laisvalaikio galimybes ir renginius dažnai nepasiekia jaunų žmonių arba prarandama socialinių tinklų informacijos sraute, kuriame dominuoja perteklinis ir jaunimui ne visada aktualus turinys. Tai lemia situaciją, kai egzistuojančios galimybės nėra išnaudojamos, o jaunimas patiria informacinį nuovargį ir atsiribojimą.

Atsižvelgiant į šias įžvalgas, tikslinga stiprinti jaunimo informavimo paslaugas Kauno mieste, plečiant jų apimtį ir profesionalumą. Viena iš galimų krypčių – naujos jaunimo darbuotojo pareigybės, orientuotos į informavimo funkciją, sukūrimas. Tokia pareigybė galėtų apimti skaitmeninį darbą su jaunimu, informacinių kampanijų koordinavimą, jaunimo informavimo renginių organizavimą švietimo įstaigose ir bendruomenėse, taip pat prisidėti prie darbo su jaunimu mokykloje formos įgyvendinimo.

Tarptautinė praktika rodo, kad kryptingas jaunimo informavimas yra svarbi jaunimo politikos dalis. Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūra ERYICA jau daugelį metų vysto jaunimo informavimo standartus, o ši paslauga daugelyje Europos šalių turi aiškiai apibrėžtą struktūrą ir tradicijas. Atsižvelgiant į tai, Kauno mieste tikslinga svarstyti specializuoto jaunimo informavimo centro steigimą, kuris būtų orientuotas į vietos kontekstą, tačiau veiktų pagal europinius jaunimo informavimo principus.

Alternatyviai, jaunimo informavimo funkcijos galėtų būti integruojamos į daugiafunkcinio jaunimo centro veiklą arba pilietiškai aktyvaus jaunimo erdvės koncepciją. Tokiu atveju informavimas taptų nuosekliu, lengvai prieinama ir jaunimui patrauklia paslauga, sustiprinančia jaunimo įsitraukimą, paslaugų pasiekiamumą ir jaunimo politikos priemonių efektyvumą Kauno mieste.

2. Darbo su jaunimu paslaugų plėtra

Didėjant darbo su jaunimu formų įvairovei ir augant jaunų žmonių poreikiams, Kauno miesto savivaldybei tikslinga sistemiškai peržiūrėti paslaugų teikimo modelius ir svarstyti lankstesnes jų organizavimo formas. Viena iš labiausiai pagrįstų kryptių – kryptingas darbo su jaunimu paslaugų pirkimas iš nevyriausybinių organizacijų, kartu nuosekliai stiprinant biudžetinių įstaigų infrastruktūrą ir plečiant fizinių erdvių, skirtų darbui su jaunimu, tinklą.

Tokiai plėtrai būtinas ne tik tikslinis finansavimas erdvių kūrimui ir pritaikymui, bet ir ilgalaikis požiūris į žmogiškųjų išteklių stiprinimą. Tai apima kvalifikuotų specialistų įdarbinimą, jų kompetencijų ugdymą bei nuolatinės metodinės pagalbos užtikrinimą. Be šių struktūrinių prielaidų paslaugų kokybės augimas ir jų prieinamumo didinimas būtų fragmentiškas ir nepakankamai tvarus.

3. Multifunkcinio jaunimo centro steigimas

Atsižvelgiant į nacionalinius jaunimo politikos prioritetus ir Kauno miesto identifikuotus poreikius, tikslinga inicijuoti daugiafunkcinio (multifunkcinio) jaunimo centro steigimą Kaune, kuris užtikrintų projekto „Jungtys“ veiklų tęstinumą ir ilgalaikį tvarumą. Tokių centrų veikimo modeliai pateikiami tolesnėse šio dokumento dalyse.

Daugiafunkcinis jaunimo centras galėtų tapti centrine jaunimo paslaugų, įgalinimo ir bendruomeniškumo platforma, apjungiančia skirtingas darbo su jaunimu formas, paslaugas ir iniciatyvas bei sudarančia prielaidas nuosekliai ir koordinuotai jaunimo politikos plėtrai Kauno mieste.

4. Paslaugų kokybės gerinimas ir tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimas

Kokybiškas darbo su jaunimu paslaugų teikimas Kauno mieste turi būti grindžiamas sistemingu ir nuosekliu tarpžinybiniu bendradarbiavimu. Siekiant užtikrinti bendrą požiūrį į paslaugų kokybę ir stiprinti visos sistemos veiksmingumą, tikslinga reguliariai organizuoti socialinių partnerių supervizijas, tarpžinybinio tinklo susitikimus bei metines darbo su jaunimu konferencijas. Šie formatai sudaro prielaidas reflektuoti praktiką, inicijuoti inovacijas jaunimo politikos lauke ir užtikrinti institucijų bei organizacijų veiklos darną.

Reguliarus bendradarbiavimas ir tinklaveika leidžia efektyviau keistis informacija, kryptingiau nukreipti jaunus žmones į jiems reikalingas paslaugas, didinti paslaugų prieinamumą ir operatyviau reaguoti į kylančius jaunimo iššūkius. Tokia koordinuota sistema stiprina ne tik atskirų paslaugų kokybę, bet ir visos jaunimo politikos poveikį Kauno mieste.

Kauno miesto savivaldybė šiuo metu sėkmingai įgyvendina tipines jaunimo politikos ir darbo su jaunimu programas, kurios yra pasiteisinusios praktikoje ir kasmet sulaukia didesnio finansavimo. Vis dėlto, atsižvelgiant į augančius poreikius ir paslaugų plėtros tikslus, finansavimo didinimo tempas turėtų būti spartesnis. Palyginimui, Klaipėdos miesto savivaldybė 2026 m. jaunimo politikai planuoja skirti apie 1 300 000 eurų, o Kauno miesto savivaldybės skiriamos lėšos išlieka santykinai mažesnės, kas riboja galimybes plėtoti paslaugų mastą ir inovatyvumą.

5. Apskritieji stalai

Pastaraisiais metais apskritųjų stalų tinklas Lietuvoje patiria struktūrinius pokyčius. Ilgą laiką fiksuota šių struktūrų skaičiaus mažėjimo tendencija, tačiau 2025 m. įsteigtas Visagino apskritis stalas rodo atsinaujinimo ženklus. Kauno miesto jaunimo organizacijos, bendradarbiaudamos su Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LIJOT), taip pat svarsto galimybę atkurti Kauno apskritąjį stalą, siekiant sustiprinti jaunimo atstovavimą ir tarpinstitucinį dialogą mieste.

Skirtingose savivaldybėse taikomi įvairūs apskritųjų stalų veikimo modeliai. Šilalės ir Kretingos rajonuose išbandomas modelis, kai apskritajam stalui pirmininkauja jaunimo darbuotojai, taip stiprinant ryšį tarp jaunimo organizacijų ir darbo su jaunimu praktikos. Tuo tarpu Panevėžio, Vilniaus ir Klaipėdos miestuose apskrities stalams užtikrinama institucinė parama, leidžianti samdyti darbuotojus ir išlaikyti nuolatinę administracinę bazę.

Šiose savivaldybėse apskrities stalams dažnai priskiriamos konkrečios funkcijos arba perkamos paslaugos, tokios kaip kryptingo tarptautinio bendradarbiavimo vystymas, jaunimo organizacijų resursų centro veikla ar jaunimo informavimo paslaugų teikimas. Toks institucinės paramos modelis stiprina jaunimo organizacijų infrastruktūrą ir sudaro sąlygas sistemingam, ilgalaikiam paslaugų jaunimui teikimui bei jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybių lygmeniu.

6. Pilietinės erdvės aktyviam jaunimui kūrimas

2022 m. Lietuvoje buvo pradėta pilotinė iniciatyva „Pilietinės erdvės aktyviam jaunimui“, kuri buvo išbandyta Elektrėnų, Visagino, Rokiškio ir Šalčininkų savivaldybėse. Šių savivaldybių patirtis rodo, kad tokio tipo erdvės gali tapti reikšmingu instrumentu stiprinant jaunimo pilietinį aktyvumą ir bendruomeniškumą. Atsižvelgiant į tai, Kauno miestas taip pat galėtų svarstyti analogiškos erdvės įkūrimą.

Kryptingai plėtojant jaunimui skirtą infrastruktūrą, viena iš galimų plėtros krypčių būtų daugiafunkcinė NVO bendradarbiystės erdvė, jaunimo resursų centras arba jaunimo informavimo kavinė. Tokios erdvės galėtų apjungti informavimo, konsultavimo, bendradarbiavimo ir iniciatyvų vystymo funkcijas, atliepančias tiek organizuoto, tiek neformalaus jaunimo poreikius.

Šios erdvės būtų aktualios ne tik jaunimo organizacijoms, bet ir platesnei jaunų žmonių bendruomenei. Jos galėtų tapti platforma moksleivių savivaldoms, aktyviems jaunuoliams ir iniciatyvų grupėms, suteikiančia galimybes planuoti veiklas, rengti projektus ir įgyvendinti idėjas. Tokios erdvės koordinavimas galėtų būti patikėtas apskritajam stalui, veikiančiam kaip jaunimo organizacijas vienijantis ir jų interesus atstovaujantis centras.

ATVEJO ANALIZĖS – GERIEJI PAVYZDŽIAI, Į KURIUOS REIKĖTŲ ATKREIPTI DĖMESĮ KURIANT NAUJAS PASLAUGAS JAUNIMUI

1. Vilniaus kompleksinių paslaugų centras jaunimui „22 bendrą būtis“

Vilniaus miesto centre, intensyvaus socialinio ir kultūrinio gyvenimo zonoje (Vilniaus g. 22), 2023 m. kovo mėn. pradėjo veikti kompleksinių paslaugų centras jaunimui „22 bendrą būtis“. Tai daugiafunkcinė erdvė, kurioje po vienu stogu telkiasi su jaunimu dirbančios organizacijos, įvairių sričių specialistai bei jauni žmonės iš Vilniaus miesto ir kitų Lietuvos savivaldybių.

Centre teikiamos konsultacijos jaunimui aktualiomis temomis, organizuojami mokymai, konferencijos ir renginiai, sudaromos sąlygos jaunimo iniciatyvoms įgyvendinti. Ši erdvė sukurta taip, kad jaunuoliai galėtų patogiai ir neformaliai gauti reikiamą informaciją, palaikymą ar tiesiog saugią vietą būti, bendrauti ir reikštis. Centre taip pat teikiamos jaunimo informavimo ir konsultavimo (JIK) paslaugos, o artimiausiu metu planuojama atverti ir atvirą erdvę darbui su jaunimu. „22 bendrą būtis“ veikia kaip jaunimo organizacijų bendradarbystės centras bei teikia paslaugas jauniems užsieniečiams, gyvenantiems Vilniaus mieste, taip prisidedama prie jų integracijos.

2. Palangos jaunimo ir savanorystės centras

2023 m. spalio mėn. Palangoje buvo įsteigtas Palangos jaunimo ir savanorystės centras, atskyrus atvirą jaunimo erdvę „Be stogo“ nuo Palangos kultūros ir jaunimo centro. Naujoji įstaiga veikia kaip atviras jaunimo centras, teikia jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas bei vykdo darbą su NEET ir mažiau galimybių turinčiu jaunimu.

Centras taip pat koordinuoja trumpalaikę ir ilgalaikę savanorystę Palangos savivaldybėje, ypač kultūrinių ir bendruomeninių renginių kontekste. Palangos jaunimo ir savanorystės centras įsikūręs naujai pastatytame jaunimo centre prie savivaldybės pastato (Vytauto g. 110, Palanga). Pastate įrengtas amfiteatras jaunimo kultūriniams renginiams, veikia kavinė, konferencijų ir konsultacijų erdvės. Svarbu pažymėti, kad atviros erdvės darbui su jaunimu ir

toliau veikia ankstesnėse patalpose – tai leidžia diferencijuoti paslaugas ir atliepti skirtingų jaunimo grupių poreikius: tiek mažiau motyvuoto, tiek aktyvaus ir iniciatyvaus jaunimo. Centro paslaugomis naudojasi tiek Palangos savivaldybėje gyvenantys, tiek iš kitų Lietuvos regionų atvykstantys jaunuoliai.

3. Ohjaamo centrai – daugiafunkcinė tarpžinybinių paslaugų platforma

Suomijoje nuo 2013 m. vystomi Ohjaamo centrai, kurie buvo sukurti įgyvendinant ES Jaunimo garantijų iniciatyvą. Šiuo metu Suomijoje veikia 82 Ohjaamo centrai, o iki 2026 m. jie turėtų būti įsteigti visose savivaldybėse. Pagrindinė šių centrų misija – padėti 16–30 metų jaunuoliams integruotis į darbo rinką, sprendžiant ne tik užimtumo, bet ir socialinius, sveikatos bei asmeninius iššūkius.

Ohjaamo veiklos filosofija grindžiama keliais principais: jaunuolio problemos sprendžiamos kompleksiškai; atvykus į centrą nebūtina tiksliai žinoti, kokios pagalbos reikia – specialistai padeda tai išsigryninti; užtikrinamas aukštas konfidencialumo ir duomenų apsaugos lygis, renkant tik būtiną informaciją. Pats pavadinimas „Ohjaamo“ (suomiškai – lakūno kabina) simbolizuoja vietą, iš kurios koordinuojami sprendimai ir valdoma jaunuolio gyvenimo kryptis.

3.1. Ohjaamo Kotka – mažesnio masto modelis

Kotkos mieste veikiantis Ohjaamo centras yra vienas iš mažesnio masto pavyzdžių Suomijoje. Jame dirba apie 30 specialistų, tuo tarpu didžiųjų miestų Ohjaamo centruose vienu metu gali dirbti iki 100 skirtingų sričių specialistų. Tokia struktūra leidžia lanksčiai organizuoti paslaugų teikimą, atsižvelgiant į vietos poreikius ir savivaldybės galimybes.

3.2. Tarpžinybinė paslaugų ekosistema

Ohjaamo centrai veikia kaip tarpžinybinės platformos, apjungiančios įvairias institucijas ir paslaugų teikėjus: Užimtumo tarnybą, visuomenės sveikatos biurus, nevyriausybinės organizacijas, gatvės jaunimo darbuotojus, teisininkus, socialinius darbuotojus, taip pat odontologus, psichologus, ginekologus, karjeros konsultantus, antstolius ir kitus specialistus.

Didžiuosiuose miestuose centre vienu metu gali dirbti iki 30 specialistų, dalis jų teikia paslaugas tik tam tikromis dienomis ar dalį darbo laiko. Nuolatinį veiklos stabilumą užtikrina 3–5 pagrindiniai darbuotojai, o paslaugų spektras formuojamas savivaldybės lygmeniu, laikantis tarpžinybinio bendradarbiavimo principų.

3.3. Erdvės ir infrastruktūros sprendimai

Ohjaamo centrai dažniausiai įsikuria miesto centruose, buvusiose bankų ar draudimo bendrovių patalpose, kurios pritaikytos individualioms konsultacijoms, privatumui ir jaunimui patraukliai aplinkai. Svarbu pabrėžti, kad Ohjaamo nėra tradiciniai jaunimo centrai. Suomijoje jie veikia greta įprastų jaunimo centrų, orientuotų į laisvalaikį, bendravimą ir užimtumą, o Ohjaamo funkcija – kompleksiškai spręsti jaunuolio problemas ir stiprinti jo savarankiškumą.

4. Klaipėdos miesto skaitmeninis jaunimo centras

Klaipėdos miestas kuria pirmąjį Lietuvoje skaitmeninį jaunimo centrą, žymintį naują darbo su jaunimu etapą. Interreg programos lėšomis iki 2027 m. bus sukurta hibridinė erdvė, jungianti fizines ir virtualias veiklas. 2026 m. planuojama atverti modernią e-sporto klasę, kurioje jaunuoliai galės ne tik žaisti, bet ir mokytis, treniruotis, ugdyti komandinio darbo įgūdžius bei keisti požiūrį į žaidimus kaip vien laisvalaikio veiklą.

Lygiagrečiai vystoma skaitmeninė jaunimo bendruomenė, veikianti tokiose platformose kaip „Discord“. Ji sudarys sąlygas jaunuoliams iš visos Lietuvos bendrauti, mokytis, kurti projektus ir gauti palaikymą iš jaunimo darbuotojų nuotoliniu būdu. Klaipėdos skaitmeninis jaunimo centras atspindi šiuolaikinės jaunimo politikos kryptį – būti lankstiems, inovatyviems ir pasiekti jaunimą ten, kur jis šiandien realiai yra: tiek fizinėje, tiek skaitmeninėje erdvėje.

5. Haugarock jaunimo centro Tonsbergo mieste (Vestfoldo apskritis, Norvegija)

Lietuvoje atsiranda teminiai, resursų jaunimo centrai. Muzikinis jaunimo centras būtų specializuota kūrybinė ir neformalaus ugdymo institucija, skirta jauniems žmonėms, besidomintiems muzika, garso kūryba ir renginių organizavimu. Centro veiklos modelis perimamas iš Haugarock jaunimo centro Tonsbergo mieste (Vestfoldo apskritis, Norvegija), kuris laikomas viena sėkmingiausių jaunimo muzikos platformų Šiaurės šalyse ir yra pripažintas kaip efektyvus jaunimo talentų ugdymo bei įgalinimo pavyzdys.

Centro infrastruktūra apimtų profesionaliai įrengtas muzikos studijas, repeticijų kambarius, garso įrašų studiją, koncertų salę ir technines erdves, leidžiančias jaunimui kurti, repetuoti, įrašyti muziką ir organizuoti viešus pasirodymus. Be fizinės infrastruktūros, centre būtų vystomos bandų inkubatoriaus programos, kūrybinės dirbtuvės, renginių organizavimo mokymai ir muzikos vadybos veiklos, suteikiančios jauniems žmonėms ne tik meninių, bet ir praktinių, su kultūros sektoriumi susijusių kompetencijų.

Perimant Haugarock centro gerą patirtį, numatoma kryptinga partnerystė su Vestfoldo apskritimi ir Norvegijos specialistais, siekiant užtikrinti aukštą veiklos kokybę, profesionalų darbą su jaunimu ir saugią, įtraukią aplinką. Muzikinis jaunimo centras galėtų tapti reikšminga jaunimo kultūros ekosistemos dalimi, sudarančia sąlygas jaunimui ne tik prasmingai leisti laiką, bet ir kryptingai ugdyti talentus, stiprinti saviraišką, socialinius ryšius bei ateities karjeros galimybes kultūros ir kūrybinių industrijų srityje.

6. Vilnius – besimokantis miestas

Cities of Learning – tai tarptautinė iniciatyva, skirta miestams kurti atvirą, visiems prieinamą mokymosi ekosistemą, apimančią formalųjį, neformalųjį ir savarankišką mokymąsi. Vilnius šią iniciatyvą pasitelkė kaip strateginį įrankį, siekdamas sujungti mieste veikiančias organizacijas, švietimo įstaigas ir jaunimo iniciatyvas į vieningą mokymosi galimybių tinklą, kuriame mokymasis vyksta ne tik klasėje, bet ir bendruomenėse, organizacijose, savanorystėje bei kultūrinėse veiklose.

Vilniaus *City of Learning* platforma leidžia jaunimui ir kitiems miesto gyventojams lengvai rasti mokymosi galimybes, dalyvauti jose ir gauti skaitmeninius „Open Badges“ – mikrosertifikatus, patvirtinančius įgytas kompetencijas. Šie ženkleliai tampa svarbia priemone pripažinti neformaliojo mokymosi rezultatus, ypač savanorystės, pilietinio aktyvumo ir praktinių įgūdžių srityse, bei padeda jauniems žmonėms geriau pristatyti savo gebėjimus darbo rinkoje ar tolimesniame mokymosi kelyje.

Ši iniciatyva Vilniuje yra integruota į jaunimo politiką ir savivaldybės finansuojamas veiklas, taip užtikrinant sisteminių mokymosi rezultatų pripažinimą ir didesnę jaunimo įsitraukimą. *Cities of Learning* pavyzdys rodo, kaip miestas gali kryptingai išnaudoti skaitmeninius sprendimus, siekdamas stiprinti mokymosi visą gyvenimą kultūrą, jaunimo motyvą ir socialinę įtrauktį.

7. Savivaldybės narystė tarptautiniuose jaunimo politikos tinkluose

Tarptautiniai jaunimo politikos ir darbo su jaunimu tinklai tampa svarbia savivaldybių kompetencijų stiprinimo ir inovacijų diegimo priemone. Vilniaus miesto narystė tarptautiniame jaunimo darbo tinkle KEKS (International Network of Youth Work) rodo, kaip savivaldybė gali sistemingai dalyvauti tarptautiniuose mainuose, perimti pažangias darbo su jaunimu metodikas, inicijuoti bendrus projektus ir stiprinti jaunimo darbuotojų profesinius gebėjimus. Lietuvos savivaldybių – Kauno ir Klaipėdos – aktyvus įsitraukimas į KEKS veiklas, konferencijų organizavimas ir jaunimo mainų skatinimas prisideda prie nacionalinės jaunimo politikos tarptautiškumo.

Kitas reikšmingas pavyzdys – Klaipėdos miesto narystė DYPALL tinkle, kuris orientuotas į jaunimo dalyvavimą sprendimų priėmimo vietos lygmeniu. DYPALL suburia savivaldybes, nevyriausybinės organizacijas ir tyrimų institucijas, siekiančias stiprinti jaunimo įtraukimą į vietos demokratijos procesus. Narystė šiame tinkle suteikia galimybę dalintis gerosiomis praktikomis, dalyvauti tyrimuose, vystyti inovatyvius jaunimo dalyvavimo modelius ir pasitelkti YP Lab – DYPALL tinklo resursų ir mobilumo centrą, skirtą gebėjimų stiprinimui ir tyrimų plėtrai.

Šie pavyzdžiai rodo, kad savivaldybės narystė tarptautiniuose tinkluose nėra simbolinė – ji kuria realią pridėtinę vertę: stiprina vietos jaunimo politikos kokybę, didina paslaugų inovatyvumą, atveria galimybes tarptautiniam finansavimui ir sudaro sąlygas sisteminiam jaunimo įgalinimui. Kauno miesto savivaldybei tikslinga svarstyti kryptingą narystę bent viename tarptautiniame jaunimo politikos ar darbo su jaunimu tinkle, atliepiančiame miesto strateginius prioritetus.

IŠVADOS

Atliktas Kauno miesto savivaldybės jaunimo situacijos identifikavimo, jaunimo politikos kokybės vertinimo ir problematikos tyrimas parodė, kad Kaunas išlieka vienu svarbiausių jaunų žmonių traukos centrų Lietuvoje, pasižyminčiu stabilia demografinė jaunimo struktūra, palyginti išplėtotą neformaliojo švietimo ir laisvalaikio pasiūla bei aktyviu nevyriausybinių organizacijų įsitraukimu į darbo su jaunimu lauką. Kiekybiniai ir kokybiniai duomenys patvirtina, kad didelė dalis jaunimo Kauno mieste jaučiasi saugiai, vertina sporto, laisvalaikio ir neformaliojo ugdymo galimybes, o miestas suvokiamas kaip patraukli vieta mokytis, gyventi ir pradėti profesinį kelią.

Tuo pat metu tyrimas atskleidė reikšmingus struktūrinius iššūkius, ribojančius jaunimo politikos poveikį ir paslaugų prieinamumą. Esminiai probleminiai laukai susiję su teritoriniu darbo su jaunimu paslaugų netolygumu, informacijos apie galimybes pasiekiamumu, ribotomis ankstyvo įsidarbinimo galimybėmis nepilnamečiams, nepakankamu jaunimo įtraukimu į sprendimų priėmimo procesus bei fragmentuotu tarpžinybiniu bendradarbiavimu. Nors mieste veikia aktyvus NVO sektorius, darbo su jaunimu paslaugų infrastruktūra šiuo metu nepakankamai atliepia miesto mastą ir jaunų žmonių skaičių, ypač mikrorajonuose ir priemiesčiuose.

Tyrimo rezultatai taip pat parodė aiškų jaunimo poreikį lankstesnėms, mažiau formalizuotoms ir finansiškai prieinamoms veikloms, kurios orientuotos ne į rezultatą ar konkurenciją, bet į saviraišką, bendravimą, emocinį palaikymą ir priklausymo bendruomenei jausmą. Jaunimas nuosekliai pabrėžia informacijos stoką apie jau egzistuojančias paslaugas ir iniciatyvas, kas rodo poreikį stiprinti jaunimo informavimo ir konsultavimo (JIK) sistemą bei plėtoti skaitmeninį darbą su jaunimu. Specialistų ir fokus grupių dalyvių įžvalgos papildė jaunimo apklausos duomenis, išryškindamos sisteminių poreikį stiprinti metodinę pagalbą, supervizijas ir tarpsektorinį bendradarbiavimą.

Apibendrinant, tyrimas patvirtina, kad Kauno miesto jaunimo politika turi tvirtą pagrindą ir reikšmingą plėtros potencialą, tačiau norint užtikrinti jos tvarumą ir poveikį būtina pereiti nuo pavienių priemonių prie nuoseklios, sistemiškos ir duomenimis grįstos jaunimo politikos. Tyrimo išvados sudaro aiškų pagrindą Kauno miesto jaunimo politikos įgyvendinimo 2026–2029 metų gairėms, orientuotoms į paslaugų prieinamumo didinimą, jaunimo įgalinimą, tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimą ir ilgalaikės, jaunų žmonių poreikius atliepiančios sistemos kūrimą.

A series of thin, white, wavy lines that sweep across the middle of the page, creating a sense of movement and depth.

KALU
NALS

2025